

Diplomadolgozat

Farkasdi Emőke

2025

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet

Tájépítész mérnöki mesterképzési szak

**TATAI KÁLVÁRIA-DOMB HELYSZÍNREHABILITÁCIÓJA,
TÖRTÉNETI, VALLÁSI EMLÉKHELYÉNEK MEGÚJÍTÁSA**

Belső konzulens: Christian-Oláh Brigitta
Okl. Tájépítészmérnök

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** Tájépítészeti,
Településtervezési és
Díszkertészeti Intézet
Kertművészeti és
Kertépítészeti Tanszék

Külső konzulens:

Készítette: Farkasdi Emőke

Budapest 2025

Tartalomjegyzék

1. Bevezető gondolatok, célkitűzés	4
2. Diplomaterv felépítése, szakirodalmi elemzés, fogalmak meghatározása.....	5
2.1 Diplomaterv felépítése	5
2.2 Szakirodalmi elemzés.....	6
2.3 Fogalmak meghatározása.....	7
3. Tatai Kálvária-domb történelmi áttekintése	9
3.1 A város és a lehatárolt terület elhelyezkedése, lehatárolása	9
3.2 A város, és a környező városszövet történelme, kapcsolata a Kálvária-dombbal	9
3.3 A Kálvária-domb és közvetlen környezetének történelmi korszakolása, áttekintése	13
4. A Kálvária-domb jelenlegi állapota	20
4.1 Területhasználat, szabályozások	20
4.2 Természetvédelmi érintettsége, védettsége	23
4.3 Szakrális szerepe, műemléki védettsége	24
4.4 Ma is megtalálható elemek bemutatása és a fejlesztések ismertetése.....	25
4.5 A várossal való kulturális, szociális kapcsolat	32
4.5.1 Kulturális kapcsolat (programok, rendezvények).....	32
4.5.2 Szociális kapcsolat.....	36
5. A tervezési terület kulturális, vallási, turisztikai, tervezési céljainak megfogalmazása.....	40
6. Vizsgálat.....	41
6.1 A tervezési terület elhelyezkedése, települési helyzete, környező városszövet	41
6.2 Jelenlegi állapot.....	42
6.2.1 Jelenlegi funkciókép, közlekedési és vizuális kapcsolatok	42
6.2.2 Épített elemek, növényállomány, fakataszter, zöldfelületi idomterv	45
6.3 SWOT elemzés.....	47
7. Tervezés	48
7.1 Célkitűzés	48
7.2 Tervezési alapfogalmak, funkciókép	49
7.3 Konceptió.....	51
7.3.1 Kertépítészeti konceptióterv, kiemelt részletek lehatárolása	51
7.3.2 Tereprendezési és vízvezetési terv.....	53
7.3.3 Berendezések, saját tervezésű kültéri utcabútor tervezése.....	54
7.3.4 Burkolatok, szegélyek	55
7.3.5 Növényalkalmazás.....	56
7.3.5.1 Fák, cserjék	56
7.3.5.2 Élvelő kiültetések	57

8. Összefoglalás	59
9. Köszönetnyilvánítás	60
10. Irodalomjegyzék	61
11. Ábrajegyzék.....	64
12. Melléklet.....	67

Tervlapjegyzék:

M-01	Meglévő Állapot helyszínrajza
M-02	Fafelmérés
T-K/01	Színezett kertépítészeti terv
T-T/01	Tereprendezési és vízelvezetési terv
T-TM/01	Terepmetszet, A-A metszet
T-TM/02	Terepmetszet, B-B metszet
T-KK/01	Kiemelt részterület színezett kertépítészeti terve a szárazkertről
T-KK/02	Kiemelt részterület színezett kertépítészeti terve a fogadótérről
T-N/01	Növénykiültetési terv a kiemelt részterületekre, fák, cserjék
T-N/02	Növénykiültetési terv, példa évelőágyás
T-RU/01	Saját tervezésű utcabútorok (információs táblák) részletterve
T-RU/02	Saját tervezésű utcabútorok (információs táblák) részletterve
T-RU/03	Saját tervezésű utcabútorok (információs táblák) részletterve
T-RU/04	Saját tervezésű utcabútorok (információs táblák) részletterve
T-RB/01	Burkolat rétegrend, rakásminta
T-RB/02	Burkolat rétegrend, rakásminta
T-RB/03	Burkolat rétegrend, rakásminta

1. Bevezető gondolatok, célkitűzés

A dolgozatom címe Tatai Kálvária domb és környezetének helyszínrehabilitációja, történeti, vallási emlékhelyének megújítása. A címből is látható, hogy a témám a Kálvária-domb és környezetének objektum szintű fejlesztése, rehabilitációja.

Tatai lakosként és a népművészethez fűződő múltamból kifolyólag is jól ismerem a Kálvária-domb területét és környezetét. Számos közösségi esemény, rekreációs tevékenység és program helyszínéül szolgál, melyeken magam is számos alkalommal részt veszek, illetve szabadidő eltöltése végett is gyakran járok ki a területre. Ezen gondolatmenet hatására tértem arra a véleményre, hogy megannyi lehetőség és potenciál van a területben. A mai állapota, és kiépítettsége viszont nem minden tevékenységnek és lehetőségnek nyújt megfelelő helyszínt, és biztosítja a legmegfelelőbb körülményeket. Diplomadolgozattal a terület helyszínrehabilitációjára teszek javaslatot, új funkciók meghatározásával. Gyalogos útvonalak kijelölésével, információs táblák elhelyezésével, parkoló kiépítésével, utcabútorok elhelyezésével, növények telepítésével mindezt Szabó Lilla Nikolett építész 2021-es, A Kálvária-domb revitalizációja című diplomamunkáját adottságként kezelve, azt alapul véve, mely során a terület egy részén a város különleges hangulatát megidéző, és a terület egyedi természeti értékeit bemutatandó Kálvária Központot tervezett.

Célom, hogy a hely természetközelségét megőrizve, az itt megjelenő minden tevékenységnek és lehetőségnek megfelelő helyszínt nyújtó, és a legmegfelelőbb körülményeket biztosító közparkot hozzak létre.

2. Diplomaterv felépítése, szakirodalmi elemzés, fogalmak meghatározása

2.1 Diplomaterv felépítése

A diplomamunkám kettő részből áll össze. Az első felében általános kutatási munkát végzek. Kitérek Tata és a Kálvária-domb történelmének kapcsolódásaira, fontosabb történelmi korszakaira. Lehatárolom a területemet a városon belül, ismertetem a területtel kapcsolatos jelentősebb korszakait a városnak és külön hangsúlyt fektetek a környező városszövet vizsgálatára is. Ezt követően rátérek, a tervezési területem jelenlegi állapotára majd ismertetem a területhasználatát, szabályozásait, természetvédelmi érintettségeit, szakrális jelentőségeit. Bemutatom az épített elemeket a területen és azok szerepköreit. Felvázolom a lakossággal és az ide látogatókkal való kapcsolatára, az ideérkező benyomásira és véleményeire a területről, valamint ismertetem a terület jelenlegi használatát, funkcióját, és a területen rendezett programokat, rendezvényeket, eseményeket, és a környékkel való kulturális kapcsolatát. Végül összegzőképpen a vizsgálatok alapján és azokat figyelembe véve megfogalmazom a kulturális, a vallási, és a turisztikai tervezési céljaimat, melyeket a tervezés során bővebben kifejtek.

A dolgozatom második felében a tervezési részre térek át. Először megvizsgálom a területet infografikai elemzések, ábrák és térképeken keresztül. Tanulmányozom a tervezési területem településen belüli elhelyezkedését, megközelíthetőségét, kapcsolódását a város vérkeringésével, a közlekedési kapcsolatait, illetve a közelében megtalálható közintézmények és szolgáltatói létesítményeket. A következő lépésekben elemzem a jelenlegi állapotot (épített elemek, anyaghasználat, utcabútorok, konfliktusok, előnyök), elkészítem a meglévő állapot helyszínrajzát, melyre zöldfelületi idomtervet, és a meglévő növényzetről a helyszíni bejárások alapján pedig fakatasztert készítek. Vizsgálom az áramlási irányokat, bejárásokat, és a területről feltáruló értékes vizuális kapcsolatokat. Adottságként kezelem, egy a korábbi évben elkészült, Szabó Lilla építész diplomatervét, mely egy Kálvária Központ nevű épületegyüttest tervezett a területem közvetlen környezetében. A területet a tervi vizsgálat befejezéseként részterületekre bontom a tervezési alapgondolatok mentén haladva, majd elkészítem a meglévő állapot helyszínrajzát, funkciószámát készítek az elképzeléseimről, hogy milyen funkciókat szeretnék adni az egyes területeknek. Mindezeket összevetve koncepciótervet készítek.

Ezek után kidolgozom a kertépítészeti koncepció tervem alapján a tereprendezési tervet. Az eddigi adatok segítségével elkészítem, a terület átnézeti tervére a kettő hosszszelvényt. A továbbiakban még elkészülnek a diplomatervem koncepciója alapján a saját tervezésű utcabútorok, illetve információs táblákról készült részletrajzok. A tervlapok utolsó mozzanataként elkészülnek, a kiemelt részterületekre a kertépítészeti tervek, hozzájuk pedig a növénykiültetési terv, a burkolatok rétegtrendje és rakásmintája. Az utolsó tervezési fázisban látványterveket készítek a terület jobb megismerhetősége érdekében. A tervezési folyamatokról, tervlapokról a műszaki leírásban térek ki.

Dolgozatom végén a tervezési terület kontextusában összegzem a gondolataimat.

2.2 Szakirodalmi elemzés

A diplomamunkám tartalmaz történeti kutatásokat, mind a Kálvária-domb területére és elemeire, mind a város történetére; a turizmusra valamint az egyes tervezési fázisokra irányuló dokumentációt is.

A településsel és a Kálvária-domb épített elemeivel, is sok szakember foglalkozott már az idők során. Az általam használt szakirodalmakat két csoportra bontva sorolom fel.

A városra irányuló történeti kutatásom során fő irodalmi forrásként a saját szakdolgozati kutatásomat használtam fel. Emellett Varga Istvánné 2010-es Tata lépten-nyomon című kötetét mely nemcsak Tata hanem, a Kálvária domb és a elemei történelméről is hiteles adatokat nyújt. Felhasznált irodalom volt még a Települési Arculati Kézikönyv, a Helyi Építési Szabályzat, Tata Város Önkormányzat Képviselő-testületének 29/2018. (XII.20) önkormányzati rendelete a településképp védelméről, és egyéb internetes és nyomtatott irodalmi forrás.

A Kálvária domb jelenlegi állapotának leírása során fő irodalmi forrásként megjelenik Rohrbacher Miklós 1888-as Tata története az alapítástól a fénykoráig 1412-ig szóló műve, Varga Istvánné 2010-es Tata lépten-nyomon című kötete, és sok internetes forrás mint például arhiv.tata.hu, termeszettjaró.hu, kirandulastippek.hu, a középkori templomok.hu, sokszinuvidek.24.hu, tata.hu, viaferratainfo.hu, kofaragohaz.hu, magyarvelemeny.com, tatakonyv.hu, turistamagazin.hu és ugyan ide fontos forrásként említendő meg még a Települési Arculati Kézikönyv, a Helyi Építési Szabályzat, és Tata Város Önkormányzat Képviselő-testületének 29/2018. (XII.20) önkormányzati rendeletét a településképp védelméről.

2.3 Fogalmak meghatározása

A Tata város zöldfelületeinek használatáról és védelméről szóló rendelet, és egyéb források tanulmányozásának eredményeképpen az alábbi fogalmakat jegyeztem le, melyek a dolgozatom témájával kapcsolatban relevánsak lehetnek.

Drénárok: A drénárok esetében az érkező csapadékvíz közvetlenül a drénrétegbe, majd onnan a környező talajrétegbe kerül. Előnyük a nagy kapacitás és az igen gyors vízfelvétel. Mivel a kavicsréteg felett nem található növényzet és finomabb talajréteg, a csapadékvíz hordalékaival együtt szűretlenül kerül a drénbe. (Forrás: ZIF2018_3)

Játszótér: az a földterület, amelyen a gyermekek játékához szükséges játszótéri eszközöket elhelyezik; (INT-2)

Közhasználatra átadott terület: nem közterületként nyilvántartott, de külön szerződésben foglalt keretek között közhasználatra átadott ingatlan, vagy területrész; (INT-2)

Közhasználatú zöldfelület: önkormányzati közterületen vagy közhasználatra átadott területen lévő zöldfelület (magába foglalja a közhasználatú zöldterületeket és erdőket is); (INT-2)

Közhasználatú zöldterület: közparkként vagy közkertként kialakított (vagy kialakítás alatt álló) közterület; (INT-2)

Közkert: közterületen létesült, közhasználatra szánt kert, amely pihenést, kikapcsolódást, sport, játék, kulturális, vagy más szabadidős tevékenységet szolgál; (INT-2)

Egy meghatározott fő funkciót szolgáló, közhasználatú közterületi zöldterület, amelyet bárki használhat. (INT-25)

Közpark: különböző funkciójú kertek együtteséből álló, közhasználatú létesítmény,

amely az egész település vagy a vonzáskörzetének megfelelő településrész lakosságának pihenését, kikapcsolódását, játék, sport, kulturális, illetve a szabadidős tevékenységet szolgálja. (INT-2)

Közterület: közhasználatra szolgáló minden olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló földterület, amelyet a rendeltetésének megfelelően bárki használhat, és az ingatlan-nyilvántartás ekként tart nyilván. (INT-2)

Szárazkert: A szárazkert egy olyan kertművelési irányzat, amely Amerikából ered, az ottani sivatagos-félsivatagos vidékek lakói fejlesztették ki. Olyan növényeket tartalmaz, amelyek bírják, és túlélnek a hosszabb aszályos időszakokat, a szárazabb csapadékban szegényebb területeket is. (INT-31)

Zöldfelület: minden olyan földterület (telek vagy telekrész), amelyet döntő mértékben növényzet fed, függetlenül attól, hogy a város melyik területfelhasználási egységén (lakó-, üdülő-, gazdasági, közlekedési, stb. területen) belül milyen telken (közterületen vagy magántelken) helyezkedik el. (INT-2)

Zöldterület: a város szabályozási tervében közpark vagy közkert céljára kijelölt terület. (INT-2)

Kálvária: A keresztút emlékhelye; Krisztus a Bibliában leírt kínszenvedéseit és kereszthalálát ábrázoló, 14 fülkében elhelyezett képből vagy domborműből és 3 rendszerint magaslatra állított keresztből álló építménysorozat, melyet települések határában vagy temetőkhöz közel építenek általában valamilyen magaslatra. (INT-12)

Keresztút: Krisztus kínszenvedéseit és kereszthalálát ábrázoló tizennégy képből vagy domborműből álló sorozat templomban vagy a kálvárián. Katolikusoknál a kálvárián levő stációk végigjárása és az ott való ájtatosodás, főleg a nagybőjtben. Nehéz, szenvedésekkel teli életút. (INT-11)

3. Tatai Kálvária-domb történelmi áttekintése

3.1 A város és a lehatárolt terület elhelyezkedése, lehatárolása

A választott területem Tata településen található, mely azon kevés városok közé tartozik, mely rendkívül nagy turisztikai vonzerővel rendelkezik köszönhetően, változatos tájainak, természeti csodáinak, gazdag vízrajzának, történelmi múltjának, gasztronómiájának, hagyományainak, kultúrájának, rendezvényeinek és építészetének. A kulturális adottságait kiemelkedően az Eszterházy család hagyatékának és régre visszanyúló sokszínű történelmének köszönheti.

A város Komárom-Esztergom megyében, két különböző karakterű vidék, a Győr-Tatai teraszvidék és a Gerecse nyugati lábának találkozásánál helyezkedik el, a Tatai-medence észak-nyugati kapujában. Ez a két különböző felszínforma, változatos tájat, és vízrajzot biztosít neki. Ezen okból kifolyólag is hívják „*A vizek városa*”-nak. Több felszín alatti és feletti vízforrása természetes pihenő helyet nyújt több ezer vadlúdnek, mindezek mellett hatalmas zöldfelületi rendszer szövi keresztül a várost. Ide tartozik, a tavak környezete (Öreg-tó, és a Cseke-tó-val az Angolkert) a városszövetben úszó közhasználatú zöldfelületek, közparkok, közkertek, játszóterek, utak melletti és lakótömbök közötti zöldfelületek és egyéb zöldterületek, valamint a választott területem, a Kálvária-domb és környezete mely zöldterületként, valamint közkertként van számon tartva.

A lehatárolt terület Tata, Felső-Tata település részén fekszik, annak is dombos részén, a 254/37-as helyrajzi szám alatt. Legmagasabb pontja a 167 méterrel mai nevén a Kálvária-domb. A terület övezeti besorolása, területfelhasználása Zkk (Zöldterület, közkert), övezeti paraméterei (Zkk/3), és 4,8 ha.

(TAK, TLNY 2010, HÉSZ)

3.2 A város, és a környező városszövet történelme, kapcsolata a Kálvária-dombról

A Tatai táj egyedülálló sajátosságainak köszönhetően, ősidők óta lakott a település, ezt a feltárt, ősemberre utaló régészeti leletek is bizonyítják. Az évezredek során, a kedvező létfeltételek, mocsarak, erdők, halban és vadban bővelkedő térségén, és a víz kiemelkedő szerepe, a hévforrások mindig élhető körülményeket nyújtott az emberek számára. Városi és városkörnyéki régészeti kutatásoknak köszönhetően, szinte minden időszakából

találhatók meg itt leletek. A város geológiai sokszínűsége mellett a mésztufa barlangrendszerekben fellelhető őslénytani maradványokat is kuriózumként tartják számon, valamint a különböző kova és kvarcit használati eszközöket is. Itt meg kell említeni a Megalódus-barlangrendszert mely kedvelt helye volt az embernek az ősidőkben, köszönhetően az itt található meleg forrásoknak, gőzöknek, melyek télen is melegen tartották az akkor itt letelepedőket. A rómaiak korában is hasznosították már a sok forrást, mint ivóvizet. Népvándorlás idejéből, kerültek elő germán és avar leletek a település területéről. Már itt említették a Kálvária dombot, régi nevén a Szt. Ivánhegyet. (Borsodi Zsófia, 2015, 9; INT-7; Rohrbacher Miklós, 1888, 12)

Tata az Árpád-házi uralkodók idején királyi birtok volt. Az itteni bencés apátságról a 9. századból fennmaradt írásos emlékek számolnak be. A már említett Szt. Iván hegyen a Szent István által Tatán alapított két apátságból az egyik a Szt. Iván hegyén állt. A település neve, mint Tata 1221-ben fordult elő először, mely a 13. századtól, egészen 1326-ig, a Csák család uradalmához tartozott. Későbbi korokból már vannak adatok a hegyről és a kolostorról így tudjuk, hogy a 14. században már nem laktak a kolostorban szerzetesek, így a templomot a bencés szerzetesek gondozták. Tata a Csák nemzetség uralma után Zsigmond királytól megkapta a mezővárosi jogot. Okmányokban említést tesznek Alsó és Felső faluról melyek külön helységek voltak és Zsigmond odaadományozza az apátnak és Tatával összeolvadnak. Felső falu néven a 14. századbeli Szt. Iván hegye helységet értették. Ahogy már említettem ez utóbbi helyen, Szt. Iván hegyén volt Tata második monostora, melynek bazilikája a máig fennmaradt kálvária kápolna helyén állt, és a korábbi bazilika szentélyéből épült fel maga a kápolna teljes épülete. Mint jelentősebb helység a következő században szerepel továbbra is, mint az apátság birtoka, mely később újra királyi birtok lesz. (Borsodi Zsófia, 2005, 9; INT-7; Paksi Szilvia, Tata város Örökségvédelmi hatástanulmány, 2021, 47,48,53; Rohrbacher Miklós, 1888, 16-17, 31,32)

Tata az "első" fénykorát Zsigmond és Mátyás király uralkodása alatt élte, mikor is királyi város. Ekkor európai viszonylatokban is jelentős volt, de inkább politikai feladatokat látott el a birtok. Mind Zsigmond és Mátyás számára kedvenc tartózkodási hely volt (vadászat, pihenés). 1459-ben olvashatjuk oklevélben a Tatával később teljesen összeépült Tóváros nevét. A két település évszázadokon át egymás mellett, de külön közigazgatással élte életét. Mátyás is, Zsigmond után, újra királyi birtoki rangra emelte. A várat késő gótikus stílusú rezidenciává alakíttatta ki, pihenés és vadászat céljából.

Valamint már ezekben az időkben is halastóként használták a Nagytavat. Az 1510. évi országgyűlést, a későbbi Tóváros főterén tartották. (Borsodi Zsófia, 2005, 9; INT-7; Paksi Szilvia, Tata város Örökségvédelmi hatástanulmány, 2021, 47,48,53, Rapaics Rajmund 1993, 148; Rohrbacher Miklós, 1888, 16-17, 34,35)

A török idők alatt a sok harc, a végvári életforma és a tulajdonosváltás nem tett jót a településnek és a fejlődésének. A háborús időktől sokat szenvedett Tata és Tóváros a 16. század végére szinte teljesen elnéptelenedett. 1543 környékén a várat a két településsel és a két apátsággal együtt (a városit és a szentivánhegyit is) a török lerombolta. A várat nem sokkal később valamelyest újjáépítik csak annyira, hogy használható legyen. A sok pusztítás okán az egykor virágzó apátság megszűnt. A 145 éves török uralom után viszont a város gyorsan gyarapodni kezdett. A 17. század elején megindultak a betelepítése (a város megkapta a malomépítési engedélyt), a század közepére pedig megjelentek az első céhek. A mezővárosban lassacskán megindult az élet és, 1695-re már 223 család élt itt. (Borsodi Zsófia, 2005, 9; INT-7, Varga Istvánné, TLNY 2010; Rohrbacher Miklós, 1888, 106, 133.)

1. Ábra: Tata visszafoglalása 1579-ben; A tatai vár metszetábrázolásai a XVI-XVII századból

A tatai uradalmat, Tatát és a környező falvakat 1727-ben vásárolta meg az Esterházyak ifjabb fraknói grófi ágába tartozó Esterházy József. A Gróf megbízásából építészek (Fellner Jakab, Schweiger Antal), mérnökök (Mikoviny Sámuel, Bhóm Ferenc) jöttek, akik koordinált, céltudatos intézkedéseiknek köszönhetően, a település szépen elkezdett fejlődni, épülni és kialakult Tata, Tóváros és Váralja. Így az 1740-es évek vége, teljesen megváltoztatta a térség természeti környezetét, a mocsaras, lápos területek lecsapolásával, valamint a tatai Öreg-tó mederbe szorításával, melyet Mikoviny Sámuel

tervezett és hajtott végre. A források jobb kihasználása érdekében, az Öreg-tó partján, számos malmot építettek. Valamint ahogy már említettem az 1727-ig álló apátság szentélyének romjaiból gróf Esterházy József, Tata másod alapítója, kápolnát emelt. Az előbbieken ismertetett a fejlesztések, valamint a család kulturális élete, művészetpártolása és jó kapcsolatai mind hozzájárultak Tata jólétéhez, mely az Esterházyakkal kezdődött meg. A XVIII. század végén épült meg az Esterházy család birtokközpontjaként a kastélyegyüttes. Építésze, Fellner Jakab volt, akinek munkássága nyomán bontakozott ki Tata barokk városképe, és a megye egyik legszebb településévé fejlődött. Ez a barokk stílus a mai napig meghatározza a város hangulatát. (Borsodi Zsófia, 2005, 9; INT-7; Geccséné dr. Tar Imola, 2019; Rohrbacher Miklós, 1888, 16-17, 168,174)

A XVIII. század rohamos építkezése után 1820-ra ez kicsit visszaesett. Az addig különálló Váralját, Tatahoz csatolták így Tata és Tóváros még jobban elkülönült. A település parkjainak építése viszont felgyorsult. A tóvárosi Angolkert melyet a Cseke-tó mellett alakítottak ki, egy ikonikus városképi elemmé vált, és végül egy egész települést behálózó tájképi kert épült ki, mely tájképi kert mivoltjának köszönhetően a város a természetes táji közegébe olvadt, és máig egy meghatározó eleme a városnak. A kert természeti csodáiról, hangulatáról és a szabadtéri színelőadásokról maga Kazinczy Ferenc is áradozott 1803-as látogatása után. A század közepén a két település ideiglenesen egyesült. (Borsodi Zsófia, 2005, 10; INT-7; Geccséné dr. Tar Imola, 2019, 7; Rapaics, 2005, 155)

A XIX. század végén újabb építkezési hullám indult el, mely a barokk korinál kisebb mértékben gazdagította a város képét. Megindult a városiasodás, gyárak létesültek (cukorgyár, bőrgyár, szőnyeggyár). Fokozatosan kiépült a településen a csatornarendszer és egy úthálózata is, valamint bekapcsolták a várost a vasúthálózatba, megépült a vasútállomás, és a Komáromot és Budapestet összekötő vasútvonal. A század második felében megépült a lóversenypálya a mai Kertváros területén, ahol országos híres lóversenyeket tartottak. Továbbá a gróf lovardát is építtetett az uradalom területén. Világhírű lett a tatai lovarda és híres sportolók és lovaik itt edzettek. Az országban 11 akkoriban úgy tartották, a telivérek idomítására a „tatai gyepe” a legalkalmasabb. 1888-ban felépítették a vár-színházat a kastély mellett, ahol a lóversenyek idején az idelátogató vendégek, hangversenyekkel és színházi bemutatókkal üthették el az időt. (Borsodi Zsófia, 2015, 10; INT-7; Paksi Szilvia, Tata város Örökségvédelmi hatástanulmány, 2021, 47,48,53)

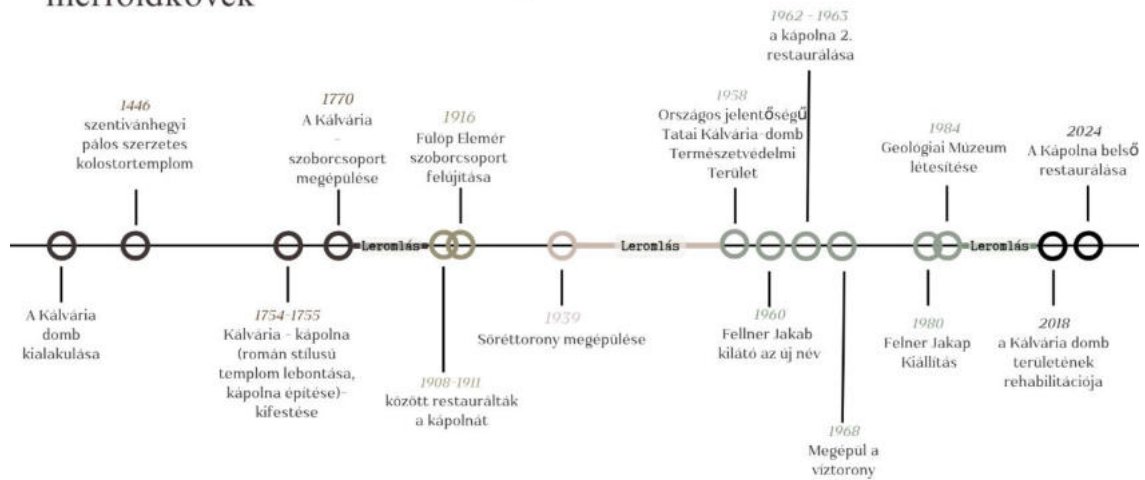
A XX. században, a gazdasági válság a két község fejlődésére is nagy hatással volt. A kibontakozó városegysítési megmozdulásokra válaszul az uradalom, a két településrész között a vár övezetében lévő, part menti utat és az Öreg-tó partját, elzárta a közhasználat elől. Ez nem volt jó hatással az idegenforgalom fejlődésére. 1930-as években, fordulat következett be: a két község megalakította a városfejlesztési bizottságot és számos intézkedést hozott a közjó érdekében. A Magyary Zoltán által kidolgozott városrendezési terv pedig az elkövetkezendő összes fejlesztés alapjává vált. 1936-ban Tatatóváros néven megtörtént az városrészek közigazgatási egyesítése, mely neve 1940-ben Tatára változott. A gróf támogatta a nevelést és kisgimnáziumot építtetett. Tata egészségügye is fejlődésnek indult, és 1930-ban megnyílt az első szanatórium, mely Szent Erzsébet Kórház nevet vette fel. A település életében a fejlődés, az építkezés, csak Tata várossá nyilvánítása után indult el. Az 1945-ben a földosztás során, megindult a parcellázás, a házhelyek kijelölése az Esterházy birtokokon, majd közigazgatási szempontból 1954. január 31-én várossá nyilvánították Tatát, közigazgatási szempontból. Ez után tanulmányterv, majd általános rendezési terv született a fejlesztésekről, és 1985-ben hozzá csatolták Agostyán községet is. (Borsodi Zsófia, 2005, 12; INT-7; Paksi Szilvia, Tata város Örökségvédelmi hatástanulmány, 2021, 47,48,53)

A gyönyörű természeti környezetben elhelyezkedő város természeti és műkincseivel, valamint sajátos, kétközpontú, parkokkal és vízfelületekkel tagolt városszerkezetével ma is jelentős az idegenforgalma mely reméljük, bővílhet, fejlődhet a jövőbeli városfejlesztések által. (Borsodi Zsófia, 2005, 12; INT-7; Paksi Szilvia, Tata város Örökségvédelmi hatástanulmány, 2021, 47,48,53)

3.3 A Kálvária-domb és közvetlen környezetének történeti korszakolása, áttekintése

A Kálvária-domb és annak környezete messzire visz minket, a régmúltba. A történelmi múlt bemutatását az alábbi fejezetben mutatom be. A gerincét egy a Kálvária domb történelme az épített elemeken és épületeken keresztül, ezen elemek fontosabb mérföldköveinek meghatározása adta.

Történelmi áttekintés, fontos 5 korszak mérőkövek

2. Ábra: Kálvária-domb fontosabb mérőkövei, korszakolása, Farkasdi Emőke, 2025

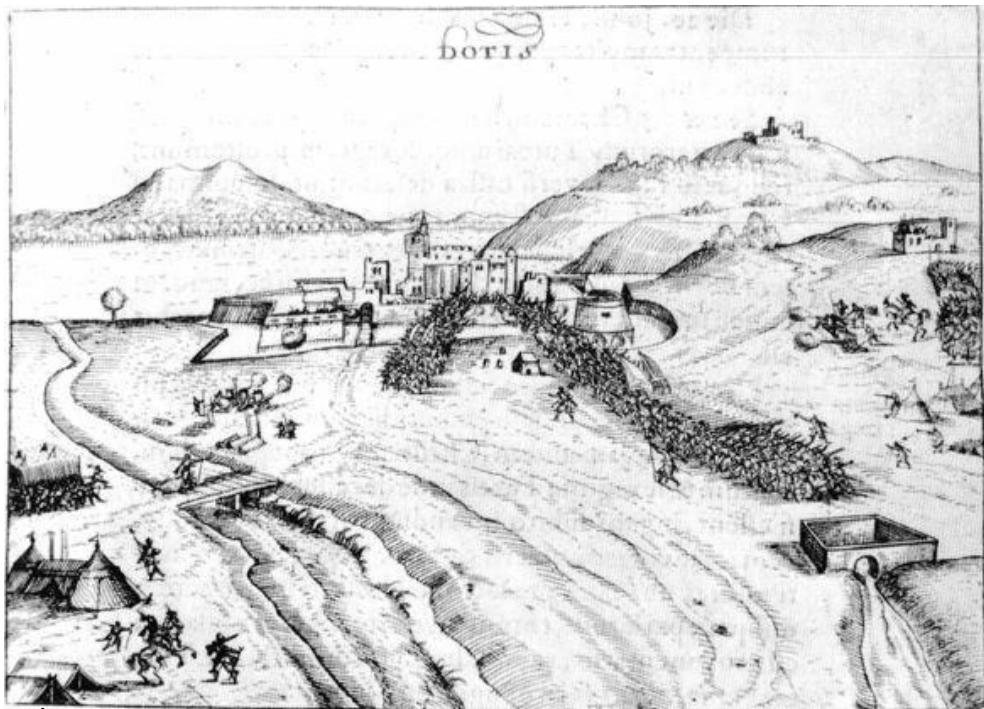
A lebányászott falak tövében és az alattuk kanyargó barlangrendszerben a földtörténelmi évmilliókat ismerhetjük meg. A területen található legidősebb kőzettréteg triász korú, a Tethys-óceánban keletkezett üledékes mészkő, vörösmészkő, vályogos erdőtalaj-köppennyel. De bányászhatunk itt jura-korú vörös mészkövet, a kréta időszakból pedig a kékes-zöldesszürke homokos mészkövet, és a domb Öreg-tó felőli oldalán pedig a „porhanyókőnek nevezett” bánya forrásmészkövet vagy másnéven édesvízi mészkövet melyben megannyi növény, illetve állat maradványait lelhetjük fel. A terület a rézkori ember tartózkodási helyéül is szolgált. A sziklahasadék, melyet a természet, a hévforrások alakítottak ki, komfortos helynek bizonyult az akkori ember számára a fedettsége és a hévforrások által biztosított fűtése végett. A Geológiai Múzeum területén talált leletek is ezt bizonyítják. Ilyen emberi nyomok a bányagödrök, bányászó eszközök, szerszámok, egy tűzrakóhely és fegyverek. (TLNY 2010, védett földtani értékeink, geológiai múzeum kézirat)

Már a római korban bányászták a triász korú mészkövet. Főleg építkezésekhez használták, de szobrokat, sírköveket és oltárokat is készítettek belőle. (TLNY 2010, védett földtani értékeink, geológiai múzeum kézirat)

Tata a IX-XIV. század-ig, kisebb nagyobb megszakításokkal királyi birtok volt. Az itteni bencés apátságról a IX. századból fennmaradt írásos emlékek számolnak be. A már említett Szt. Iván hegyen a Szent István által Tatán alapított két apátságból az egyik a Szt. Iván hegyén állt. A XI. század elején, Fuxhoffer Dömjén, Monasteriologia Regni Hungariae írásában is azt írja, hogy „Tatán két apátság létezett, a már említett Szent Péter

és Szent Pálról nevezett bencés apátság és egy másik a Szent Iván hegyén s hogy mind a kettő Szt. István alatt alapítottak.” A másodikra vonatkozólag, melyet Rupp Jakab, Magyarország helyrajzi történetei című írásában is megerősít, semmi bővebb adatot nem tudunk alapíttatására vonatkozólag. Későbbi korból, már vannak adataink s így tudjuk, hogy a XIV. század-ban már nem voltak benne szerzetesek, hanem templomukat a bencések gondozták. (Paksi Szilvia, Tata város Örökségvédelmi hatástanulmány, 2021, 47,48,53; Rohrbacher Miklós, 1888, 16-17, 31,32,34,35; Varga Istvánné, TLNY 2010)

A XV.-XVI. század-ig terjedő időszakban a török idők alatt, ahogy már korábban említve volt, 1543 környékén a két apátságot (a városit és a szentivánhegyit is) a török lerombolta. A sok pusztítás okán az egykor virágzó apátság megszűnt. A középkor meghatározó időszak volt a terület életében, főképp a Kálvária-domb területére nézve. Több középkor utáni ábrázoláson is kivehető a Kálvári-domb és tetején a "kolostor". Az alábbi, 1597-es ábrázoláson, a Kálvária-kápolna helyén az egykori pálos szerzetes kolostortemplom romjai látható a vár mögött jobbra emelkedő domb Szent Iván hegy, tetején mely a táj főbb topográfiai elemeihez tartozott. (Rohrbacher Miklós, 1888, 103, 133; TLNY 2010)

3. Ábra: Tata visszafoglalása 1597, Thatha-A tatai vár metszetábrázolásai a XVI-XVII századból

A Szent Iváni hegyen álló kolostor épületének romjai 1727-ig még fennálltak, mikor is gróf Esterházy József, Tata másod alapítója, e romokból kápolnát emelt. Ahogy az egyik régi történeti emlékünket a Szent Péter és Szent Pál bencés apátság épületét is elbontották és megépítették belőle a mai katolikus templomot, úgy tűnt el a 14. században épült Szent

Ivánhegyi kolostortemplom is mely a pálos szerzetesrendé volt. Az eredeti épület megszűnt, köveit a kis kápolnába, a területnek nevezett kálváriába és a közeli épületek valamint kert kerítések falaiba építették be. (Rohrbacher Miklós, 1888, 16-17, 168,174; TLNY 2010)

1754-ben megépül a **Kálvária-kápolna** a román stílusú templom lebontásával/átépítésével. Fellner Jakab tervei alapján a szentély csonka falait kiegészítette, sátozottóval átfedte, és délnyugat felé homlokzattal látta el. Tetejére kecses huszártornyot helyezett, és 1755-ben kifestették. Az eredetileg a 1446-ban században épült gótikus Szent János-templom alapjaira Fellner Jakab tervei alapján 1754-ben épült barokk és rokokó stílusjegyeket viselő kápolna. A szentély átalakítása jelentős paradigmaváltást hozott, mivel a középkori templom hajóját lebontották, csak a szentély oldalfalait őrizték meg. A barokk átalakítás eredményeként a kápolna homlokzatát huszártorony zárja le, és a támpillérek, valamint a barokk ablakok az új stílust tükrözik. A kápolna nem liturgikus céllal épült át, hanem az egykori plébániatemplom emlékét megőrző monumentumként, a barokk vallásosság tipikus megnyilvánulásaként. A kápolnában Zalka János, akkori győri püspök az 1874. évi június 13-án tartott kánoni vizitációja alkalmával, gyönyörű egy darabból álló amethyst portatilitét talált. (TLNY2010, INT-14, INT-16)

4. Ábra: Kálvária kápolna, -szoborcsoport, Fortepan,1960

A kápolna közelében lévő kör alakú építmény közepén álló hatalmas, dinamikus **Kálvária-szoborcsoport** (Golgota), Schweiger Antal 1770 körüli alkotása. A szoborcsoport egy hasáb alakú, íves párkánnyal záródó talapzaton álló kereszt, amelyen egy töredékes Krisztus-alak (korpusz) látható. A kereszt lábánál Mária Magdolna alakja jelenik meg, míg két oldalán Szűz Mária és Keresztelő Szent János. Mindhárom

jelentősen sérült, hiányos állapotban maradtak fenn. A kompozíció két szélén sziklaformát immitáló alaplapon helyezkednek el a latrok fatörzs jellegű keresztjei, ezekhez is töredékesen megmaradt szoboralakok tartoznak. A szoborcsoport egy kőből és téglából vegyesen épített, kör alaprajzú alépítmény déli oldalán található. A szobrok plasztikus elemei szabálytalan formájú, kőhalmazokból emelkednek ki, középen architektonikus formákkal tagolt alátámasztással. A központi kereszthez közel Mária Magdolna, Szűz Mária és Keresztelő Szent János alakjai redőzött öltözékben jelennek meg. A következő évtizedekben pontosabban 1908-1911 között restaurálták a kápolnát, majd 1916 - Fülöp Elemér felújította a szoborcsoportot. (TLNY2010, INT-14, INT-16, INT-20)

5.Ábra: Kálvária-szoborcsoport; Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár, Archív képeslap,2025

A Kálvária-domb lábánál, 1934-ben, Stieber Antal Tata községtől 60 négyszögölt területet bérelt sörétygyár építésére, harminc évre, évi 10 pengőért. 1939-ben felépült az ipari létesítményként, öntés célját szolgáló 37 méter magas torony, és „Turul” Sörétyöntőde néven megkezdte üzemelését. Mai nevén **Fellner Jakab kilátó**. A kilátó névadója, Fellner Jakab, Tata neves építésze volt, akinek munkásságát a város több pontján is felfedezhetjük, hiszen számos ma is álló épületet tervezett a városban. A torony nem pusztán látványos építmény, egykor valóban technológiai szükségszerűségéből épült ilyen magasra. A sörétkészítés során az olvadt ólmot a torony tetejéről csepegtették egy földszinten elhelyezett, vízzel teli tartályba. A zuhanás közben az ólomcseppek gömbformát vettek fel, és a vízbe érkezéskor megszilárdultak. A hatvanas évektől azonban már nincs szükség a gyártási eljárások megváltozása miatt az efféle sörétygyárra. (INT-14, INT-15, INT-16, TLNY2010)

6. Ábra: Fellner Jakab Kilátó, Egykor.hu,1965

1958 - Országos jelentőségű, Tatai Kálvária-domb Természetvédelmi Területé nyilvánították a Kálvária-dombot. Az ezt követő 1960-as évektől lett, **Fellner Jakab Kilátó** néven idegenforgalmi célokra használják.

1962 - 1963 között megtörtént a **kápolna 2. restaurálása**. A második világháború okozta sérüléseket az 1962–1963. évi helyrehozatalkor végleg eltüntették. A régi templom falainak feltárásával és állagvédő csekély felfalazásával az egykori templom alapterülete érzékelhető. 1968-ban megépül a **Víztorony**. A kápolnától keletre található, a város vízellátását szolgáló 500 m³-es víztorony hozzá tartozik a domb látványához. Tervezője, Csaó Imre volt, jellegzetes tömörszerű, sokszögű, vakolatlan téglafalazatú torony, 30 méter magasságú. Napjainkban a torony műemléki védeltséget kapott. (INT-14, INT-16, TLNY2010)

7. Ábra: Fellner Jakab Kilátó, Egykor.hu,1965

A tatai Kálvária-domb **Geológiai Természetvédelmi Terület** 1984-ben jött létre, és geológiai, paleontológiai valamint természeti szempontból kiemelkedő bemutatóhely. A területen a mezozoikum korának triász, jura és kréta rétegei, valamint fossziliák, például *Megalodus* kagylók és *Congeria* kagylók találhatóak. A szabadtéri múzeumban gazdag botanikai gyűjtemény és egy termálkarszt-barlang is várja a látogatókat, utóbbi a *Megalodus* kagylók nyomait őrzi. További érdekesség a kőkorszaki kovakőbányászat bizonyítékai és a hazai ásványi nyersanyagok bemutatása. A park bejáratánál Cs. Kiss Ernő népművész által 2000-ben készített székelykapu díszíti a területet. A **Kő-kör** (geológiai kőzetgyűjtemény) ezen az 1985-ös légifelvételen még nem, de a 2000-es felvételen már látszódik. (INT-08, INT-09, INT-10; INT-14, INT-16, TLNY2010)

8. Ábra: Kálvária-domb 1985-ös légifelvétel, Fentrol.hu

4. A Kálvária-domb jelenlegi állapota

A kutatásaim során megvizsgáltam a lehatárolt területemet a területhasználati, szabályozási, természetvédelmi és örökségvédelmi oldalról, melyekhez elemeztem a Tata Város Önkormányzat Képviselő-testületének 29/2018. (XII.20) önkormányzati rendeletét a településkép védelméről; a Tata Város Önkormányzata Képviselő-testületének 19/2022. (XI. 30.) önkormányzati rendeletét, Tata Város Helyi Építési Szabályzatáról; a 280/2024. (IX. 30.) Kormány rendeletet a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról, valamint az OKIR elektronikus adattár felületén is gyűjtöttem anyagot. Ezen információk alapján és ismeretében is dolgoztam ki a koncepciótervet a területemre.

4.1 Területhasználat, szabályozások

A terület a hatályos, Tata Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló, Tata Város Önkormányzata Képviselő-testületének 19/2022. (XI. 30.) önkormányzati rendelete (HÉSZ). Ez alapján, megállapítottam, a terület Tata, Felső-Tata településrészén fekszik, a település dombos részén, a 254/37-as helyrajzi szám alatt. A vizsgált területem az OKIR alapján a 254/37-es helyrajzi számmal ellátott terület egy egészét fedi le. Legmagasabb pontja a 167 méterrel mai nevén a Kálvária-domb. A terület övezeti besorolása, területfelhasználása a HÉSZ 1. *Fejezet Általános előírások* XI. Fejezet Beépítésre nem szánt övezetek előírásai alapján Zkk (Zöldterület, közkert), övezeti paraméterei Zkk/3. A *Zöldterület – közkert [Zkk] besorolás 57. §-a alapján az alábbiak vonatkoznak a területre:*

” ...

(1) Zöldterületen az **OTÉK 27. § (3)** bekezdésében szereplő valamennyi rendeltetés elhelyezhető.

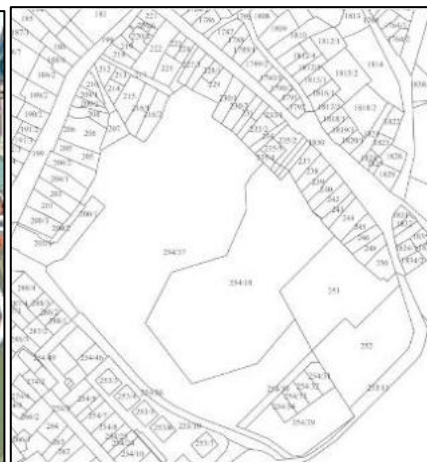
(2) A Zkk jelű övezetekben az előírt minimális zöldfelület 50%-án háromszintes növényállományt kell kialakítani.

(3) A fával beültetett kétszintű növényzettel fedett területek aránya nem csökkenthető

...” (INT-01)

9.Ábra: Övezeti besorolás, HÉSZ 2025

10.Ábra: Övezeti paraméter, OKIR, 2025

2. ÖVEZETEK		
A) ÖVEZETI KÓD BETŪJELE: TERÜLETFELHASZNÁLÁS		
	A	B
1	BETŪJEL	JELENTÉSE
2	KÖu	közúti közlekedési terület – gyorsforgalmi út, főút, mellékút, helyi gyűjtőút, helyi lakóút
3	KÖk	kötőpályás közlekedési terület
4	Zkk	zöldterület – közkert
5	Ev	védelmi rendeltetésű erdőterület
6	Ev/H	védelmi rendeltetésű, honvédelmi célú erdőterület

11.Ábra: Természetvédelmi övezetek, HÉSZ, 2025

B) ÖVEZETI PARAMÉTEREK						
	A	B	C	D	E	F
1	Az övezet jele	Az épületre meghatározott legnagyobb épületmagasság	beépítés módja	A telekre meghatározott		
2		m		legnagyobb beépítettség	legkisebb zöldfelület	legkisebb kialakítható telekterület
3				%	%	m ²
4	KÖu/1	4,0	NR	5	-	-
5	KÖu/2	4,0	NR	5	-	-
6	KÖu/3	4,0	NR	5	-	-
7	KÖu/4	4,0	NR	5	-	-
8	KÖu/5	4,0	NR	5	-	-
9	KÖu/6	4,0	NR	5	-	-
10	KÖk	4,0	SZ	5	-	1000
11	Zkk/1	NR	NR	0	70	NR
12	Zkk/2	NR	NR	0	60	NR
13	Zkk/3	4,0	SZ	3	60	5000
14	Zkk/4	4,0	SZ	3	80	K

12.Ábra: Természetvédelmi övezetek, HÉSZ, 2025

A 280/2024. (IX. 30.) Korm. rendeletben a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról szóló, a 26. Különleges beépítésre szánt területekről szóló részben az áll:

”...

(3) A (2) bekezdés szerinti különleges beépítésre szánt területen csak a terület rendeltetésszerű használatát szolgáló építmény helyezhető el.

...” (INT-01

A területről szóló szabályozásokat tovább vizsgálva a településkép védelméről szóló Tata Város Önkormányzat Képviselő-testületének 29/2018. (XII.20) önkormányzati rendeletében azon belül is a jelentős zöldfelületű területek építészeti követelményeiről szóló részben megemlíti, hogy a Kálvária domb jelentős zöldfelületi területén a telkeket, maximum 80 cm-es magasságú természetes anyagú kerítéssel vagy élő sövényvel lehet bekeríteni. Valamint ugyanitt a III. fejezet, a helyi védett területek településképi követelményeinek a 7. alpontjában, a helyi védett területekre vonatkozó területi építészeti követelményeknél az alábbiakat fogalmazzák meg.

...

10/A.§11 (1) A Tájképi, építészeti és városszerkezeti szempontból védett látványelemek területén a növénytelepítéseknek tájba illő módon, tájhonos fajok és társulások alkalmazásával kell megjeleníteniük. (2) Az építések, felújítások során:

- *a jó adottságok eredetiben való megőrzésére,*
- *a kedvezőtlen takarások vagy elépítések megelőzésére,*
- *a negatív hatást eredményező, helytelen telepítésű, méretű, téves funkciójú és megjelenésű meglévő épületek, átépítésére,*
- *fajfajok cseréjére vagy városképi-tájképi korrekciójára fokozott figyelmet kell fordítani.*

... (INT-02)

A HÉSZ II. Fejezetének az épített környezet alakítására vonatkozó általános előírások 8. részében kitér a parkolásra vonatkozó rendelkezésekre a település területén. A 12. §-ban leírtak alapján:

- *(1) Lakóterületen a (4) bekezdésben szereplő, minimálisan elhelyezendő gépjárműtárolókat elsődlegesen épületen belül kell elhelyezni.*
- *(2) 20, vagy annál több gépkocsit befogadó parkolót kiemelt szegéllyel kell ellátni, és a felületén keletkező csapadékvizet olajfogó műtárgyon keresztül kell a befogadóba vezetni.*
- *(5) Valamennyi – magán-és **közterületen** kiépített - parkoló felület csak fásítottan létesíthető, 4 beállóhelyenként minimum egy előnevelt, többször*

iskolázott, nagy lombkoronát növelő, környezettűrő lombos fa telepítendő, mely a parkoló felületek árnyékolását ténylegesen biztosítja.

- (6) Ha az övezeti előírás másként nem rendelkezik, akkor a telkek, épületek rendeltetésszerű használatához szükséges gépjármű-várakozóhelyek (parkolók) elhelyezését telken belül kell biztosítani. (INT-01)

Tehát a területemre nincs a HÉSZ által megadott minimum parkolósám.

4.2 Természetvédelmi érintettsége, védettsége

A terület gazdag geológiai, vízrajzi és egyéb élővilági értékekben, 1960-as évek óta a Duna-Ipoly Nemzeti Park igazgatóság alá tartozó terület, emellett a Gerecse Natúrpark, és az Országos Ökológiai Hálózat magterületén található, valamint a lehatárolással szomszédos terület (Szabadtéri Geológiai Múzeum, és a Vízmű területe országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területek, és a Kálvária-domb természetvédelmi terület, és barlangok felszíni védőövezete).

13.Ábra: Természetvédelmi érintettségek, OKIR 2025

A terület, a természetvédelemre irányuló, HÉSZ szabályozásaiban azt olvashatjuk, hogy a területre eső ökológiai hálózat magterületét az Országos szintű, Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló rendelet szabályozza. A tervezési területre vonatkozóan általánoságban a szabályzat az alábbiakat írja le:

„ ...

25. § (1)⁴– Az ökológiai hálózat magterületének övezetében csak olyan vármegyei területfelhasználási kategória és vármegyei övezet, valamint a településrendezési tervben csak olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja. (INT-24)

...”

Ezen a szabályozáson kívül a kutatásaim alapján nem vonatkozik semmilyen megkötés a területre.

4.3 Szakrális szerepe, műemléki védettsége

A terület szakralitási szerepe a Kálvária-domb, mint keresztút, és mint kálvária mivoltának köszönhető. A Kálvária maga, a Kálvária-kápolna, és az 254/37-es helyrajzi szám alatt található lakóház ex-lege műemléki környezete is műemléki védettség alatt áll. A terület emellett régészeti lelőhely, valamint barlangok felszíni védőövezete is a Megalodus-barlangrendszernek köszönhetően.

14.Ábra: Bellterület Szabályozási terv, TATA, HÉSZ.,2025

Műemléki védelem (3 db)							
VÁRMEGYE	TELEPÜLÉS (TELEPÜLÉSNÉV)	HELYRAJZI SZÁM	VEDETT ÖNKÉSZŐ EREK NEVE	VEDETTTÍPUS JELLEGE	TÖRZSSZÁM	AZONOSÍTÓ	VEDESI ÉVE
Komárom-Esztergom	Tata	254/37	Kálvária kápolna	műemlék	2427	6432	1950, 1958
Komárom-Esztergom	Tata	254/37	Kálvária	műemlék	2429	6433	1950, 1958
Komárom-Esztergom	Tata	254/37	Lakóház ex-lege műemléki környezete	műemléki környezet		28069	

Régészeti védelem (1 db)							
VÁRMEGYE	TELEPÜLÉS (TELEPÜLÉSNÉV)	HELYRAJZI SZÁM	VEDETT ÖNKÉSZŐ EREK NEVE	VEDETTTÍPUS JELLEGE	AZONOSÍTÓ	VEDESI ÉVE	
Komárom-Esztergom	Tata	254/37	Kálvária utca - Fekete utca - Izraelita temető	régészeti lelőhely	42675	2004	

15. Ábra: Műemléki védettség, oeny.hu,
24

4.4 Ma is megtalálható elemek bemutatása és a fejlesztések ismertetése

A terület jelen állapotában is megtartotta a jellegzetességeit és különböző elemeit, és mindemellett sok történeti emléket őriz. A területen 2025-ben az alábbi épített elemek találhatóak meg melyeket térképen is jelöltem. A **Kálvária-kápolna**, **Kálvária szoborcsoport**, **Fellner Jakab-kilátó**, **Napóra**, **Kő-kör**, valamint a **Szabadtéri Geológiai Múzeum** és a **Víztorony** (mely utolsó kettő nem a lehatárolt területen fekszik, de látványban és funkciójában is a Kálvária domb és környezetének szerves része. A következőkben kitérek az egyes elemek, és maga a Kálvária domb 2000-es években történt fejlesztéseire, megújításaira.

16.Ábra: Jelenlegi elemek, Farkasdi Emőke, 2025

A Szabadtéri Geológiai Múzeum kezelője az Eötvös Loránd Tudományegyetem 2014-ben egy 54,34 millió forintból álló támogatást nyert el a KEOP-3.1.2/2F/09-11 jelű pályázat keretén belül, amely többek között az élettelen természeti értékek megóvását célozta meg. A támogatás a tatai Kálvária-domb területén található Geológus Kert, védett földtani alapszelvényeinek rekonstrukciójára nyerte meg. A múzeum az ELTE kezelésében álló, közel 60 éve természetvédelmi oltalom alatt álló, mintegy 3 hektáros terület. 2015. szeptember 30-i projektzáró eseményt követően 25 év után ismét láthatóvá és bemutathatóvá váltak a jelentős földtani képződmények – a Föld 100 millió éves kőbe

zárt történetének lenyomatai. Azóta nem történt érdembeli, nagyobb volumenű megújítás. (INT-13)

A víztorony napjainkra műemléki védelem alá került, és az üzemeltető vízmű nemcsak műszaki funkciót lát el vele, hanem az építmény tágas belső tere időszakosan kiállításoknak ad otthont, valamint az épület kitűnő akusztikai adottságainak köszönhetően hangversenyeket is rendeznek benne. (INT-14)

A további épületek, illetve épített elemek a Kálvária domb szerves részei és a területtel kapcsolatos pályázatok, megújítások során nagy arányban felújították őket. A területen 2000 óta 2 nagyobb fejlesztés történt.

A Tata Város Önkormányzata által, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében benyújtott pályázat, „A tatai Kőfaragó-ház kézműves és aktív ökoturisztikai látogatóközpontként való rehabilitációja, valamint a Kálvária-domb egységes turisztikai termékcsomagként történő bemutatására” szolgált. A projekt 2017-ben indult és 2022-re készült el. Célja a „Kőfaragó-ház” rekonstrukciója és megújítása volt olyan hagyományörző, de egyben korszerű fejlesztésekkel, mely lendületet adhat Tata és térsége turizmusának. Valamint cél volt egy egységes tematikájú, egyedi elemeket felvonultató turisztikai központ létrehozása, ahol az ide látogatók interaktív élményeken keresztül megismerhetik a helyi értékeket, családbarát, szórakoztató és akadálymentes környezetben Tata természeti és kulturális értékeit. A benyújtott pályázat támogatásban részesült. Az önkormányzat közbeszerzési eljárás eredményeként vállalkozási szerződést kötött „A Kálvária-dombon projektelemek építésére, a Söréttorony felújítására, közlekedési felületek kiépítésére és tájépítészetre.” A felújításokat a TOP-1.2.1.-15-KO1-2016-00005 azonosítószámú pályázati forrásból finanszírozták. A beruházás részeként a Kálvária-domb területén tájépítészeti és kivitelezési munkálatok zajlottak, sor került a Söréttorony és a kőfal felújítására, valamint díszvilágítás létesítésére is. A beruházás részeként kialakításra került a „Kőfaragó ház”-ban helyet kapó látogatóközpont, interaktív kiállítótér és rendezvényhelyszín, összhangban a Szent Iván hegyen lévő műemlékek funkcionális rehabilitációjával. A helyreállítás a Kálvária-domb területén tájépítészeti és kivitelezési munkálatokat, a Söréttorony és környezetének felújítását jelentette.

A Kálvária-dombon kialakítottak egy interaktív játszó- és pihenő helyet, egy tematikus sétányt, valamint az egykori sziklasétányt újból megnyitották. A Golgota-szoborcsoportot önkormányzati támogatással restaurálták. A Söréttorony díszvilágítást kapott, belső terében pedig építészeti kiállítást rendeztek be. A felújításokat követően

ismét látogathatóvá vált az épület, amely Magyarország egyik ritka söréttornya. A Kálvária-domb egyes részein kialakították a zöldfelületeket, megépültek a turisztikai épített elemekhez, épületekhez tervezett megközelítési útvonalak, valamint számos fa és utcabútor (ülóbútor, szemetestároló) került telepítésre. Létesült egy pihenőliget is, valamint egy egyedi készítésű napóra is telepítésre került. (INT-17; INT-18; INT-19; Tata Város Önkormányzata, 2018)

17. Ábra: Kálvária domb fejlesztések, TOP-1.2.1-15-KO1-2016-00005 azonosítószámú pályázat fotódokumentációja, 2022

18. Ábra: Kálvária domb fejlesztések, TOP-1.2.1-15-KO1-2016-00005 azonosítószámú pályázat fotódokumentációja, 2022

19. Ábra: Kálvária-domb fejlesztések, TOP-1.2.1-15-KO1-2016-00005 azonosítószámú pályázat fotódokumentációja, 2022

A projekt második szakaszában sor került a Kőfaragó-ház felújítására is. A műemléki épületet a tervek szerint a tatai fazekasság hagyományainak bemutatására alakítják ki, továbbá kiépítenek egy kézműves sörfőzdét, egy gyümölcsaszalót, egy fazekasműhelyt és egy kisebb vendéglátóegységet is. A Fazekas utca 62. szám alatt található ház 1790-ben épült, eredetileg az Eszterházy-család kőfaragó mestereinek a lakóházaként funkcionált. Az épület 2017-ben elhanyagolt, rossz állapotban volt. Különlegességét a tardosi vörös mészkőből készült lábazata, ablakkeretei és kőpárkányai adják. (INT-17; INT-18; INT-19; Tata Város Önkormányzata, 2018)

Kőfaragó ház régen

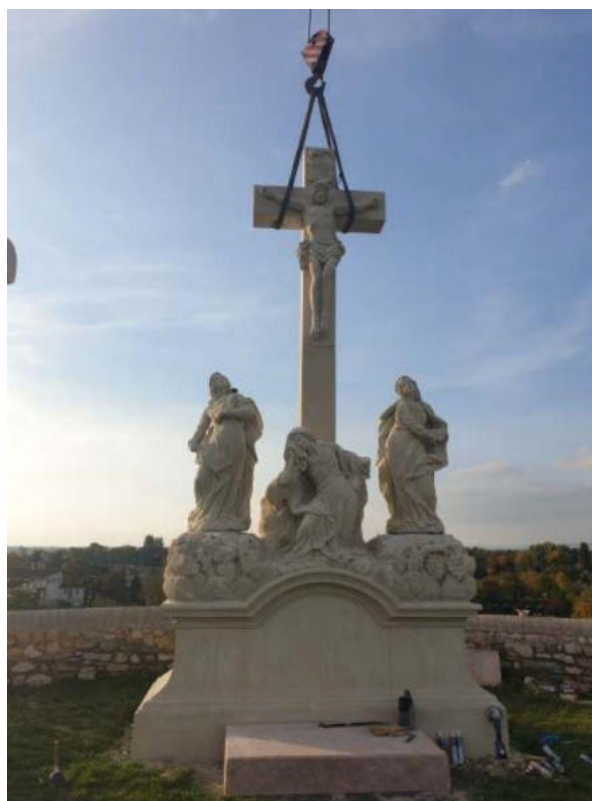
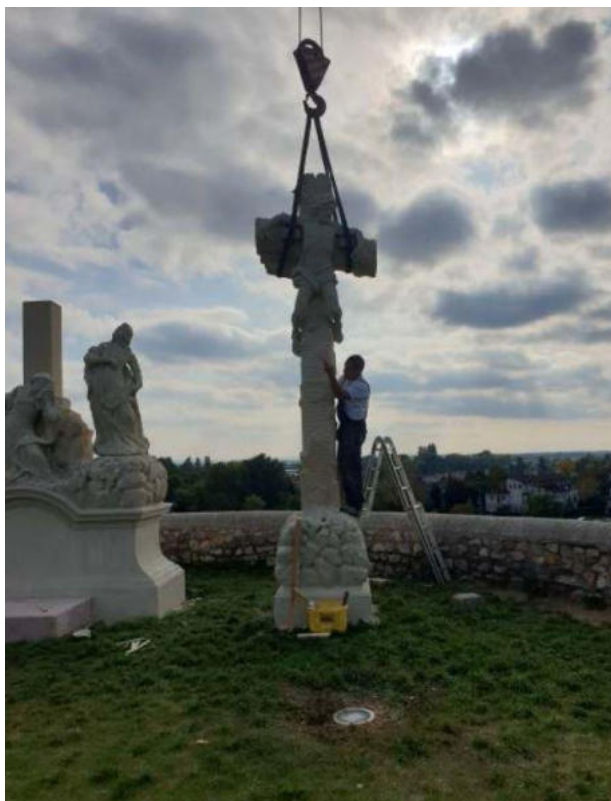
Kőfaragó ház most

20. Ábra: A tatai-kőfaragó házkézműves aktív ökoturisztikai látogatóközpontként való rehabilitációja, fotódokumentáció, Tata honlapja, 2022

A helyi német nemzetiségi közösség hitélete szempontjából jelentős szerepet betöltő tatai Kálvária felújítása című projekt 2019 és 2020 között valósult meg, a Tatai Német Nemzetiségi Önkormányzat segítségével. Az Önkormányzat vissza nem térítendő támogatást nyert a Miniszterelnökség kezelő szerveként eljáró Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-től. A projekt tárgya a Kálvária-szoborcsoport, a Kálvária-dombon található, egy kör alaprajzú, körítőfallal elkerített területen. Tata Város Önkormányzata már 2017-ben elindította a szoborcsoport restaurátori felmérését és olyan szakértői javaslat elkészítését. A teljes szobor kompozíció becsült felújításának költsége nettó 37 millió Ft-volt melynek egy részét fedezte csak a 25 millió FT-os támogatás. A teljes restaurálás, szélről kezdődően befelé haladva történt meg. A Tatai Német Nemzetiségi Önkormányzat a

szoborcsoport középső részének költségeit vállalta, míg Tata Város Önkormányzata a két szélső résznek az anyagi vonzatát vállalta magára. (INT-20)

21. Ábra: Kálvária domb fejlesztések, TOP-1.2.1-15-KO1-2016-00005 azonosítószámú pályázat fotódokumentációja, 2022

2023-ra újabb fejlesztés valósult meg a Kálvária-domb területén. Május 24-én adták át a „Vasalt utak az ősmaradványok földjén” elnevezésű projektet a Kálvária-domb területén, pontosabban a „hegy oldalában”. Tata Város Önkormányzata korábban sikeresen pályázott a Magyar Hegy- és Sportmászó Szövetség „Magyarországi vasalt utak és sziklamászó iskolák” című felhívására. A projekt megvalósításához az Aktív Magyarországért Felelős Kormánybiztosság 15 millió forint támogatást nyújtott.

A via ferrata, vagyis vasalt út egy mesterséges létesített tanösvények, a sziklamászásnak egy könnyített és sokkal biztonságosabb változata mely során, a sziklás hegyoldalakon előre telepített acélkábelek, fémlétrák, rögzítőcsavarok hidak és egyéb segédeszközök segítik a biztonságos haladást. Ezek az elemek lehetővé teszik, hogy a túrázók nehezen vagy egyébként elérhetetlen terepekre is eljuthassanak. A vasalt utak különböző nehézségi fokozatokban készülnek, így kezdők és haladók számára egyaránt kínálnak kihívásokat. A tatai fejlesztés keretében egy alapfokú, kezdők számára is biztonságosan teljesíthető 200 m-es útvonalat alakítottak ki.

A tatai via ferrata két külön pályából áll: egy felnőtteknek szánt, valamint egy kifejezetten gyermekek számára kialakított útvonalból. Mindkét pályához tartozik egy-egy kötélhíd – az egyik a felnőtt, a másik a gyerekeknek szóló szakaszhoz kapcsolódik. A sziklafal egyes részein az ELTE Tatai Geológus Kert szakembereinek közreműködésével ősmaradványokat tártak fel és mutattak be az érdeklődők számára. Emellett információs táblákat (vasalt utak helye, házirend) találunk a via ferrata útvonal kapcsán.

A fejlesztés részeként a területen egy 550 négyzetméteres zöld parkolót alakítottak ki, valamint 150 méter hosszan felújították a pályákhoz vezető murvás utat is. A pályázati támogatásból még két padot és egy hulladékgyűjtőt is elhelyeztek. (INT-21, INT-22)

22. Ábra: tati via ferrata, viaferratainfo.hu, 2023   23. Ábra: Via ferrata, tata.hu, 2023

4.5 A várossal való kulturális, szociális kapcsolat

4.5.1 Kulturális kapcsolat (programok, rendezvények, események)

A terület otthont ad állandó, illetve időszakos programoknak, kiállításoknak is. Az előbbiekhöz tartozó programok a Szabadtéri Geológiai Múzeum, mint kulturális lehetőség, a Via ferrata, vasalt út sziklamászó tanösvénye mely egy aktív kikapcsolódási lehetőséget nyújt, Kálvária-domb tematikus útja, mely terület kulturális és történelmi jelentőségű épített elemeit és épületeit mutatja be, és a Fellner-Jakab kilátó mely.

Időszakos programként megemlíteném a Kálvária-dombon minden évben megrendezett Szentiváni tűzugrást, mely nyáron tölti be a domboldalt táncos gyerekek és szülők boldog hangjaival. Az eseményen a fő program, a szentiváni tűz átugrása mellett, gyerekjátékokkal, énekes és táncos előadásokkal, kézműves vásárral és táncházzal is kedveskednek a programra látogatók számára. (INT-23)

24. Ábra: Szentiváni tűzugrás a Kálvária dombon; porotke.hu, 2016

Emellett tartanak a Kálvária dombot érintő vezetett sétákat Tátus Tímea idegenvezető vezetésével, melyek bejárják a környék látványosságait melyek a város történelmi és kulturális életéhez kapcsolódnak. (INT-23)

25. Ábra: Plakát, kofaragohaz.hu,

Valamint ilyen környékbeli állandó és időszakos programokkal szolgáló helyszín melyet fontos még megemlíteni, a Kőfaragó ház. A kiállítások, műhelyalkalmakon és szervezett programokon kívül, rendezvényhelyszínként is szolgál.

Kerámiapadlásunkon berendezett fazekas kiállítás tiszteletteljes emléket állít azoknak a mestereknek, akik egykor nagy számban üzték a fazekasság mesterségét Tatán. Az 1900-as népszámlálási adatok szerint már 96 fazekas dolgozott a városban. E korszakban Tata a Dunántúl egyik legjelentősebb fazekasközpontjává vált. A fazekasok négy utcában éltek és dolgoztak: a Fazekas utcában, a korábbi Temető (ma Eötvös) utcában, a Tanoda téren és a Hullám utcában. Az interaktív tárlathoz igényelhető vezetett séta is, amely részletesebb betekintést nyújt a tatai fazekasság történetébe és jelenkori hagyományaiba. A látogatók játékos formában próbálhatják ki, hogyan illeszthetők össze a régi agyagedények a mai kor műanyag használati tárgyaival. (INT-23)

Az épületben több különböző műhely működik, mely bemutatja a régi idő szakmáit, és az azzal a tevékenységgel kapcsolatos folyamatokat. Van aszaló, fazekas, sörfőző és kávépörkölő műhely melyhez különböző, az egyes műhelyek témájához kapcsolódóan workshopokat rendeznek meg. (INT-23)

26. Ábra: Workshop műhely, kofaragohaz.hu, 2023

27. Ábra: Workshop műhely, kofaragohaz.hu, 2023

Ilyen workshop a fazekas műhely keretein belül kerámia alkotóműhelyünk változatos kézműves programokat kínál iskolai csoportok, osztályok és kisebb társaságok számára. Az élményszerű közös alkotás kiváló program lehet születésnapra, leánybúcsúra vagy kikapcsolódásként egyaránt. Rendszeresen indulnak „Kerámia Formálódó” műhelyfoglalkozásaink, valamint időszakos workshopjaink, ahol a résztvevők saját készítésű, kiégetett és használatra kész kerámiákat vihetnek haza. (INT-23)

28. Ábra: Workshop műhely, kofaragohaz.hu, 2023

A Kőfaragó ház programjai közé tartoznak még a kézműves játszóházak, szappankészítő, aromaterápiás, egyéb kreatív díszítő workshopok, és otthont ad a Magyar népmese napjából, valamint a Kulturális Örökség napjából adandóan megrendezett előadásoknak, programoknak. (INT-23)

29.Ábra: Plakát, kofaragohaz.hu, 2023

Rendezvényhelyszínként is működik az épület, melynek vendégtere 35 fő befogadására alkalmas. Tökéletes helyszínt nyújthat kisebb ünnepek, baráti találkozók, kis esküvők, családi összejövetelekhez. A hangulatos udvar, a nyitott pinceszobák, és a berendezett vendégtér tökéletes kisebb-nagyobb rendezvényeknek. Kiegészítő programként igénybe lehet venni kávépörkölés, sörfőzés, gyümölcs-, zöldségaszalás, kerámia-foglalkozásokat is. (INT-23)

30. Ábra: Plakát, kofaragohaz.hu, 2023

4.5.2 Szociális kapcsolat

A kutatásom során arra is ki szerettem volna térni, hogy a helyi lakosok és az ide látogató turisták és a terület között milyen a kapcsolat. Utánanézni milyen véleménnyel vannak a területről mi az, ami leginkább megfogta őket a helyben, milyen személyes élménnyel gazdagodtak. Emellett milyen véleménnyel vannak a területről és az itt megtalálható egyes elemekről, milyen pozitív illetve negatív észrevételeik vannak a hellyel kapcsolatban. Erre a feladatra tökéletesnek bizonyult az ismerősök véleményének kikérése, illetve egy internetes oldal a magyar vélemeny.com, melyen a Kálvária dombhoz érkezők az itt eltöltött idejükről, élményeikről írnak véleményt, legyenek helyiek vagy idelátogatók.

A következőkben összegyűjtöttem egy két ilyen hozzászólást és csoportosítva, illetve kiragadva a lényegét ismertetem ezeket.

A lakossági hangok, élmények, benyomások:

- **A kilátás, a természet csendje** az, ami legtöbbször szerepel a visszajelzésekben. Egy helyi szerint „Tata ikonikus helye... Gyermekkorunk kedvenc szánkólesiklója, a Kilátó tövében. Tata és környéke 360 fokban a lábaid előtt hever.” (INT-26) Személy szerint nekem is vannak a helyről ilyen élményeim mikor még kisiskolás koromba a szüleimmel, nagyszüleimmel ide jártunk ki szánkózni

nagy havazások idején. Egy másik hozzászóló megjegyzi: „nagyon szép hely; két kisgyerekekkel voltunk, nagyon nagy területen lehet sétálgatni.” (INT-26)

Ezekből a hozzászólásokból úgy gondolom érződik, hogy sokan keresik ezt a természetes, nyugodt helyet, ahol kiléphetnek a város nyüzsgéséből.

- **Helyi kötődés, múltidézés** is nagyon erős benyomás volt a hozzászólók körében. Többen említik, hogy a Kálvária-szoborcsoport, a Kápolna és maga a város atmoszférája visszarepítik a múltba, a nemzetiségi, vallási hagyományokhoz. A szoborcsoport a Kápolna és a környezetük felújítása is ezt erősíti, melyekre büszkék lehetnek: „A Kálvária-szoborcsoport a tatai és környéki német nemzetiség szellemi és vallásos kulturális örökségéhez kötődik...”(INT-28)
„A Kálvária-szoborcsoport a török kiűzését követően az elsők között elemelt, legnagyobb hatású szakrális emlék a tatai plébánia területén” írta Dr. Schmidtmayer Richárd (INT-28)
- Ugyanakkor van, aki hiányolja, hogy egyes épületek elhanyagolt állapotban vannak, hogy a kápolna néha zárva, vagy a kilátó nyitvatartása kiszámíthatatlan. Egy hozzászóló szerint: „A domb tetején a Kápolnát ugyan felújították, de sokkal többet érdemelne, csakúgy, mint a Golgota...” (INT-26) Ez mutatja, hogy a hely jellegét, rendben tartottságát sokan fontosnak tartják és több figyelmet és szerepet kaphatna a hely és a hozzá tartozó épületek.
- Sokan említik meg a hozzászólásokban, hogy kevés az irányítás vagy útjelzés, az információ – ezek olyan gyakorlati észrevételek, amik befolyásolják, hogy ki, mikor, mennyire szívesen látogatja. Valamint a cikk írójának személyes véleménye, hogy e szórt utak telepítésével elvették a terület természetességét, mely a terület lelke volt. Ezzel részben egyet tudok érteni, viszont manapság már nehéz megtartani a teljes természetességet, ha szabad így fogalmaznom. Kötnek a szabályozások, előírások és valamikor a cél érdekében és azért, hogy egy dolgot jobban át tudjunk adni másoknak, muszáj megmutatni az utat. Éppen ezért a tervemben is megjelenik ennek a dilemmának a gondolatnak a kettőssége, hogy milyen szinten kell kijelölni és meghatározni merre mehetnek az emberek főleg egy ilyen erős természeti adottságokkal és atmoszférával rendelkező helyen. (INT-27)
- A pozitív élményekhez tartozik az, amikor családdal vagy barátokkal mennek fel, piknikeznek, fotóznak, szánkóznak — nem ritkán esküvi fotózás célpontja is a Kálvária-domb. A hangulat, a kilátás a városra, a panoráma a környező hegyekre

és településekre sokakat megérint. Szerencsére nem csak a kilátóból, de magáról a Kálvária-domb tetejéről is nagyon szép kilátás nyílik. Egy hozzászóló megfogalmazása szerint: „Kellemes kör panoráma tárul elénk a Kálvária dombról...” (INT-26)

Programlehetőségek, fejlesztések – amit az emberek ezekről mondanak

- **Via ferrata / vasalt utak:** via ferrata jellegű út nagy lelkesedést váltottak ki az emberekben. A projekt neve („Vasalt utak az ősmaradványok földjén”) mely olyan élményekről szól, ami kihívásokkal teli, mindeközben biztonság. Helyiek visszajelzései között szerepel, hogy ezeknek az utaknak különösen a gyerekek örülnek, illetve, hogy ilyen lehetőség még hiányzott – hogy ne csak sétálni, hanem egy kicsit „aktívabban” is lehet használni a dombot. Ez a vélemény is inspirált abban, hogy a területnek nagyobb potenciálja van és megannyi aktív akár passzív kikapcsolódási lehetőség rejlik a helyben, amit mások is hiányolnak. (INT-21)
- **Geológus kert:** sok figyelmet kapnak azok a programok, amelyek az ősmaradványokat, a rétegeket, a barlangokat mutatják be. („Séta a tatai „geológus kertben” – A kövek mesélnek”) című beszámoló is megjegyzi, hogy az ELTE Geológus Kertje hogyan teszi látványossá a tudományt. (INT-30) Ezek igen népszerűek azok közt, akik érdeklődnek a természet iránt, vagy tanórán kívüli programokat keresnek diákoknak.
- **Kilátó, kápolna, szoborcsoportok felújítása:** ezek a fejlesztések olyasmik, amiket sokan megemlítenek a hozzászólásaikban: „felújult”, „megújult”, „méltó megjelenés” — ezek szófordulatok gyakran előkerülnek. (INT-26) Ugyanakkor azt is érzik sokan, hogy ez nem mindig elég: vannak részek, ahol még hiányzik a karbantartás, a világítás, az információs táblák vagy a rendszeres nyitvatartás. (INT-26)
- **Közösségi események, civil kezdeményezések:** bár nem mindig van hivatalosan szervezett nagy esemény (kivétel erre a Pötörke néptáncegyüttes által szervezett Szentiváni tűzugrás), de hallani olyat, hogy iskolai csoportoknak piknikezés, kirándulás, vezetett vagy baráti séták manapság gyakoriak. A via ferrata projektben például iskolások is részt vettek és kipróbálták az újonnan telepített kötélpályát. Mai napig igen kedvelt ez a pálya, melyet személyesen egyik

helyszínbejárásom során, amikor is egy 4 társaság is igénybe vette a via ferrata út nyújtotta lehetőségeket. (INT-26)

Kritikus meglátások – mit szeretnének a helyiek másként

- Többen úgy érzik, hogy a felújítások alatt kialakított, útburkolatok, irányított utak bizonyos részeken túl sok megkötést hordoznak magukkal. (INT-27)
- **A hozzáférhetőség problémája:** parkolási lehetőség kevés, illetve nehéz gyerekekkel vagy mozgáskorlátozottakkal érkezők számára. A kilátó csak előzetes bejelentkezéssel, vagy hétvégén van nyitva az is bizonytalan. Ezek olyan korlátok, amik sokakat visszatartanak, és negatív tapasztalatot ad a helyről. (INT-29)
- Az **éjszakai világítás hiánya**, avagy a domb különböző részeinek rossz megvilágítása. Ez nemcsak esztétikai kérdés, hanem biztonsági is — sokan szívesen tartanak a területet teljesen használhatónak, naplementét követően is. (INT-26)
- Az is felmerül, hogy a programok, fejlesztések sok esetben látogató-orientáltak, de kevesebb szó van arról, hogy a helyiek igényeit, napi szokásait hogyan szolgálják ki: hogy ne csak látogatóként érezze itt magát az ember, hanem „otthon”. Ez a probléma melyet leginkább fókuszba kerül a bemutatás mellett a diplomamunkám során, amikor megalkotom a koncepciótervem.

Összegzőképpen a helyiek és a rendszeres látogatók szemszögéből a Kálvária-domb egyfajta feltöltődés helye kilátással, természetközeli érzéssel, a múltat idéző elemekkel. Emellett egy élményforrás is, ha valamivel többet ad, mint csak egy séta – pl. via ferrata, geológiai bemutatók, kilátótorony. Fontos számukra és büszkék a helyiek a különböző elemekre, és a törekvésekre (szoborcsoport restaurálása, a kilátó felújítása, a kápolna állapota), ugyanakkor elvárások is vannak a jobb karbantartás kérdéskörében, a rendszeres nyitvatartás ügyében, valamint a világítás, irányítás (információstáblák, útvonalak) hiányában.

5. A tervezési terület kulturális, vallási, turisztikai, tervezési céljainak megfogalmazása

Összegzésként elmondhatjuk, hogy a terület történeti, természetvédelmi, és kulturális szerepe egyaránt jelentős. A tatai Kálvária-domb kitűnő példája lehet annak, hogy hogyan lehet a természeti, kulturális és szakrális örökséget integráltan, fenntartható módon hasznosítani. A terület jelenleg „közkert” besorolásban áll, a zöldfelületek arányában és beépíthetőségben is szigorú szabályozás alatt áll, ami biztosítja a környezeti értékek hosszú távú megőrzését és a helynek egy természetközeli megjelenést biztosít.

A fejlesztések tekintetében az elmúlt két évtizedben átfogó megújítási hullám zajlott. Megtörtént a Söréttorony, a Kálvária-kápolna és a Golgota-szoborcsoport felújítása, valamint a térvilágítás és tájépítészeti beavatkozások jelentősen növelték a terület turisztikai és esztétikai értékét. Átalakult a „Kőfaragó-ház” és látogatóközpont illetve kézműves műhely lett belőle mely hűen bemutatja a kulturális örökségeinket. A legújabb fejlesztés, a vasalt út (via ferrata) egy különösen előremutató fejlesztés, mely egyszerre szolgálja a sportturizmust és az ismeretterjesztést, miközben gyermekek és felnőttek számára egyaránt élményt nyújt.

A programkínálat gazdag a lehatárolt területen és a vele közvetlen kapcsolatban lévő Fazekas utcában, a tematikus séták, múzeumok, interaktív kiállítások, kézműves foglalkozások és szezonális események (pl. Szentiváni tűzugrás) révén.

Mindezek tudatában és ezeket alapul véve szeretnék egy olyan közösségi, természetközeli parkot tervezni mely a jelen lévő és meglévő funkciókat támogatja és a jövőben több programnak (szabadtéri kiállításnak, közösségi térnek) kínálhat megfelelő helyszínt, hogy ennek a csodálatos, kulturális és természeti értékekben gazdag terület fennmaradjon, és kulturális és közösségi területként funkcionálva mindenki megtalálja benne a saját érdeklődési körét és összehozza az embereket, közösséget formáljon.

6. Vizsgálat

A tervezési munkálatokat vizsgálat alapozta meg, mely kiterjedt a település egészére, a környező településrészekre és a lehatárolt területemre egyaránt. A vizsgálati munkarészben infografikai elemzéseket, ábrákat és tárképeket alkalmaztam a Kálvária-domb elemzéséhez.

6.1 A tervezési terület elhelyezkedése, települési helyzete, környező városszövet

Először vizsgáltam a terület elhelyezkedését a településen belül, illetve a környező szűkebb városi szövetben.

A **település szövetben** való elhelyezkedésénél vizsgáltam a település részeit, a környező turisztikai látványosságokat, valamint a fő gépjárműforgalmi utakat.

31. Ábra: Települési helyzet, Farkasdi Emőke, 2025

A vizsgálatok alapján kiderült, hogy lehatárolt terület az M1-es nagysebességű járműforgalomra tervezett közút tatai lehajtójától 5 perc autóútra található, a város egyik magas forgalmú útjának megközelíthetősége autóval 1 perc, gyalogosan pedig 4 perc. A

nagyobb turisztikai látványosságok, mint az Esterházy-kastély, a Tatai vár, és az Öreg-tó a lehatárolt területtől 15 percre, a Cseke-tó pedig 35 percre található.

A **környező szövetben** való elhelyezkedését vizsgálva, az infógrafikai ábrán a fő turisztikai látványosságokat, épületeket, a szállásokat, közttereket, és az intézményeket ábrázoltam.

32. Ábra: Települési szövet, Farkasdi Emőke, 2025

Az ábráról legfontosabb elemként megemlítendő a Szabadtéri Geológiai Múzeum és a Kőfaragó ház mely fontos szerepet játszik a terület turizmusában.

6.2 Jelenlegi állapot

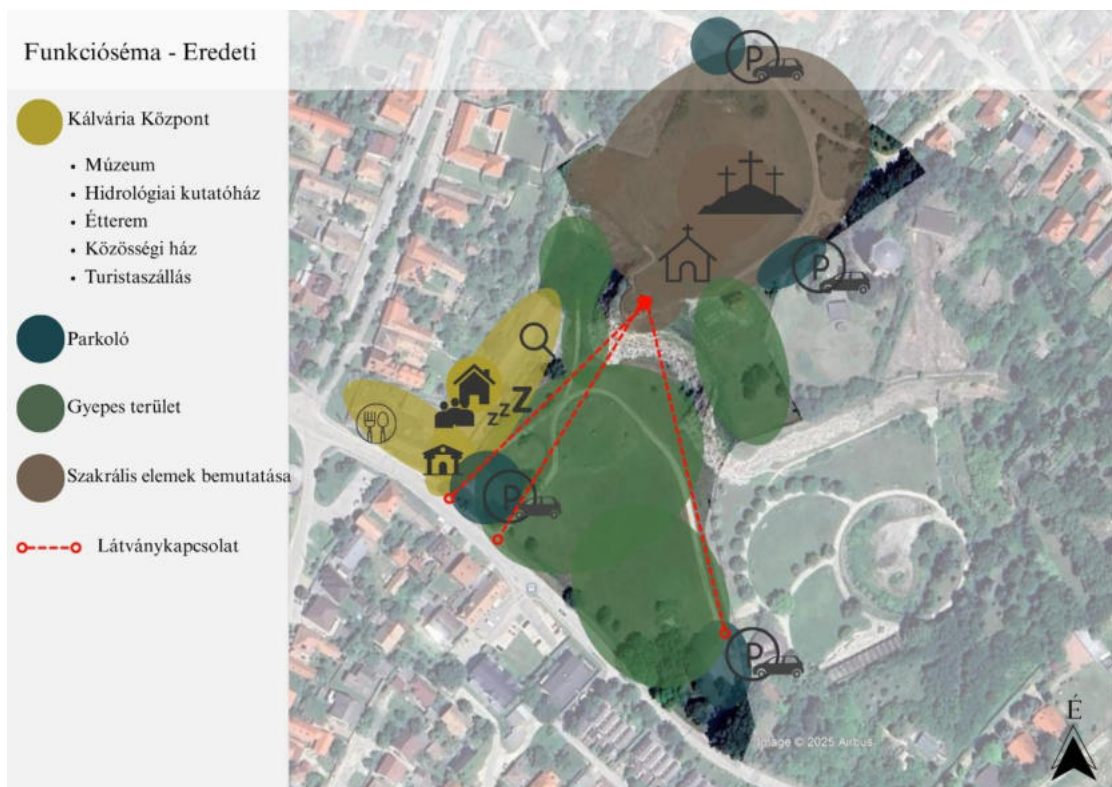
6.2.1 Jelenlegi funkcióséma, közlekedési és vizuális kapcsolatok

A helyszínelése során megállapítottam a tervezési terület **jelenlegi funkcióit**. A korábbiakban már említett építész hölgy, Szabó Lilla diplomaterve, egy a területemmel határos régi ipari épület helyére egy turisztikai központ épületét tervezte meg. A Kálvária Központ épületkomplexuma, funkciója szerint a helyi, egyedi természeti értékeket mutatja be. Az épületkomplexumban múzeum, étterem, kutatóház, közösségi ház és turistaszállás is található. Céloom, hogy a diplomamunkámhoz az elméleti síkon, csak

papíron létező épületegyüttest adottságként kezelve, rendeljem hozzá és ehhez igazodva alakítsam ki az általam tervezett koncepciót. Meglátásom szerint a város és a hely különleges hangulata (és sok egyéb más tényező melyet a vizsgálatom során bemutatok) is megelőlegezi és igényli a beavatkozást a területen. A 33. ábrán feltüntettem a Kálvária Központ és a területen elhelyezkedő egyéb funkciókat is. Emellett megállapítottam 4 parkoló területét, valamint a látvány kapcsolatokat a területen, melyeket a tervezés során figyelembe vettem.

33. Ábra: A parkoló és az egyik látványkapcsolat helyszíni fotója, Farkasdi Emőke, 2025

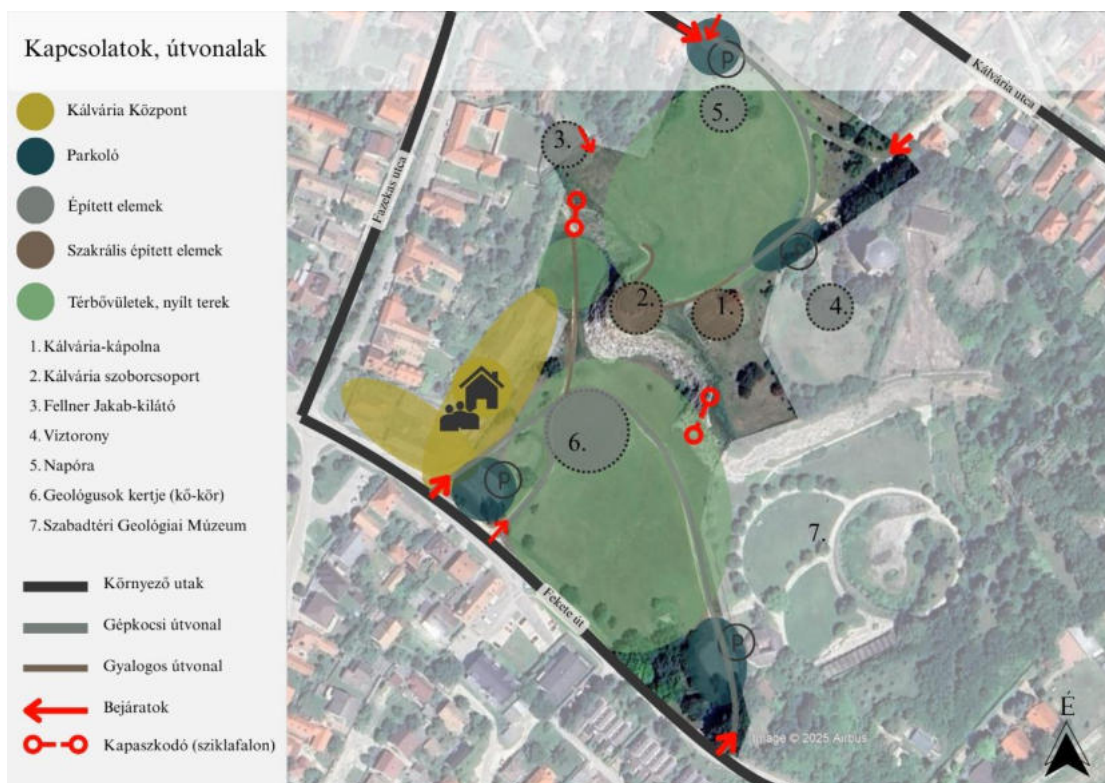
34. Ábra: Eredeti funkcióséma, Farkasdi Emőke, 2025

Az **útvonalak és a közlekedési kapcsolatok** vizsgálata során a lehatárolt területre fókuszáltam. Helyszíni bejárásokkal térképi elemzésekkel és kutatásokkal letérképeztem a tervezési terület bejáratait, a területen belül és a határon kívülre eső, de a Kálvária domb turizmusához szorosan kapcsolódó jelenlegi épített elemeket, a gyalogos, illetve

gépjármű forgalmat is befogadó útvonalakat, valamint a két különböző tengerszint feletti magassággal rendelkező terület közötti közlekedési lehetőségeket.

35. Ábra: Kálvária-domb sziklafal lépcső, Farkasdi Emőke, 2025

36. Ábra: Kapcsolatok, Farkasdi Emőke, 2025

6.2.2 Épített elemek, növényállomány, fakataszter, zöldfelületi idomterv

Az épített elemek, burkolatok pontos elhelyezkedését, és a jelenlegi növényállományt is bemutató meglévő állapot helyszínrajza az M-01, és a külön a fafelmérést a M-02 kódú tervlapon láthatók. További képek a jelenlegi állapotról, a zöldfelület és burkolt felület arányát bemutató tervlap, illetve a fafelmérésről készült lista a 4, 5. és 6. Mellékletben található.

Napjainkban a terület **épített elemei** nem változtak a korábban említett 2023-as fejlesztések óta. A terület felső része a magasabban, a tengerszint felett található, míg az alsó rész a Geológus kert és Geológiai Múzeum előtti területek lejjebb helyezkednek el. A terület épített elemeihez tartozik a terület magaslati részén elhelyezkedő Kálvária-kápolna, Kálvária szoborcsoport, mely a terület legmagasabb pontján a sziklafal pereménél foglalnak helyet, a Fellner Jakab-kilátó mely fontos része a kálvária domb turizmusának, a Víztorony mely építészeti örökségével emeli a domb látványát, és a Napóra. A Geológusok kertje, és a Szabadtéri Geológus Múzeum melyek a terület alacsonyabb részén foglalnak helyet, tudományos és természeti kincseikkel emelik a tér hangulatát és értékeit.

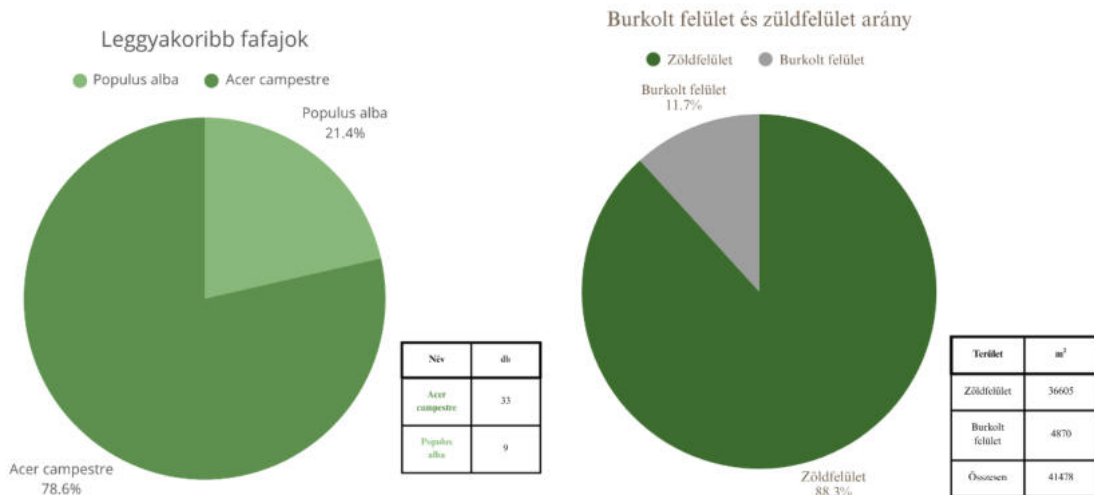
Az **információs rendszere** a területnek részben megújul a fejlesztések során, de még így is hiányos és a minőségét és állapotát tekintve is hagy kivétlnivalót maga után. Sok helyen a tábla keretéből hiányzik az információt tartalmazó elem.

A 2023-as fejlesztések során a terület egy részének **útburkolatait** felújították. Ezeken a területeken szórt kőzúzalékos burkolat található, megfelelően kialakított rétegrenddel és szegéllyel. A Geológus kert és a Geológiai Múzeum területein nem történtek meg sem az útburkolati sem az információs rendszerre vonatkozó felújítások. Az utak és a parkolók burkolatai, szegély nélkül és megfelelő alapozások nélkül vannak jelen.

A felső területen a **berendezési tárgyak** (padok, piknikasztalok, hulladékgyűjtők) a 2023-as fejlesztéseknek köszönhetően megújultak, de a nem megfelelő karbantartásnak köszönhetően ma már leromlott állapotban vannak, az alsóbb területrészen pedig egyáltalán nem található semmilyen utcabútor.

Összességében elmondható, hogy a két területrész (a magasabb illetve alacsonyabb tengerszintfeletti magassággal rendelkező területrészek) nagyban különböznek. Míg a felső, a Kálvária a domb tényleges területe megújult és rendelkezik utcabútorokkal, információs rendszerrel addig az alsóbb területeken mindez hiányzik néhány leromlott állapotban lévő információs táblát kivéve.

A **növényzet** állapota, és mennyisége szintén hagy némi kivetnivalót maga után. A területen hiányzik a három szintes növényállomány. A faállományt illetően gazdag a terület és főként *Populus alba* és *Acer campestre* fajok találhatók a területen, melyről egy kördiagramm ábra is készült, a fafelmérési lista mellett. Viszont a cserje és egyéb kiültetésekben igencsak szegény a terület. Elkészítettem a **zöldfelület és burkolt felület arány** vizsgálatot melyről alaprajzi dokumentáció és kördiagramm is készült.

37. Ábra: Leggyakoribb fajok, Burkolt és zöldfelület arány, Farkasdi Emőke, 2025

38. Ábra: Rossz állapotú információs rendszer, Kápolna a víztoronnyal, nem megfelelő szórt burkolatú útvonalak, Farkasdi Emőke, 2025

6.3 SWOT elemzés

Az eddigi vizsgálataim alapján megállapítottam a terület erősségeit, illetve gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit melyekből egy SWOT elemzést, illetve infógrafikai ábrát készítettem.

39. Ábra: SWOT analízis, Farkasdi Emőke, 2025

A terület erősségeihez tartozik a történelmi és vallási szerep, a geológiai adottságok, a környező panorámák, látképek, a nagy zöldfelületi potenciál, a jó megközelítési lehetőségek és a helyi lakosság és civil szervezetek nyitottsága a területtel kapcsolatban. A terület potenciálja között szerepel a természetközeli park kialakítása, a kulturális és turisztikai integráció a város turizmusába, oktatási és közösségi program lehetőségek, és a fenntarthatósági szempontok bevonása. A terület gyengeségei a hiányos infrastruktúra, a fenntartás hiánya, az alacsony kihasználtság, funkcionalitás és a fogadótér hiánya. Veszélyek lehetnek egy potenciális fejlesztésnél a fenntartási költségek növekedése, a társadalmi vélemény negatív visszhangja, az ökológiai túlhasználát.

A gyengeségeket és az erősségeket infógrafikai ábrán is ábrázoltam. Gyengeségként ábrázoltam a szórt burkolatok, a lépcsők és az információs táblák rossz állapotát és hiányát, a nem megfelelően kialakított burkolt felületeket melyeket parkolóként használnak, és az elburjánzott nem megfelelően karbantartott növényzet.

Erősségként megemlítettem meg a környező kulturális elemek és szakrális épített elemek fejlődését, a 360° -os panorámát és erős látványkapcsolatokat, a nagy zöldfelületek meglétét és a jó megközelíthetőséget és a Kálvária központ meglétét.

40. Ábra: Infógrafikai ábrák, Farkasdi Emőke, 2025

7. Tervezés

7.1 Célkitűzés

A tervezésem alapjául szolgált a területről készült történeti, kulturális valamint szociális kutatás és az összegyűjtött információ, valamint a személyes tapasztalatok a terepei bejárások alatt.

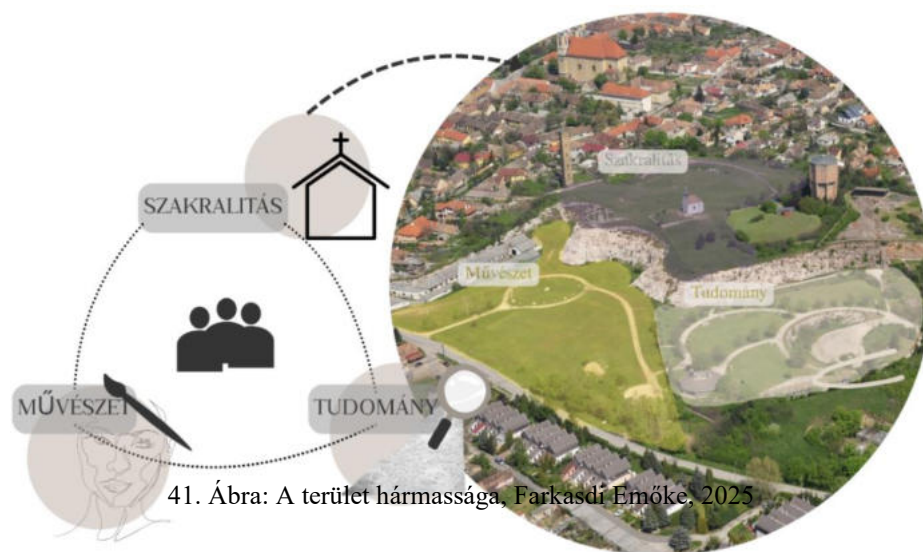
Célom egy természeti képződményekre reflektáló és abból ihletet merítő család, és gyerekbarát pihenőpark megtervezése volt, melyet a már említett Kálvária Központ épületéhez igazodva tervezek meg.

A terv, oldott és lágy vonalvezetésű (meanderező) útvonalával, kiültetéseivel, tereivel finomít a nagy sziklafal geometrikus szabályosságát, egy könnyedebb, ligetes parkot

képez. Ezek mellett szín, és anyagvilágában a fal fehér mészkő anyagát, elemeit hozza vissza a burkolatokban, utcabútorokban és kiültetési színekben is.

7.2 Tervezési alapgondolatok, funkcióséma

A tervezés során az alapgondolatot az emberi kultúra 3 alappillére adta: a tudomány, a művészet és a szakralitás. A tudományt a Geológiai Múzeum, a művészetet az alsó területrészek, a Geológus-kert és környezetének tervezett funkciója, a szakralitást pedig a Kálvária és környezete képviseli. A tudomány és a szakralitás egy meglévő adottsága a területnek, a művészet egy új funkcióként jelenik meg a tervem által.

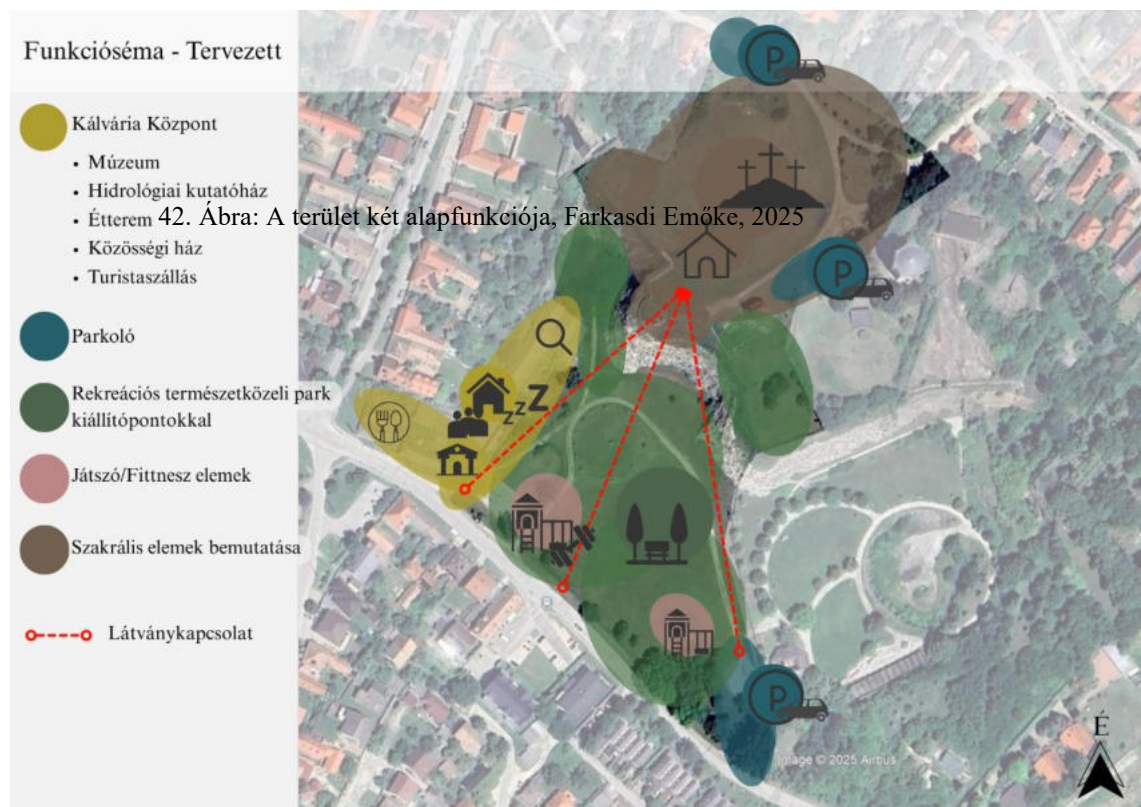

Első lépésként leszűkítettem a lehatárolt területemre, és két alpfunkciót határoztam meg.

Először is a felső terület átalakításakor szelíden avatkoztam be a terület jelenlegi képébe és meghagytam a szakralitásnak és a szakrális elemek bemutatásának. Az alsóbb területrészek funkciója pedig a természetközeli közparkként állapítottam meg. Az itt megjelenő saját tervezésű utcabútorok, évelő kiültetések, egyéb növénytelepítések, valamint a burkolatok is a terület különlegességének számított nagy mészkő sziklafal textúráját, hangulatát és színeit hozzák vissza, és megadják a terület egyedi arculatát.

A következő lépésben kialakítottam a tervezett funkciókat az elképzeléseim alapján.

43. Ábra: Tervezett funkcióképzés, Farkasdi Emőke, 2025

A Kálvária-dombon felső területeinek a szakrális szerepet, valamint a szakrális illetve egyéb kulturális elemek bemutatását hagytam meg, mint funkciót. A már meglévő két, parkolásra kialakított terület funkcióját meghagytam.

A terület alsó részén a rekreációs természetközeli park képviseli a művészetet, melyet kiállítópontokkal, és még egyéb saját tervezésű utcabútorokkal, évelő kiültetésekkel, cserjefoltokkal, ligetes fatelepítésekkel, és a terepplasztikával gazdagítottam, ahol az utóbbi még izgalmasabbá teszi a terület felfedezését. Ezen a területen található a Kálvária Központ is. A rekreációs parkban két játszóteret helyezem el, egyet a Kálvária Központ közelében ahol a játszóelemek mellett fitneszeszközöket is elhelyeztem, a másikat pedig

a terület túlsó végében, ahol egy parkoló funkció is található. A területen, a meghatározó erős látványkapcsolatokat is figyelembe vettem a tervezés során.

7.3 Konceptió

7.3.1 Kertépítészeti koncepcióterv, kiemelt részletek lehatárolása

A területre készített kertépítészeti koncepciótervet a T-K/01 kódú tervlapon található. Emellett a területet meghatározó területrészekről pedig két kiemelt terület részletrajza a T-KK/01 és T-KK/02 kódú tervlapokon, és a területről készült látvány a 7. és 8. számú mellékletben található.

A Tervem alapja, ahogy már korábban, említettem a művészet tudomány és a szakralitás hármassága. Ennek fényében, és hogy egyedi arculatot adjak a helynek, saját tervezésű információs rendszert alkottam meg és a művészetet képviselő kiállítópontokat helyeztem el a koncepciómban.

A Kálvária-domb tetején, a szakralitás területéhez szelíden nyúltam hozzá. Az épített elemeket (Kálvária-kápolna, Kálvária-szoborcsoport, Fellner Jakab-kilátó, Napóra) bemutató információs táblákat és a Kápolnához egy panoráma táblát helyeztem el. Átalakítottam a már meglévő útvonal hálózatát, hogy az én koncepciómba illeszkedő kanyargós, laza vonalvezetésű utakkal is harmonizáljon. Emellett növényalkalmazás szempontjából is fejlesztettem a területet és 28 db lombhullató fafajt és 7 nagyobb cserjecsoportot helyeztem el a területen. Ezenkívül a parkolók és a Kápolna mellé talajtakaró növényfoltokat, valamint a Kápolnához ezen kívül még a szakralitást erősítő fűszer és gyógynövényekből álló évelőágyásokat helyeztem el.

Az alsó, természetközeli park területe a már említett művészetet képviseli. Itt helyeztem el a területen szétszórva a saját készítésű információs táblákat, padokat, és kiállítópontokat. Emellett még elhelyeztem kandellábereket, ivókutakat, és Hags szemetestárolókat. Az útvonalakat itt is kanyargós, lágy vonalvezetésű, szórt burkolatú utak képezik, és az útvonalon található egyes teresedésekben található kiállító pontok figyelemfelkeltő jelenléte feltárják a terület egészét. Az egyik kiemelt területrészem Kálvária Központ elé tervezett fogadótér. Az itt elhelyezett Hags biciklitárolóval, domborzati modell táblával, ivókúttal, évelő ágyásokkal, és újonnan telepített fákkal, cserjékkel fogadja, a város felől érkezőket a park. A fogadótérből közvetlen nyílik a természetszerű a sziklafalat megidéző játszótér mulcs burkolattal. A játszóelemeket Hags fa és az őket összekötő sziklaelemek illetve 3 mézskő sziklafotel alkotja. Ez után található

a következő funkció a fitnesspark. A játszótérből és a fitnessparkból nyílik közvetlen a terepplasztikával megbolondított gyepes, fákkal beültetett ligetes parkrész. A geológiai Múzeum előtti parkolót áthelyeztem és talajtakaró évelőket, cserjéket és fasort helyeztem el évelő kiültetésekkel egyetemben, illetve a fogadótérhez hasonlóan elhelyeztem egy kerékpártárolót is. A másik kiemelt részterület a Geológus kert területe. Ide egy a Geológus kő-körre szervezett szárazkertet terveztem, valamint kettő kiállítópontot szintén, a területet feltáró útvonalra fűztem fel. A szárazkertet egy kavicsburkolaton átvezető kavicstípegős ösvény, és az azt szegélyező geotextíllal zárt kavicságyban elszórtan elhelyezkedő díszfűfoltok és a nagyméretű mészkősziklák alkotják. Az íves típegő útvonala a kő kör egy cikkelyének külső ívén halad el. A terület növényesítése során figyeltem az erős látványkapcsolatok megtartására és úgy helyeztem el az egyes fa egyedeket, illetve facsoportokat, hogy a területre megérkezve a gyönyörű fehér mészkő sziklafal és a rajta magasodó Kálvária látványa megmaradjon. Ezekben a látványtengelyekben elhelyeztem egy-egy panorámapontot melyekből csodálatos kép, tárul elénk a Kálváriáról.

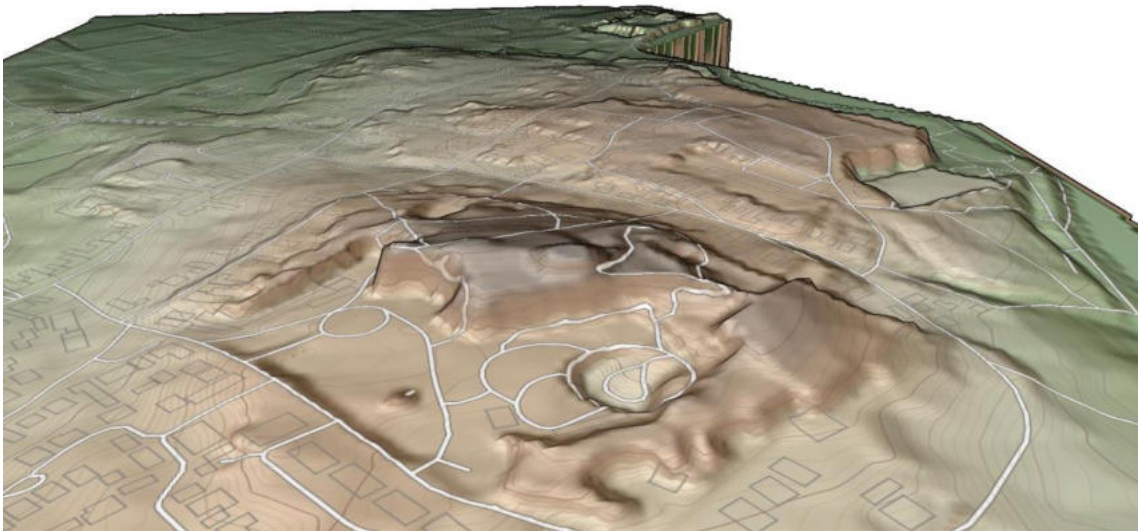

44. Ábra: Az egyik látványkapcsolatban elhelyezett panorámapont táblája, Farkasdi Emőke, 2025

7.3.2 Tereprendezési és vízelvezetési terv

A tereprendezési és vízelvezetési terv a T-T/01 kódú tervlapon, illetve a területről készült hosszmetsetek a T-TM/01- es és a T-TM/02-es kódú tervlapokon található.

Tereprendezési szempontból a terület kötött adottságokkal rendelkezik a sziklafal és a Kálvária Központ miatt is. A terület domborzati adottságai igen lenyűgözőek és ez adja a terület egyik szépségét jellegzetességét. A tereprendezés során a felső területhez minimálisan nyúltam hozzá.

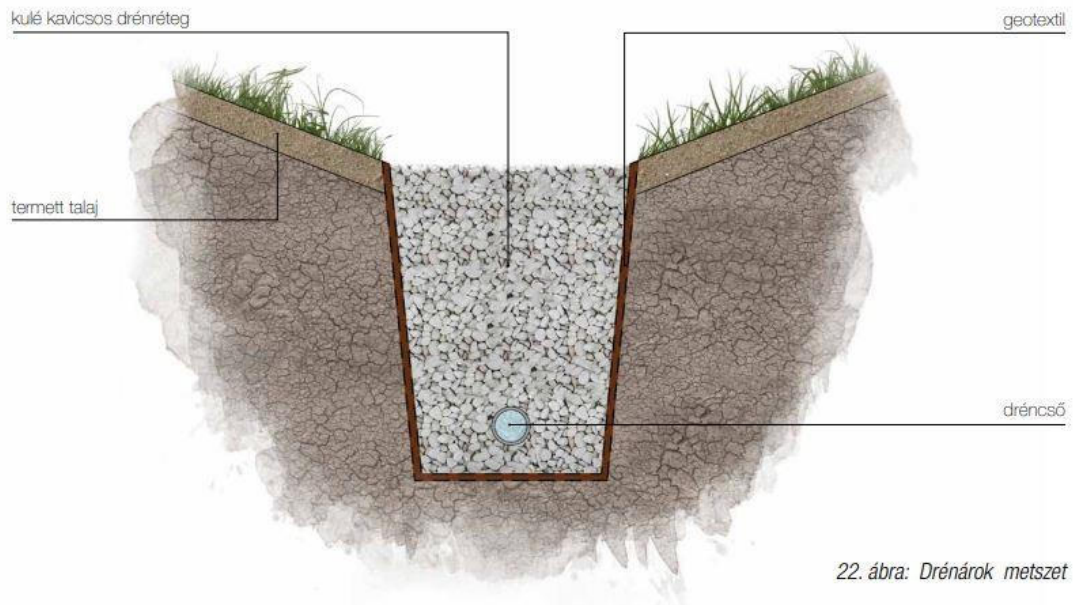

45. Ábra: Kálvária-domb domborzati modell, Dányi Balázs, 2025

Ahogy a domborzati modellen is látszódik az alsó terület befelé lejtése, valamint a Kálvária Központ megléte is nehezítette a terület vízelvezetését. Ennek értelmében így az itteni tereprendezés már jelentősebb és látványosabb nem csak funkcionális, de esztétikai és vízelvezetési szempontból is. A tereprendezési folyamatokat befolyásolta a Kálvária Központ megléte, a területre jellemző alacsony lejtés, a szintkülönbségek és az hogy a területről nem tud elfolyni a csapadék, hanem megmarad és elszivárog.

Ezen információk tudatában a funkcionális vízelvezetést biztosító tereprendezéshez a területre mélypontokat alakítottam ki a terület két végében, ahol drénárkokat hosszanti és amorf formákban alakítottam ki, mely biztosítja a lefolyó csapadék elszivárgását és esztétikailag is illik a terület hangulatához a töltőanyagként bekerülő zúzott terméskő miatt, melynek köszönhetően a víz gyorsan eljut a mélyebben fekvő talajrétegekbe is.

Az esztétikai jelentőségű tereprendezéseknél alkalmazta a terepplasztikát, mely során a játszótér melletti ligetes területen, illetve a már meglévő magaslati területek kiszélesítésével alakítottam ki a Geológiai Múzeum bejáratához közel.

22. ábra: Drénárok metszet

46. Ábra: Drénárok metszete, ZIF2018_3

7.3.3 Berendezések, saját tervezésű kültéri utcabútor tervezése

Az alkalmazott kisarchitektúrák, és játszó, illetve fitneszelemek kiválasztásánál letisztult és elegáns, a természeti elemek formavilágához anyaghasználatához, és színeihez illeszkedő kialakítás volt a fő szempont. Így esett a választás a Hags Roselund, asztal-pad kombinációjára, a kerékpár állványaira, a Hags Sergel család szemégyűjtőire és a Hags Solberga napozóágyára. A játszóelemek is a Hags oldaláról a Robinia Wood játszótér család elemei, a fitneszelemek pedig a Hags termékei. Az éjszakai fényt biztosító fényforrásnak az Asker termékcsalád különböző méretű kültéri állólámpáira és a kandellábereire esett a választás. Az ivókutat a Faberland oldaláról választottam ki, mégpedig a kutyaitató és ivókút kombinációját.

47. Ábra: Sergel hulladékgyűjtő, Roselund kerékpártároló, és asztal pad kombináció, Hags, 2025

Az egyedi tervezésű kültéri utcabútorok részletterve a T-RU/01, T-RU/02, és T-RU/03 kódú tervlapokon található meg.

Az arculatteremtés részét képezte az egyedi tervezésű és helyspecifikus, pad, információs- kiállítóablak, domborzati modell, panorámatábla és fotópontok, beillesztése a koncepciótervbe. Anyagválasztásként a festett fém és a fehér mészkősziklafal jelenik meg a termékekben, mely a mészkő sziklafallal van összhangban.

48. Ábra: Egyedi tervezésű kültéri utcabútorok, Farkasdi Emőke 2025

7.3.4 Burkolatok, szegélyek

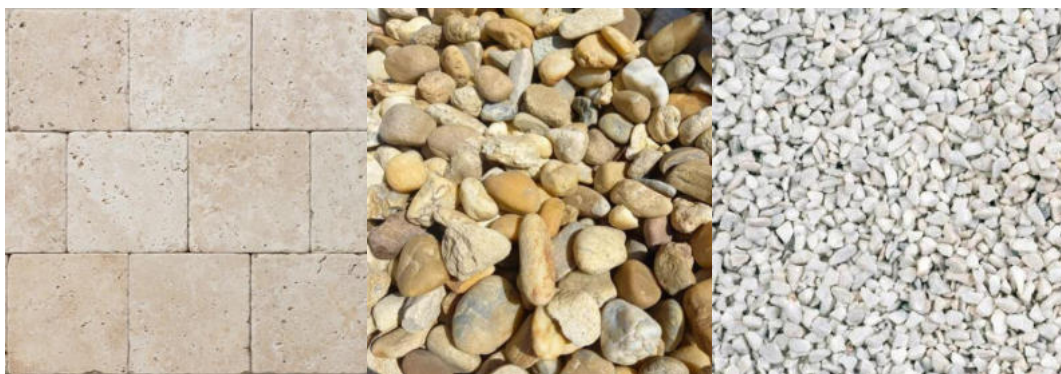
A burkolatok rétegrendje és rakásmintája T-RB/01, T-RB/02, T-RB/03, T-RB/04 kódú tervlapokon található meg.

A területet feltáró gyalogos, illetve időszakos gépjármű forgalomra kialakított útvonalak burkolata 5 cm vastag dolomit Stabilizer. A Parkolók anyaga 10X10X6cm-es Light Citytop homoksárga térkő. A fogadótér burkolatában találunk 60X30X8cm-es ASTI® Natura lapburkolatot, 10X10X3.2cm-es Light Travertin Standard antikolt térkőburkolatot, illetve 10 cm kulé kavicsagyakat. A szárazkert burkolatát 10 cm kulé kavics és 10 cm fehér zúzottkő alkotja 10-50 cm nagyságú lapos szürke kavics tipegővel. A játszótér burkolata 30 cm vastag ütéscsillapító mulcs réteg.

A területen mindenhol fémszegélyt helyeztem el kivéve a Light Travertin Standard antikolt térkőburkolatok szegélyeként, ahol ugyan ezt az anyagot használtam csak állítva.

49. Ábra: ASTI® Natura lapburkolat (forrás: Wienerberger), Stabilizer (Forrás: Stalilizer), Light Citytop homoksárga térkő (forrás: Wienerber), Hags, 2025

50. Ábra: Light Travertin Standard antikolt Térkő (Forrás: Antique Stone), Kulé kavics, és Fehér zúzottkő (Forrás: Kőturkáló), 2025

7.3.5 Növényalkalmazás

A diplomatervem növényalkalmazási koncepciója a színeiben kapcsolódik a területemhez. A fehér szín alkalmazása hozza a mészkő színeit. A fehér színhez még választottam egy lila illetve kék színt esztétikai célokból.

Az esőkert növénykiültetése különböző habitusú és színű díszfűvekből áll.

A teljes területre írt növénylista a 9. számú mellékletben található. Illetve a Kiemelt részterületekre készült példa élő kiültetés és a fa és cserjetelepítési tervlapok a T-N/01, és T-N/02 kódú tervlapokon található.

7.3.5.1 Fák, cserjék

A telepítendő fák fajtaát tekintve a célom az volt, hogy a területen megtalálható fajokat használjam a tervezés során. Szempont volt még a változatos törzs és lombkorona habitus megjelenítése. Így esett a választás az többszörösen 8-12 m magas **Acer neglectum**-ra, az bokorfának nevelt karcsú Oszlopos hárs - **Tilia Platyphyllos 'Rathaus'**-ra, a mész és melegkedvelő, kistermetű Mezei juhar - **Acer campestre**-re, és a fehér kérgével díszítő Közönséges nyírfa - **Betula pendula**-ra és a fajtákra. A cserjék tekintetében a szárazság és mésztűrés volt a fő szempont, ezek mellett pedig még a dekoratív érték.

51. Ábra: Betula Pendula, Acer neglectum, Acer campestre, Forrás: Alsótekeresi Faikola honlapja, 2025

7.3.5.2 Évelő kiültetések

Az évelők kiválasztásában fontos szempont volt a dekoratív fehér, illetve kék és lila árnyalatok, a mésztűrő, és szárazságtűrő tulajdonságok és hogy tavasztól, egészen őszeleig mindig legyen virágával díszítő egyed is. Emellett az alsó területek kiültetései főleg virágával díszítő évelőkből áll mellette a szakralitást és a két területre kiültetésben is összekötendően citromfű és zsálya található, míg a felsőbb területek a Kálvária-domb teteje gyógy- és fűszernövényekből áll a szakralitást képviselendően.

A talajtakaró évelőfoltokat mindkét területen ugyan az a növényhasználat jellemzi.

A szárazkert növényfoltjait díszfüvek alkotják, egy virágával díszítő növényt, a fehérvirágú bíbor kasvirágot kivéve.

Az évelő kiültetések vezérnövényei:

- *Aegopodium podagraria* 'Variegata' - Podagrafű
- *Anemone sylvestris* – Erdei szellőrózsa
- *Aster ageratoides* 'Eleven Purple'® - Apróvirágú őszirózsa
- *Echinacea purpurea* 'Happy Star' – Bíbor kasvirág
- *Aster ageratoides* 'Starshine'® - Apróvirágú őszirózsa
- *Heuchera x hybrida* 'Green Spice'® - Hibird tűzeső
- *Geranium sanguineum* 'Album' – Piros gólyaorr
- *Festuca glauca* 'Intens Blue' - Deres csenkesz
- *Stipa tenuissima* - Keskenylevelű árvalányhaj
- *Melissa officinalis* – Citromfű
- *Mentha spicata* var. *crispa* – Fodormenta
- *Rozmarinus officinalis* - Rozmaring
- *Salvia officinalis* – Orvosi zsálya

52. Ábra: Élő kiültetés vezérnövényei, Mocsáry kertészet honlapja, 2025

8. Összefoglalás

A diplomamunkám célja a tatai Kálvária-domb revitalizációja. A város különleges hangulata, történeti és természeti értékei megkívánják a beavatkozás érzékenységét, hogy a terület történelméhez és jelenéhez is méltó állapotú közhasználatú zöldterületet alakítsunk ki. Célom, az itt megtalálható természeti képződményekre reflektáló és abból ihletet merítő koncepciójú, család, és gyerekbarát pihenőpark megtervezése, ahol minden korosztály megtalálja majd a számára kedves időtöltést. Két fő funkció jelenik meg. A felső területek szakralitásának, történelmének bemutatására, védelmére fókuszáló funkció, és az alsó területeken megjelenő közparki funkciók a művészeti elemek megjelenítésével.

A dolgozatom elején ismertettem a témámhoz kapcsolódó fogalmakat, majd történeti kutatás során elmélyültem a terület és az elemek történelmében. Kutattam a területnek és környékének kulturális, turisztikai jelenét. Emellett kielemeztem a területről és az épített elemekről szóló látogatói véleményeket, melyeket figyelembe vettem a tervezésem során.

A tervezési célom volt az arculatteremtés, kiállítópontok kialakítása, az információs rendszer kiépítése, mely bemutatja a terület és az egyes elemek történetét mindezt saját tervezésű, a sziklafal anyagára, színeire reflektáló információs táblákkal, illetve kiállítópontokkal. Cél volt még az utcabútorok telepítése (padok, piknikasztalok, napozóágyak, szemetestárolók) a világítás kiépítése illetve játszó- és fitness elemek telepítése a területre. Végül, de nem utolsó sorban a zöldinfrastruktúra minőségének javítása is fontos szempont volt. A vizsgálat után két fő funkciót állapítottam meg, a szakralitást (elemek bemutatása) és a közparkot (művészet) mint fő funkciókat.

Tanulásként és tapasztalatként megállapíthatom, hogy egy tájépítészeti terv megalkotásánál, arculatának megteremtésénél, mindig fontos, és inspiráló a helyspecifikus, természeti adottságok formáiból, anyagaiból, színeiből inspirálódni.

9. Köszönetnyilvánítás

Szeretnék köszönetet mondani a diplomadolgozatom elkészítéséhez vezető úton kapott szakmai és lelki támogatásokért. Köszönöm konzulensemnek, Christian-Oláh Brigittának a sok szakmai segítséget, javaslatot, melyek nagyban segítettek a dolgozatom elkészültét. Köszönöm a Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet, Kertművészeti és Kertépítészeti Tanszék oktatóinak a hasznos, szakmai visszajelzéseket, javaslatokat, ötleteket, valamint mindenki másnak, aki valamilyen módon hozzájárult a dolgozatom sikeres elkészültéhez.

Külön szeretném megköszönni családomnak a támogató segítséget, különösképp páromnak, a sok türelmet és lelki támogatást. Végezetül köszönetet szeretnék mondani a Kertművészeti és Kertépítészeti Tanszéken a barátaimnak a sok támogatást, hogy minden nehéz pillanatban ott voltak és segítséget nyújtottak, mind lelki mind szakmai értelemben.

10. Irodalomjegyzék

Internetes források:

- INT-01 – Tata Város Önkormányzata Képviselő-testületének 19/2022. (XI. 30.) önkormányzati rendelete Tata Város Helyi Építési Szabályzatáról – https://tata.hu/wp-content/uploads/2022/12/03_TATA_HESZ.pdf
- INT-02 – Tata Város Önkormányzat Képviselő-testületének 29/2018. (XII.20) önkormányzati rendelete a településkép védelméről – https://tata.hu/wp-content/uploads/2022/05/29_2018.XII_20.a-telepuleskep-vedelmerol-2023.08.04-tol.pdf
- INT-03 – Országos Természetvédelmi Információs Rendszer – <https://web.okir.hu/map/?config=TIR&lang=hu>
- INT-04 – 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről, Hatályos 2024.10.01-től – <https://njt.hu/jogszabaly/1996-53-00-00>
- INT-05 – Védett ingatlanok, Komárom-Esztergom vármegye, Tata – <https://www.oeny.hu/oeny/veding/?telepules=Tata&hrsz=254%2F37&keppel=false>
- INT-06 – Tata Településképi Arculati Kézikönyv, 2018, Tata Város Önkormányzata
<https://arhiv.tata.hu/system/files/Telep%C3%BCI%C3%A9si%20Arculati%20K%C3%A9zik%C3%B6nyv%20tervezet.pdf>
- INT-07 – <https://www.budapest.com/magyarorszag/varosok/tata/tortenelem.hu.html>
- INT-08 – <https://vertesinfo.hu/2020/05/29/kulonleges-latnivalok-es-kirandulohely-tatai-kalvaria-domb-termeszetvedelmi-terulet/>
- INT-09 – <https://kozepkoritemplom.hu/tata-kalvaria-kapolna/>
- INT-10 – <https://funiq.hu/437-k%C3%A1lv%C3%A1ria-domb-%C3%A9sk%C3%B6nyv%C3%A9ke-tata>
- INT-11 – <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-a-magyar-nyelv-ertelmezo-szotara-1BE8B/k-33922/keresztut-35158/>
- INT-12 – <https://wikiszotar.hu/ertelmezo-szotar/K%C3%A1lv%C3%A1ria>
- INT-13 – <https://www.elte.hu/tata>
- INT-14 – https://arhiv.tata.hu/4212/kalvaria_domb

- INT-15–<https://www.termeszettjaro.hu/hu/poi/kilato/fellner-jakab-kilato/23907814/>
- INT-16–<https://kirandulastippek.hu/news/article/tata-kalvaria-domb>
- INT-17–<https://sokszinuvidek.24.hu/viragzo-vidékünk/2018/11/26/okoturisztikai-kozpont-lesz-a-tatai-kalvaria-dombon/>
- INT-18–https://arhiv.tata.hu/18487/megujul_a_kalvaria_domb
- INT-19–<https://tata.hu/varosfejlesztes/palyazatok/unios-palyazatok/unios-forrasbol-megvalosulo-lezart-fejlesztések/a-tatai-kofarago-haz-kezmuves-es-aktiv-okoturisztikai-latogato-kozpontkent-valo-rehabilitacioja-es-a-kalvaria-domb-egyseg-es-turisztikai-termekcsomagkent-valo-bemutatasa/>
- INT-20–<https://tata.hu/varosfejlesztes/palyazatok/hazai-palyazatok/a-helyi-nemet-nemzetisegi-kozosseg-hitelete-szemponyjabol-jelentes-szerepet-betoltotatai-kalvaria-felujitasa/>
- INT-21–<https://tata.hu/ujabb-fejlesztes-valosult-meg-a-kalvaria-dombon/>
- INT-22–<https://www.viaferratainfo.hu/tata-viaferrata/>
- INT-23– <https://kofaragohaz.hu/esemenyek-3/>
- INT-24–<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1800139.tv>
- INT-25–<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2400280.kor>
- INT-26–https://magyarvelemeney.com/muzeum/tata/tatai-kalvaria-domb-termeszeti/?view_reviews=yy#reviews
- INT-27–<https://tatakonyv.hu/kalvaria-domb/>
- INT-28–https://arhiv.tata.hu/20832/megujult_a_kalvaria_szoboresoport
- INT-29–<https://www.turistamagazin.hu/hir/egy-kilato-amelynek-kulonos-multja-van>
- INT-30–<https://akovekmeselnek.hu/seta-a-tatai-geologus-kertben/>
- INT-31–<https://greendex.hu/mi-is-az-a-szarazkert-es-hogyan-lehet-neked-is-tippek-es-tanacsok/>

Szkennelt, elektronikus irodalom:

- VDF - Védett földtani értékein, A tatai Kálvária-domb, cikk
- Arx - oppidum - civitas, A vártól a városig, Tata évszázadai, Tata Város Önkormányzata - Mecénás Közalapítvány, TATA, 2004
- Paksi Szilvia: (2021) Tata város örökségvédelmi hatástanulmánya, Budapest

- Rapaics Rajmund: (1993), Magyar kertek, Budapest
- Borsodi Zsófia: (2005) A tatai Esterházy-kastély kertjének története és helyreállítási terve. Diplomadolgozat, Corvinus Egyetem Tájépítészeti Kar Kertművészeti Tanszék, kézirat Budapest
- Geccséné dr. Tar Imola, (2019), Kerttörténeti tudományos dokumentáció, A tatai városi Tenisz klub fejlesztésével érintett Angolparki terület
- Kiss Vendel: (1998) *Thatha Arx Regia*, A tatai vár metszetábrázolásai a XVI-XVII századból, Kuny Domonkos Múzeum
- Rohrbacher Miklós: (1888) Tata története az alapítástól a fénykoráig 1412-ig, Tata
- Tata Város Önkormányzata: (2018) TOP-1.2.1-15-KO1-2016-00005 azonosítószámú pályázat tájépítészeti munkái

Nyomtatott irodalom:

- TLNY2010 – Tata lépten-nyomon, Varga Istvánné, Tata Város Önkormányzata, 2010, Tata
- TATA1984 – Tata, Körmendi Géza, Komárom Megyei Idegenforgalmi Hivatal, 1985, Győr
- TATA1964 – Tata, Rados Jenő, Műszaki Könyvkiadó, 1964, Budapest
- THE20 – 20 éves a Tatai Helytörténeti Egyesület, A Tatai Helytörténeti Egyesület évkönyve, 2021, Tata

11. Ábrajegyzék

- 1. Ábra - Tata visszafoglalása 1579-ben; - A tatai vár metszetábrázolásai a XVI-XVII századból
- 2. Ábra - Kálvária-domb fontosabb mérföldkövei, korszakolása - Farkasdi Emőke, 2025
- 3. Ábra – Tata visszafoglalása - Thatha A tatai vár metszetábrázolásai a XVI-XVII századból
- 4. Ábra - Kálvária Kápolna, szoborcsoport - Fortepan, 1960
- 5. Ábra – Kálvária-szoborcsoport - Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár, Archív képeslap, 2025
- 6. Ábra - Fellner Jakab Kilátó - Egykor.hu, 1965
- 7. Ábra - Fellner Jakab Kilátó - Egykor.hu, 1965
- 8. Ábra - Kálvária-domb 1985-ös légifelvétel - Fentrol.hu
- 9. Ábra - Övezeti besorolás – HÉSZ 025
- 10. Ábra – Övezeti paraméterek ábra - OKIR.hu
- 11. Ábra - Övezeti paraméterek táblázat - OKIR.hu
- 12. Ábra - Övezeti paraméterek táblázat - OKIR.hu
- 13. Ábra - Természetvédelmi érintettségek, OKIR 2025
- 14. Ábra - Bellterület Szabályozási terv - TATA, HÉSZ,, 2025
- 15. Ábra - Műemléki védettség - oeny.hu
- 16. Ábra – Jelenlegi elemek ábra – Farkasdi Emőke 2025
- 17. Ábra - Kálvária domb fejlesztések, TOP-1.2.1-15-KO1-2016-00005 azonosítószámú pályázat fotódokumentációja – Tata honlapja, 2022
- 18. Ábra - Kálvária domb fejlesztések, TOP-1.2.1-15-KO1-2016-00005 azonosítószámú pályázat fotódokumentációja – Tata honlapja, 2022
- 19. Ábra - Kálvária domb fejlesztések, TOP-1.2.1-15-KO1-2016-00005 azonosítószámú pályázat fotódokumentációja – Tata honlapja, 2022
- 20. Ábra - A tatai-kőfaragó házkézműves aktív ökoturisztikai látogatóközpontként való rehabilitációja, fotódokumentáció - Tata honlapja, 2022
- 21. Ábra - Kálvária domb fejlesztések - TOP-1.2.1-15-KO1-2016-00005 azonosítószámú pályázat fotódokumentációja, 2022
- 22. Ábra - tati via ferrata, - viaferratainfo.hu, 2023

- 23. Ábra – Via ferrata – tata.hu,2023
- 24. Ábra - Szentiváni tűzgrás a Kálvária dombon - porotke.hu, 2016
- 25. Ábra – Plakát - kofaragohaz.hu, 2023
- 26. Ábra - Workshop műhely - kofaragohaz.hu, 2023
- 27. Ábra - Workshop műhely - kofaragohaz.hu, 2023
- 28. Ábra - Workshop műhely - kofaragohaz.hu, 2023
- 29. Ábra – Plakát - kofaragohaz.hu, 2023
- 30. Ábra – Plakát - kofaragohaz.hu 2023
- 31. Ábra - Települési helyzet - Farkasdi Emőke, 2025
- 32. Ábra - Települési szövet - Farkasdi Emőke, 2025
- 33. Ábra - A parkoló és az egyik látványkapcsolat helyszíni fotója - Farkasdi Emőke, 2025
- 34. Ábra – Eredeti funkcióséma – Farkasdi Emőke 2025
- 35. Ábra - Kálvária-domb sziklafal lépcső - Farkasdi Emőke, 2025
- 36. Ábra – Kapcsolatok – Farkasdi Emőke 2025
- 37. Ábra - Leggyakoribb fafajok, Burkolt és zöldfelület arány - Farkasdi Emőke, 2025
- 38. Ábra - Rossz állapotú információs rendszer, Kápolna a víztoronnyal, nem megfelelő szórt burkolatú útvonalak - Farkasdi Emőke, 2025
- 39. Ábra - SWOT analízis - Farkasdi Emőke, 2025
- 40. Ábra - Infógrafikai ábrák - Farkasdi Emőke, 2025
- 41.Ábra - A terület hármassága - Farkasdi Emőke, 2025
- 42. Ábra - A terület két alapfunkciója - Farkasdi Emőke, 2025
- 43. Ábra - Tervezett funkcióséma - Farkasdi Emőke, 2025
- 44. Ábra - Az egyik látványkapcsolatban elhelyezett panorámapont táblája - Farkasdi Emőke, 2025
- 45. Ábra - Kálvária-domb domborzati modell - Dányi Balázs, 2025
- 46. Ábra - Drénárok metszete, ZIF2018_3
- 47. Ábra - Sergel hulladékgyűjtő, Roselund kerékpártároló, és asztal pad kombináció - Hags, 2025
- 48. Ábra - Egyedi tervezésű kültéri utcabútorok - Farkasdi Emőke 2025
- 49. Ábra - ASTI® Natura lapburkolat (forrás: Wienerberger), Stabilizer (Forrás: Stalilizer), Light Citytop homoksárga térkő (forrás: Wienerber), Hags, 2025

- 50. Ábra - Light Travertin Standard antikolt Térkő (Forrás: Antique Stone), Kulé kavics, és Fehér zúzottkő (Forrás: Kőturkáló), 2025
- 51. Ábra - Betula Pendula, Acer neglectum, Acer campestre - Alsótekeresi Faikola honlapja, 2025
- 52. Ábra - Évelő kiültetés vezérnövényei - Mocsáry kertészet honlapja, 2025

12. Melléklet

1. Melléklet: Tata panoráma, Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár, 2025

2. Melléklet: Kálvária szoborcsoport, Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár, 2025

3. Melléklet: A Kápolna és a szoborcsoport, Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár, 2025

4. Melléklet: Burkolt és zöldfelületi arány, Farkasdi Emőke, 2025

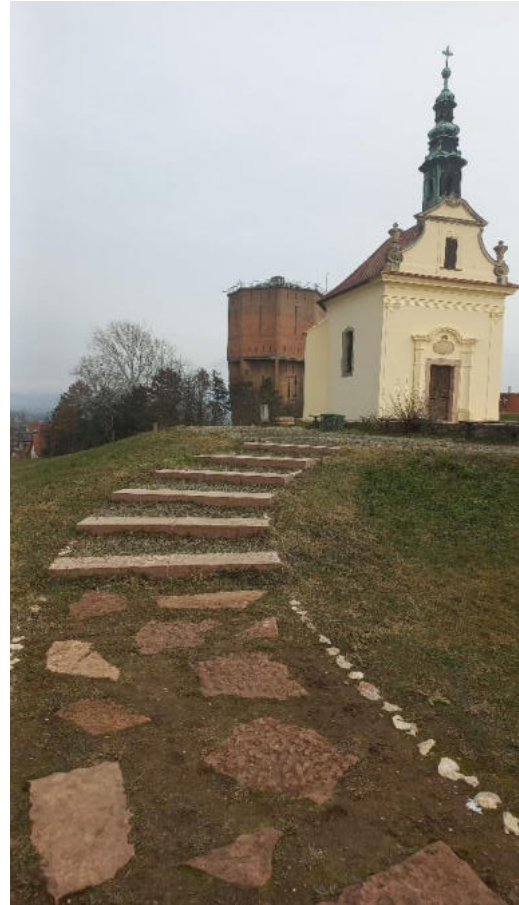
5. Melléklet: Képek a Kálvára domb jelenlegi állapotáról (elemek, infótáblák, burkolatok, panoráma, látványkapcsolatok), Farkasdi Emőke, 2025

Sorszám	Név	Latin név	Gyökfő áll. 1-5	Törzsátmérő cm	Törzs áll. 1-5	Koronaátmérő m	Korona áll. 1-5	Állapot	Ajánlott beavatkozás
1.	Fehér nyár	Populus alba	5	90	5	13	5	KIVÁLLÓ	Nincs
2.	Fehér nyár	Populus alba	5	70	5	10	5	KIVÁLLÓ	Nincs
3.	Fehér nyár	Populus alba	5	100	4	15	4	JÓ	Megfelelő kezelés
4.	Lisztes berkenye	Sorbus aria	5	40	5	3	5	KIVÁLLÓ	Nincs
5.	Vadkörte	Pyrus pyrastrer	5	60	5	5	5	KIVÁLLÓ	Nincs
6.	Rezgő nyár	Populus tremula	5	20	5	3	5	KIVÁLLÓ	Nincs
7.	Keskenylevelű kőris	Fraxinus angustifolia	5	80	5	8	5	KIVÁLLÓ	Nincs
8.	Fehér akác	Robinia pseudoacacia	5	95	5	13	5	KIVÁLLÓ	Nincs
9.	Kislevelű hárs	Tilia cordata	5	95	5	10	5	KIVÁLLÓ	Nincs
10.	Lisztes berkenye	Sorbus aria	5	35	5	3	5	KIVÁLLÓ	Nincs
11.	Mezei juhar	Acer campestre	5	135	5	13	5	KIVÁLLÓ	Nincs
12.	Körislevelű juhar	Acer negundo	5	85	5	13	5	KIVÁLLÓ	Nincs
13.	Körislevelű juhar	Acer negundo	5	80	5	13	5	KIVÁLLÓ	Nincs
14.	Körislevelű juhar	Acer negundo	5	80	5	10	5	KIVÁLLÓ	Nincs
15.	Körislevelű juhar	Acer negundo	5	85	5	13	5	KIVÁLLÓ	Nincs
16.	Fehér nyár	Populus alba	5	95	5	13	5	KIVÁLLÓ	Nincs
17.	Körislevelű juhar	Acer negundo	5	780	5	10	5	KIVÁLLÓ	Nincs
18.	Tília platyphyllos	Tilia tomentosa	5	90	5	10	5	KIVÁLLÓ	Nincs
19.	Európai hárs	Tilia europae	5	95	5	10	5	KIVÁLLÓ	Nincs
20.	Európai hárs	Tilia europae	5	90	5	10	5	KIVÁLLÓ	Nincs
21.	Fehér nyár	Populus alba	5	55	4	8	3	BETEGES	Megfelelő kezelés
22.	Mezei juhar	Acer campestre	5	50	5	5	5	KIVÁLLÓ	Nincs
23.	Vadcserezyne	Prunus avium	5	55	5	8	5	KIVÁLLÓ	Nincs
24.	Mezei juhar	Acer campestre	5	60	5	8	5	KIVÁLLÓ	Nincs
25.	Nemesalma/Vadalmu	Malus domestica/Malus sylvestris	5	45	5	8	5	KIVÁLLÓ	Nincs
26.	Fehér nyár	Populus alba	5	100	5	15	5	KIVÁLLÓ	Nincs
27.	Fehér nyár	Populus alba	5	100	5	15	5	KIVÁLLÓ	Nincs
28.	Fehér nyár	Populus alba	5	100	5	15	5	KIVÁLLÓ	Nincs
29.	Fehér nyár	Populus alba	5	100	5	15	5	KIVÁLLÓ	Nincs
30.	Erdői fenyő	Pinus sylvestris	5	25	5	5	5	KIVÁLLÓ	Nincs
31.	Erdői fenyő	Pinus sylvestris	5	25	5	5	5	KIVÁLLÓ	Nincs
32.	Erdői fenyő	Pinus sylvestris	5	25	5	5	5	KIVÁLLÓ	Nincs
33.	Erdői fenyő	Pinus sylvestris	5	25	4	5	3	BETEGES	Megfelelő kezelés
34.	Erdői fenyő	Pinus sylvestris	5	25	4	5	3	BETEGES	Megfelelő kezelés
35.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
36.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
37.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
38.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
39.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
40.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
41.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
42.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
43.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
44.	Enyves akác	Robinia viscosa	5	30	5	5	5	KIVÁLLÓ	Nincs
45.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
46.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
47.	Oszlopos tölgy	Quercus robur 'Fastigiata'	5	85	4	5	5	KIVÁLLÓ	Nincs
48.	Fekete fenyő	Pinus nigra	4	90	4	10	4	JÓ	Nincs
49.	Fekete fenyő	Pinus nigra	4	85	4	10	4	JÓ	Nincs
50.	Fekete fenyő	Pinus nigra	4	90	4	10	4	JÓ	Nincs
51.	Fekete fenyő	Pinus nigra	4	85	4	10	4	JÓ	Nincs
52.	Fekete fenyő	Pinus nigra	4	90	4	10	3	BETEGES	Megfelelő kezelés
53.	Fekete eperfa	Morus nigra	4	60	4	8	3	BETEGES	Megfelelő kezelés
54.	Keskenylevelű kőris	Fraxinus angustifolia	5	50	5	5	5	KIVÁLLÓ	Nincs
55.	Keskenylevelű kőris	Fraxinus angustifolia	5	45	5	5	5	KIVÁLLÓ	Nincs
56.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
57.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
58.	Mezei juhar	Acer campestre	5	15	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
59.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
60.	Keskenylevelű kőris	Fraxinus angustifolia	5	45	5	5	5	KIVÁLLÓ	Nincs
61.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
62.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
63.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
64.	Kanadai nyár	Populus canadensis	5	35	5	5	5	KIVÁLLÓ	Nincs
65.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
66.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
67.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
68.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
69.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
70.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
71.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
72.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
73.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
74.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
75.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
76.	Mezei juhar	Acer campestre	5	20	5	2	5	KIVÁLLÓ	Nincs
77.	Keskenylevelű kőris	Fraxinus angustifolia	5	45	5	5	5	KIVÁLLÓ	Nincs
78.	Keskenylevelű kőris	Fraxinus angustifolia	5	45	5	5	5	KIVÁLLÓ	Nincs
79.	Keskenylevelű kőris	Fraxinus angustifolia	5	45	5	5	5	KIVÁLLÓ	Nincs
80.	Közönséges orgona	Syringa vulgaris	5	35	5	8	5	KIVÁLLÓ	Nincs
81.	Nyugati ostorfa	Celtis occidentalis	4	50	5	8	5	KIVÁLLÓ	Nincs
82.	Keskenylevelű kőris	Fraxinus angustifolia	4	30	4	2	4	JÓ	Nincs

6. Melléklet: Fafelmérés, Farkasdi Emőke, 2025

7. Melléklet: Látványterv-Szárazkert, Farkasdi Emőke, 2025

KÁPOLNA ELŐTTI TERESÉDÉS LÁTVÁNYTERVE

8. Melléklet: Látványterv-Kápolna, Farkasdi Emőke, 2025

Növénylista													
Faj	Latin név	Magyar név	Virágzási idő							Magasság (cm)	db/m ²	Össz. Darabszám a kertetben	Beszerzhetőség
			Márc.	Ápr.	Máj.	Jún.	Júl.	Aug.	Szept.				
1.	Acer campestre	Mézes juhar								10-15	1	3	Alóttekeres faiskola
2.	Acer neglectum									8-12	1	1	Dénpótló fa
3.	Tilia platyphyllos 'Rathaus'	Düzlőpos hárs								8-10	1	3	Alóttekeres faiskola
4.	Betula pendula	Bírcsves nyír								18-20	1	5	Alóttekeres faiskola
Cserjék													
1.	Prunus laurocerasus 'Otto Luyken'	Otto Luyken' babérmeggy								100-150	1	3	Alóttekeres faiskola
2.	Hydrangea arborescens 'Annabelle'	Cserjés hortenzia								80-120	1	9	Alóttekeres faiskola
3.	Buddleja davidii 'Empire Blue'	Illatos nyáriorogona								150-200	1	4	Mapol faiskola
4.	Buddleja davidii 'White Bal'	Illatos nyáriorogona								150-200	1	2	Mapol faiskola
5.	Euonymus europaeus	Csúkos kecskerágó								200-500	1	3	Mapol faiskola
Növénylista													
Száraskert díszfajok	Latin név	Magyar név	Virágzási idő							Magasság (cm)	db/m ²	%/Műtárfelület	Beszerzhetőség
			Márc.	Ápr.	Máj.	Jún.	Júl.	Aug.	Szept.				
1.	Echinacea purpurea 'Happy Star'	Bíbor kasvirág								100	4	5	Beretvű kertészeti
2.	Festuca glauca 'Intens Blue'	Durva csemlebz								30	16	25	Mocsáry kertészeti
3.	Festuca 'Azur'	Hébről csemlebz								10-15	22	20	Beretvű kertészeti
4.	Pennisetum alopecuroides 'Red Head'	Évelő tollborzajú								60	7	10	Mocsáry kertészeti
5.	Pennisetum alopecuroides 'Viridescens'	Évelő tollborzajú								80-90	5	5	Mocsáry kertészeti
6.	Pennisetum alopecuroides 'Gelb Steel'	Évelő tollborzajú								100	4	5	Mocsáry kertészeti
7.	Stipa tenuissima	keskenylevelű árvalányhaj								40	9	15	Mocsáry kertészeti
8.	Carex mariscus 'Ice Dance'	Tarka nács								30-40	10	15	Beretvű kertészeti
Évelő és fűszernövények													
1.	Malva officinalis	Citromfű								60-70	7	5	Mocsáry kertészeti
2.	Mentha spicata var. crispata	Fodormenta								40	9	20	Mocsáry kertészeti
3.	Rozmarinus officinalis	Rozmaring								60	7	10	Mocsáry kertészeti
4.	Salvia officinalis	Orvosi zsály								40-50	8	10	Mocsáry kertészeti
5.	Thymus vulgaris	Kerti kakukkfű								30	12	30	Mocsáry kertészeti
6.	Lavandula angustifolia 'Nana Alba'	Fahéj lavendula								50-60	7	5	Beretvű kertészeti
7.	Lavandula angustifolia	Lavendula								50	8	10	Mocsáry kertészeti
Tájaklakások													
1.	Aegopodium podagraria 'Variegata'	Podagrafű								20-30	16	100	Beretvű kertészeti
2.	Geranium sanguineum 'Album'	Piros gólyam								30	10	100	Beretvű kertészeti
3.	Heuchera x hybrida 'Green Spice'	Hébről tűzese								30-40	10	100	Beretvű kertészeti
Hépos virággal díszítő évelők													
1.	Anemone sylvestris	Bíbor szellőrózsa								30	15	15	Beretvű kertészeti
2.	Aster ageratoides 'Bevan Purple'	Apróvirágú őszirózs								40	9	15	Beretvű kertészeti
3.	Aster ageratoides 'Starshine'	Apróvirágú őszirózs								50-60	7	5	Beretvű kertészeti
4.	Echinacea purpurea 'Happy Star'	Bíbor kasvirág								100	4	5	Beretvű kertészeti
5.	Gaura lindheimeri 'Gambit Pink'	Évelő díszgyertya								70	7	5	Beretvű kertészeti
6.	Stipa tenuissima	keskenylevelű árvalányhaj								40	9	15	Mocsáry kertészeti
7.	Malva officinalis	Citromfű								60-70	7	10	Mocsáry kertészeti
8.	Heperita x flammula	Macsamenta								65	7	5	Beretvű kertészeti
9.	Salvia nemerosa 'Schönherzogen'	Ligeti zsály								40	9	15	Beretvű kertészeti
10.	Verbena bonariensis 'Lollipop'	örvös vadl								60-80	6	10	Beretvű kertészeti

9. Melléklet: Teljes növénylista, Farkasdi Emőke, 2025

Fák			
<i>kód</i>	<i>latin név</i>	<i>faiskolai minőség</i>	<i>db</i>
AC	Acer campestre	Fld. 500/600	3
AN	Acer neglectum	BF Fld. 250/399	1
TPR	Tilia Platyhhylos 'Rathaus'	BF Fld. 250/400	3
BP	Betula pendula	Fld. 400/450	5

Cserjék			
<i>kód</i>	<i>latin név</i>	<i>faiskolai minőség</i>	<i>db</i>
PIOL	Prunus laurocerasus 'Otto Luyken'	Kont. 5L 40/60	3
HaA	Hydrangea arborescens 'Annabelle'	Kont. 3L 30/40	9
BdEB	Buddleja davidii 'Empire Blue'	2L 40/60	4
BdWB	Buddleja davidii 'White Ball'	2L 20/30	2
Ee	Euonymus europaeus	2L 40/60	3

1. Díszfű folt 20 m²

<i>kód</i>	<i>latin név</i>	<i>db/m²</i>	<i>%/ kiültetésfolt m2</i>	<i>db</i>
EpHS	Echinacea purpurea 'Happy Star'	4	5	4
FgIB	Festuca glauca 'Intens Blue'	16	25	80
Fa	Festuca 'Azurit'	22	20	88
PaRH	Pennisetum allopecuroides 'Red Head'	7	10	14
PaV	Pennisetum allopecuroides 'Viridescens'	5	5	5
PaGS	Pennisetum allopecuroides 'Gelb Stiel'	4	5	5
St	Stipa tenuissima	9	15	27
CmID	Carex morrowii 'Ice Dance'	10	15	30

1. Virágával díszítő

évelőfolt 25 m²

<i>kód</i>	<i>latin név</i>	<i>db/m²</i>	<i>%/ kiültetésfolt</i>	<i>db</i>
As	Anemone sylvestris	15	15	45
AaEP	Aster ageratoides 'Eleven Purple'®	9	15	27
AaS	Aster ageratoides 'Starshine'®	7	5	7
EpHS	Echinacea purpurea 'Happy Star'	4	5	4
GIGP	Gaura lindheimeri 'Gambit Pink'	7	5	7
St	Stipa tenuissima	9	15	27
Mo	Malissa officinalis	7	10	21
Nf	Nepeta x faassenii	7	5	7
SnS	Salvia nemorosa 'Schneehügel'	9	15	27
VbL	Verbena bonariensis 'Lollipop'	6	10	18

2. Virágával díszítő

évelőfolt 29 m²

<i>kód</i>	<i>latin név</i>	<i>db/m²</i>	<i>%/ kiültetésfolt</i>	<i>db</i>
As	Anemone sylvestris	15	15	60
AaEP	Aster ageratoides 'Eleven Purple'®	9	15	36
AaS	Aster ageratoides 'Starshine'®	7	5	7
EpHS	Echinacea purpurea 'Happy Star'	4	5	4
GIGP	Gaura lindheimeri 'Gambit Pink'	7	5	7
St	Stipa tenuissima	9	15	36
Mo	Malissa officinalis	7	10	18
Nf	Nepeta x faassenii	7	5	7
SnS	Salvia nemorosa 'Schneehügel'	9	15	36
VbL	Verbena bonariensis 'Lollipop'	6	10	18

10. Melléklet: Kiültetés lista, Farkasdi Emőke, 2025

MATE Szervezeti és Működési Szabályzat

III. Hallgatói Követelményrendszer

III.1. Tanulmányi és Vizsgaszabályzat

6.13. sz. függeléke: A MATE egységes szakdolgozat / diplomadolgozat / záródolgozat / portfólió készítési útmutatója

4.2. sz. melléklete: Nyilatkozat a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió nyilvános hozzáféréseiről és eredetiségéről (módosítva: 2025. október 16.)

NYILATKOZAT

a diplomadolgozat nyilvános hozzáféréseiről és eredetiségéről

A hallgató neve: FARKASDI EMLŐCE

A Hallgató Neptun kódja: B07M9HK

A dolgozat címe: TITAI KALVÁRIA - 2025 HELYSÍNRELÁCIÓI ÉS TÖRTÉNETI, VALLÁSI ÉRTÉKHELYENRE JELENYTÉSEI

A megjelenés éve: 2025

A konzulens intézetének neve: MATE AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

A konzulens tanszékének a neve: KERTMŰVISELETI ÉS KERTTEREPIÉSELETI TANSZÉK

Kijelentem, hogy az általam benyújtott diplomadolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem. Továbbá kijelentem, hogy a dolgozat elkészítése során alkalmazott mesterséges intelligencia-eszközök (pl. szöveggenerálás, nyelvi javítás, fordítás, adatelemzés) használata nem helyettesítette a saját kutatási és alkotói munkámat, azok alkalmazását a források között vagy a módszertani részben feltüntettem, és a szakmai-etikai elvárásoknak megfelelően jártam el.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlant állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után

nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2025 év 11 hó 9 nap

Farkasdi Emlőce
Hallgató aláírása

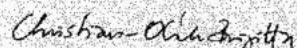
NYILATKOZAT

Farkasdi Emőke (hallgató Neptun azonosítója: B9M9HU) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a diplomadolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő
védelemre javaslom / nem javaslom¹.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*2}

Kelt: Bp, 2025. év 11. hó 02 nap

_____
belső konzulens

---

¹ A megfelelő aláhúzendó.

² A megfelelő aláhúzendó.

Hallgatók, doktoranduszok nyilatkozata mesterséges intelligencia (MI) alkalmazásáról

1. Általános adatok

Hallgató neve:	FARKASDI ETŐKE
Neptun-kódja:	B0M3H11
Képzési szint (a megfelelőt jelölje X-szel):	☐ BSc/BA ☒ MSc/MA ☐ Doktori (PhD) ☐ Egyéb: .....
Tantárgy neve/kódja*:	DIPLOMADOLGOZAT
A munka címe:	ÁTALAKULÁSI DOKTORI HELYSZÍNEZÉSI TUDÁS TÖRTÉNETI, VÁLLALATI ÉRTELMEZÉSI MEGHATÁROZÁS

* doktori értekezés esetén nem kitöltendő

2. Nyilatkozat az MI használatáról

Alulírott, etikai felelősségem teljes tudatában az alábbi nyilatkozatot teszem:

(Kérjük, válasszon egyet az alábbi lehetőségek közül!)

A) Nem alkalmaztam mesterséges intelligencia rendszert vagy szolgáltatást.

(Amennyiben ezt jelölte, a további táblázatok kitöltése nem szükséges.)

B) Alkalmaztam mesterséges intelligencia rendszert vagy szolgáltatást.

(Kérjük, töltsse ki a vonatkozó táblázatokat!)

3. A mesterséges intelligencia használatának részletezése

I. TÁBLÁZAT: Asszisztensi vagy kisebb mértékű felhasználás (pl. fordítás, nyelvi korrektúra, ötletelés stb.)

(Ezen felhasználások esetében a konkrét promptok és válaszok csatolása nem szükséges.)

A felhasználás célja	Alkalmazott MI-eszköz neve és verziója	Érintett rész (ha nem a szöveg egészére vonatkozik)

II. TÁBLÁZAT: Jelentős tartalmi hozzájárulás (pl. egy teljes ábra vagy egy hosszabb szövegrész generálása)

(Ezekben az esetekben a felhasznált kulcsfontosságú promptok és az MI által adott nyers válaszok dokumentálása és a munka mellékletében való csatolása szükséges.)

A felhasználás célja	Alkalmazott eszköz verziója, elérhetősége	MI-neve,	Az érintett fejezet / ábra / táblázat pontos sorszáma	A prompt-naplót tartalmazó melléklet bejegyzésének sorszáma

--	--	--	--

3/A. Oktató által előírt kiegészítő szabályok (ha vannak)

Amennyiben az adott tantárgy oktatója vagy témavezetője az MI-eszközök használatára vonatkozóan külön szabályokat vagy elvárásokat határozott meg, kérjük, az alábbi mezőben foglalja össze ezeket:

Pl. az MI használatának tilalma bizonyos feladattípusokra; csak konkrét eszköz használata engedélyezett; eltérő hivatkozási elvárások; dokumentációs forma stb.

Oktató vagy témavezető által előírt szabályok:

.....
.....
.....
.....

4. Minden hallgatóra vonatkozó nyilatkozat:

Kijelentem, hogy az MI által esetlegesen generált tartalmakat minden esetben kritikailag felülvizsgáltam, szerkesztettem és a munkába illesztettem. A leadott munka minden eleméért, annak eredetiségéért és tudományos helytállóságáért teljes körű felelősséget vállalok. Tudomásul veszem, hogy a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem a benyújtott munkát mesterséges intelligencia detektorral ellenőrizheti, és eljárást kezdeményezhet, amennyiben a nyilatkozatom valótlan vagy hiányos.

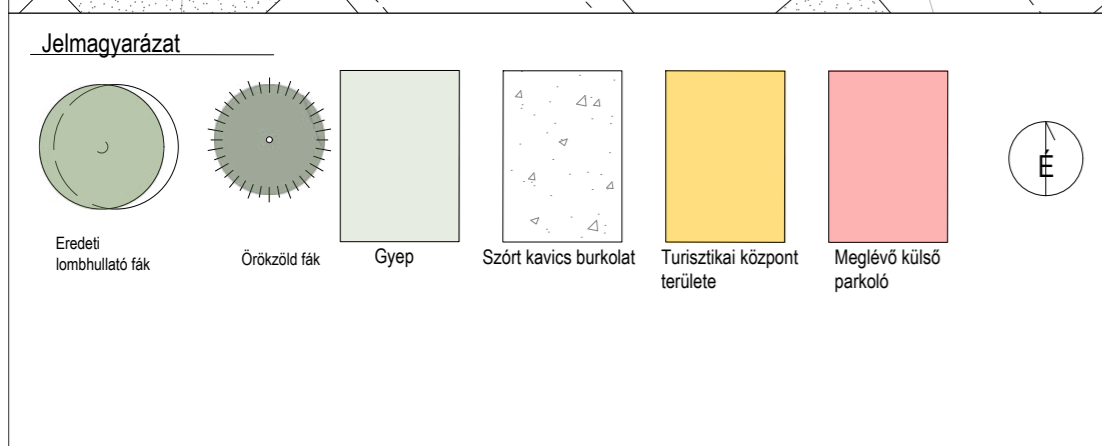
Kelt: .....TATA....., 2025. ....11.... hó ....10.... nap

.....
Tóth Erik

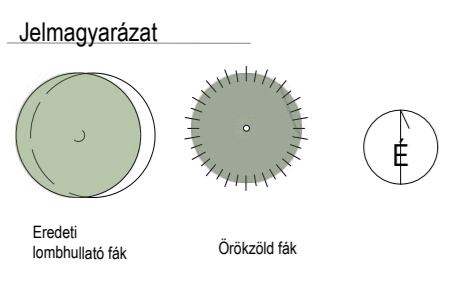
Hallgató aláírása

Christian-Orla Boglárka

.....
Konzulens/Témavezető aláírása

<p>MATE MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉRTLEKÖZMŰVÉSZETI EGYESÜLET Társaság</p>	<p>A diplomatervezés címe: TATAI KÁLVARIA-DOMB HELYSZÍNREHABILITÁCIÓJA, TÖRTÉNETI, VALLÁSI EMLÉKHELYÉNEK MEGÚJÍTÁSA</p>	<p>Tervszám: M-01. Tervlap címe: Meglévő állapot helyszínrajza</p>
	<p>Hallgató: Farkasdi Emőke Konzulens: Christian-Oláh Brigitta Tanszékvezető: Dr. Sárospataki Máté</p>	<p>Dátum: 2025. 11. 11. Méretarány: 1: 500</p>
<p>Kertművészeti és Kertépítészeti Tanszék</p>	<p>Intézetigazgató: Dr. Fekete Albert Szakfelelős: Dr. Jombach Sándor</p>	<p>Intézet honlap: https://tajeptesz.uni-mate.hu/ Intézet e-mail cím: tajeptesz@uni-mate.hu</p>
<p>Az intézet címe: 1118 Budapest, Villányi út 29-43.</p>	<p>A felhasznált térképi adatok forrása: Szabó Lilla építész; Dányi Balázs</p>	

	A diplomatervezés címe: TATAI KÁLVARIA-DOMB HELYSZÍNREHABILITÁCIÓJA, TÖRTÉNETI, VALLÁSI EMLÉKHELYÉNEK MEGŐRÍTÉSE		Tervezés: M-02. Tervlap címe: Fafelmérés
	Hallgató: Farkasdi Emőke Konzulens: Christian-Oláh Brigitta Tanszékvezető: Dr. Sárospataki Máté		
Kertművészeti és Kertépítészeti Tanszék	Intézetigazgató: Dr. Fekete Albert Szakfelelős: Dr. Jombach Sándor	Dátum: 2025. 11. 11. Méretarány: 1: 500	
Intézet honlap: https://tajeptervezeset.uni-mate.hu/ Intézet e-mail cím: tajeptervezeset@uni-mate.hu		Az intézet címe: 1118 Budapest, Villányi út 29-43.	
A felhasznált térképi adatok forrása: Szabó Lilla építés; Dányi Balázs			

Jelmagyarázat

- Vadvirágos gyepterület
- Stabilizált szőrturkó burkolat
- Talpátalkaró évelő
- Kisméretű térkő burkolat
- Virágával díszítő évelő kiültetés
- Fehér zúrtkő drénárók
- Díszfű kiültetés, dekorsziklák
- Kifalópontok
- Gyep
- Napoórák, piknikasztalok
- Lombhullató fák
- Kandeláberek
- Örökzöld fák
- Információs táblák
- Cserjefolt
- Huladékgyűjtők

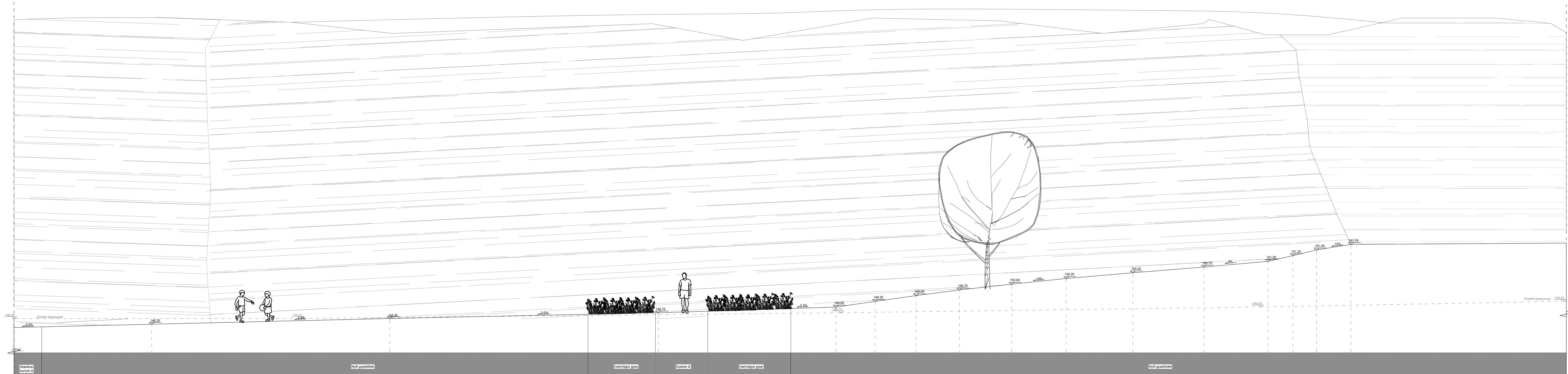
<p>MATE MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉRTÉKŐMÁNTI EGYESÜLT TÖRTÉNELMI EGYESÜLT Társaság Tervezési és Kertépítési Tanszék</p>	<p>A diplomatervezés címe: TATAI KÁLVÁRIA-DOMB HELYSZÍNREHABILITÁCIÓJA TÖRTÉNELMI, VALLÁSI EMLÉKHELYÉNEK MEGŐRZÉSE</p>	<p>Tervszám: T-K/01. Tervlap címe: Színezett Konceptterv</p>
	<p>Hallgató: Farkasdi Emőke Konzulens: Christian-Oláh Brigitta Tanszékvezető: Dr. Sárosi Máté</p>	<p>Dátum: 2025. 11. 11. Méretarány: 1: 500</p>
<p>Kertművészeti és Kertépítészeti Tanszék</p>	<p>Intézetigazgató: Dr. Fekete Albert Szakfelelős: Dr. Jombach Sándor</p>	<p>Intézet honlap: https://tajepterteset.uni-mate.hu/ Intézet e-mail cím: tajepterteset@uni-mate.hu A felhasznált térképi adatok forrása: Szabó Lilla építész munkája,</p>
<p>Az intézet címe: 1118 Budapest, Villányi út 29-43.</p>		

 <p>MATE MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉRTLETKÖZMŰVÉSZETEK TÖRŐMÉVEL Tervezési és Dizájnérőzői Intézet</p>	A diplomaterve címe: TATAI KÁLVÁRIA-DOMB HELYSZÍNREHABILITÁCIÓJA TÖRTÉNETI, VALLÁSI EMLÉKHELYÉNEK MEGŐJÍTÁSA	Tervszám: T-T/01.
	Hallgató: Farkasdi Emőke Konzulens: Christian-Oláh Brigitta Tanszékvezető: Dr. Sárospataki Máté	Tervlap címe: Tereprendezési és vízelvezetési terv
Kertművészeti és Kertépítészeti Tanszék	Intézetigazgató: Dr. Fekete Albert Szakfelelős: Dr. Jombach Sándor	Dátum: 2025. 11. 11. Méretarány: 1: 500
Az intézet címe: 1118 Budapest, Villányi út 29-43.	Intézeti honlap: https://tajeptieszet.uni-mate.hu/ Intézeti e-mail cím: tajeptieszet@uni-mate.hu	A felhasznált térképi adatok forrása: Szabó Lilla építész munkája,

A-A/2. metszet

MATE
 MAGYAR AGRÁR- ÉS
 ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM
 Tájépítészeti,
 Tervezés-vezérlési és
 Diszkrétívészeti Intézet

A diplomaterv címe: TATAI KÁLVÁRIA-DOMB HELYSZÍNREHABILITÁCIÓJA
 TÖRTÉNETI, VALLÁSI EMLÉKHELYÉNEK MEGÚJÍTÁSA

Hallgató: Farkasdi Emőke
 Konzulens: Christian-Oláh Brigitta
 Tanszékvezető: Dr. Sárospatki Máté

Kertművészeti és
 Kertépítészeti Tanszék

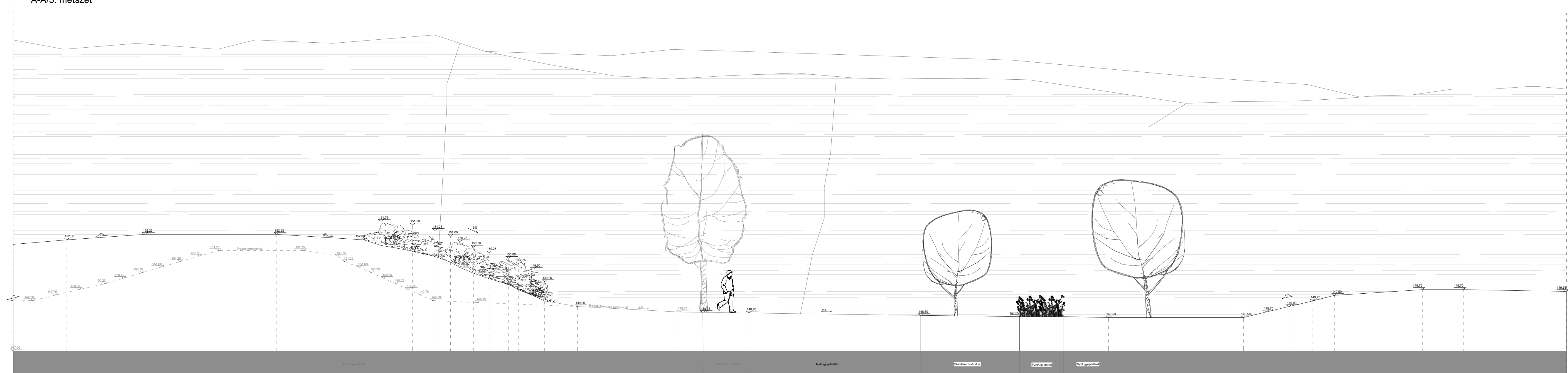
Az intézet címe:
 1118 Budapest,
 Villányi út 29-43.

Tervszám: T-TM/01-A2.
 Tervlap címe:
 A-A Teljes hosszszerszám

Dátum: 2025. 11. 11.
 Méretarány: 1: 100

Intézeti honlap: <https://tajeptieszet.uni-mate.hu/> Intézeti e-mailcím: tajeptieszet@uni-mate.hu

A-A/3. metszet

MATE
 MAGYAR AGRÁR- ÉS
 ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM
 Tájépítészeti,
 Tervezés-vezetési és
 Dizájnintézet

A diplomaterv címe: TATAI KÁLVÁRIA-DOMB HELYSZÍNREHABILITÁCIÓJA
 TÖRTÉNETI, VALLÁSI EMLÉKHELYÉNEK MEGŪJÍTÁSA

Hallgató: Farkasdi Emőke
 Konzulens: Christian-Oláh Brigitta
 Tanszékvezető: Dr. Sárospataki Máté

Kertművészeti és
 Kertépítészeti Tanszék

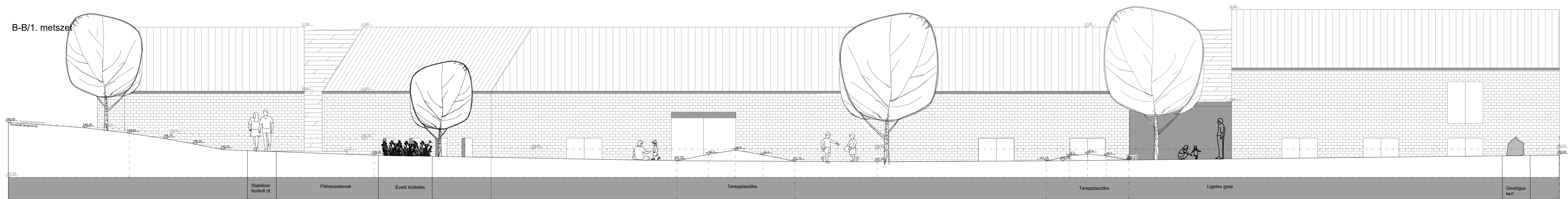
Az intézet címe:
 1118 Budapest,
 Villányi út 29-43.

Tervszám: T-TM/01-A3.
 Tervlap címe:
 A-A Teljes hosszszelvény

Dátum: 2025. 11. 11.
 Méretarány: 1: 100

Intézeti honlap: <https://tajepiteszet.uni-mate.hu/> Intézeti e-mail cím: tajepiteszet@uni-mate.hu

B-B/1. metszet

A diplomaterv címe: TATAI KÁLVÁRIA-DOMB HELYSZÍNREHABILITÁCIÓJA
TÖRTÉNETI, VALLÁSI EMLÉKHELYÉNEK MEGÚJÍTÁSA

Hallgató: Farkasdi Emőke
Konzulens: Christian-Oláh Brigitta
Tanszékvezető: Dr. Sárospataki Máté

Kertművészeti és Kertépítészeti Tanszék

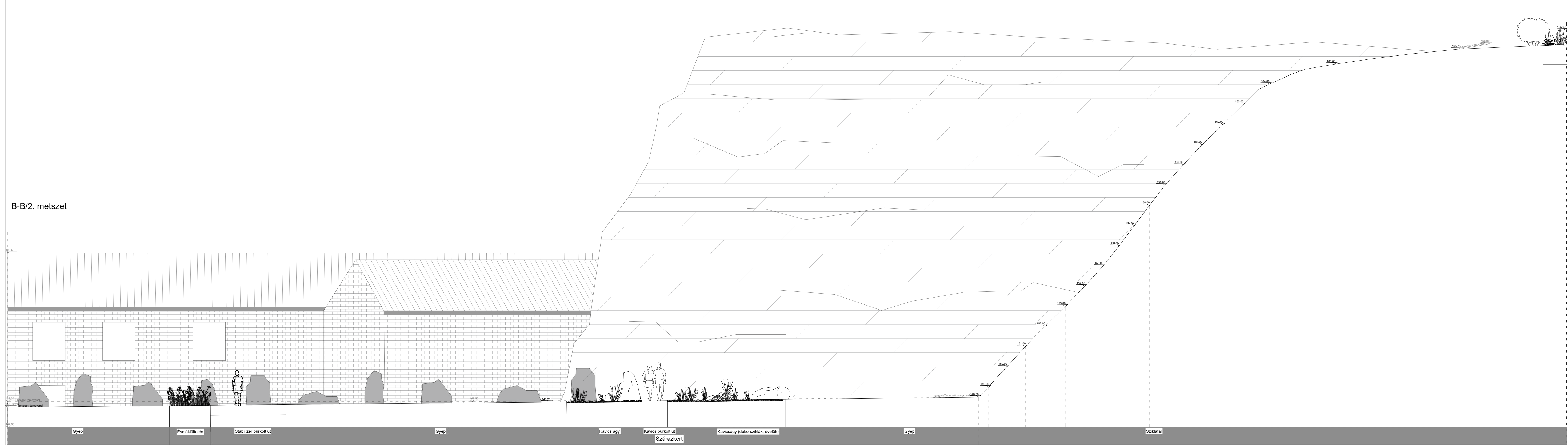
Az intézet címe:
1118 Budapest,
Villányi út 29-43.

Tervszám: T-TM/02-B1.
Tervlap címe:
B-B Teljes hosszsmetszet

Dátum: 2025. 11. 11.
Méretarány: 1:100

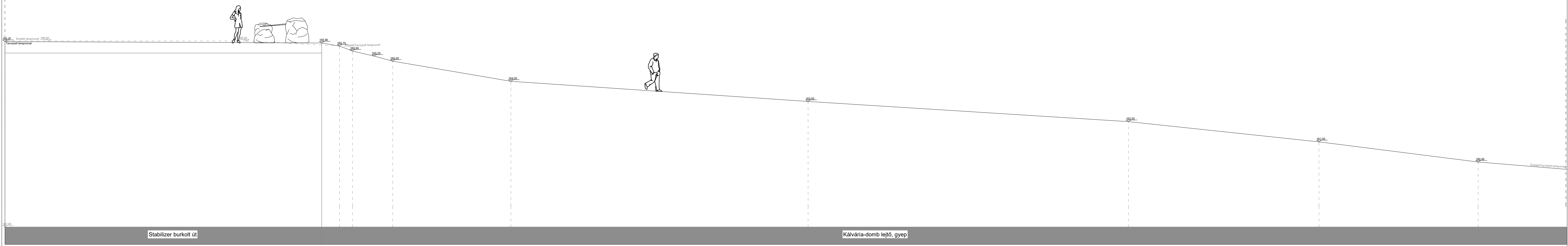
Intézeti honlap: <https://tajeptesztet.uni-mate.hu/> Intézeti e-mail cím: tajeptesztet@uni-mate.hu

B-B/2. metszet

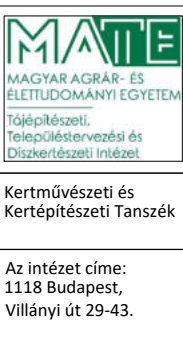
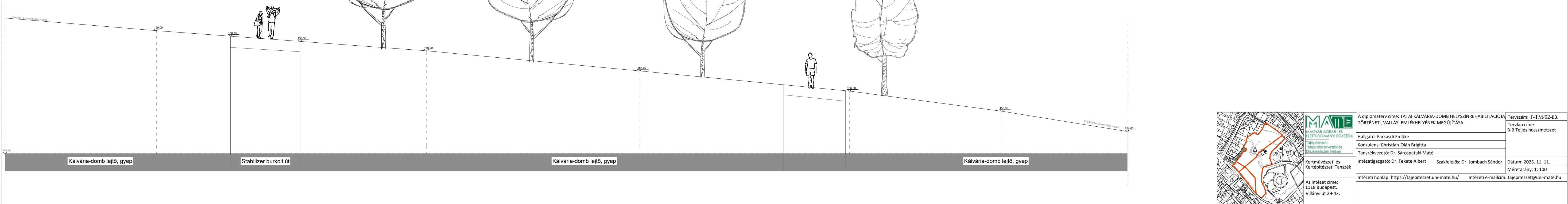

Gyep	Évelőkültetés	Stabilizer burkolt út	Gyep	Kavics ágy	Kavics burkolt út	Kavicságy (dekorsziklák, évelők)	Gyep	Sziklafal
Szárz kert								
								
								
A diplomaterv címe: TATAI KÁLVÁRIA-DOMB HELYSZÍNREHABILITÁCIÓJA TÖRTÉNETI, VALLÁSI EMLÉKHELYÉNEK MEGÚJÍTÁSA Hallgató: Farkasdi Emőke Konzulens: Christian-Oláh Brigitta Tanszékvezető: Dr. Sárospataki Máté Intézetigazgató: Dr. Fekete Albert Szakfelelős: Dr. Jombach Sándor Az intézet címe: 1118 Budapest, Villányi út 29-43.								
Tervszám: T-TM/01-BZ. Tervlap címe: B-B Teljes hosszszelvény Dátum: 2025. 11. 11. Méretarány: 1: 100 Intézeti honlap: https://tajepiteszet.uni-mate.hu/ Intézeti e-mailcím: tajepiteszet@uni-mate.hu								

B-B/3. metszet

B-B/4. metszet

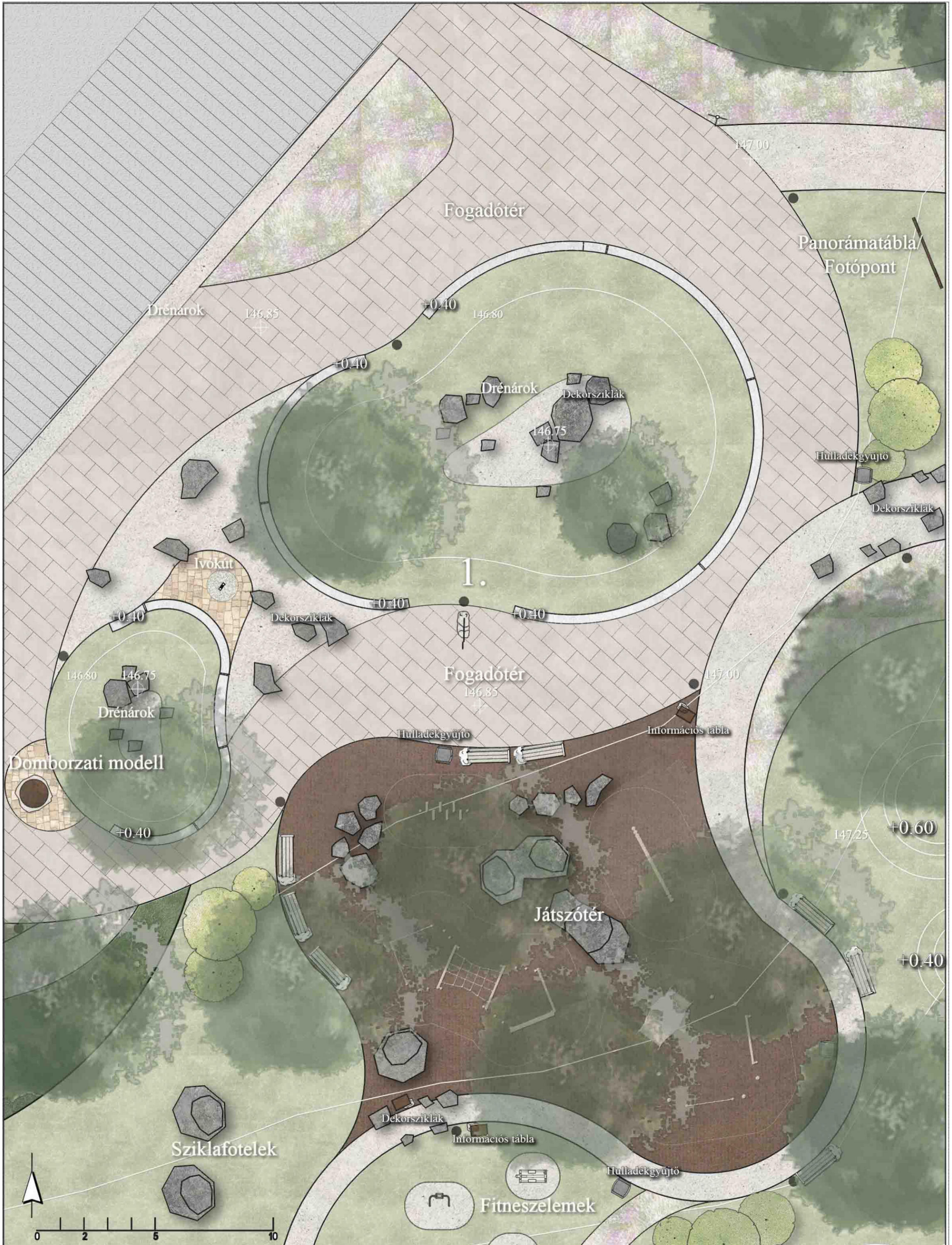
A diplomaterv címe: TATAI KÁLVÁRIA-DOMB HELYSZÍNREHABILITÁCIÓJA TÖRTÉNETI, VALLÁSI EMLÉKHELYÉNEK MEGÚJÍTÁSA		Tervszám: T-TM/02-B3.
Hallgató: Farkasdi Emőke		Tervlap címe: B-B Teljes hosszmetset
Konzulens: Christian-Oláh Brigitta		
Tanszékvezető: Dr. Sároszpatki Máté		
Intézetigazgató: Dr. Fekete Albert Szakfelelős: Dr. Jombach Sándor		Dátum: 2025. 11. 11.
Kertművészeti és Kertépítészeti Tanszék		Méretarány: 1: 100
Az intézet címe: 1118 Budapest, Villányi út 29-43.		Intézeti honlap: https://tajejiteszet.uni-mate.hu/ Intézeti e-mailcím: tajejiteszet@uni-mate.hu

Jelmagyarázat

	A diplomaterve címe: TATAI KÁLVÁRIA-DOMB HELYSZÍNREHABILITÁCIÓJA TÖRTÉNETI, VALLÁSI EMLÉKHELYÉNEK MEGÚJÍTÁSA		Tervszám: T-KK-01.
	Hallgató: Farkasdi Emöke Konzulens: Christian-Oláh Brigitta Tanszékvezető: Dr. Sárosipataki Máté		Tervlap címe: Kiemelt részterület kertépítészeti terve a szárazkertről
Kertművészeti és Kertépítészeti Tanszék	Intézetigazgató: Dr. Fekete Albert	Szakfelelős: Dr. Jombach Sándor	Dátum: 2025. 11. 11. Méretarány: 1: 100
Az intézet címe: 1118 Budapest, Villányi út 29-43.	Intézeti honlap: https://tajepiteszet.uni-mate.hu/		Intézeti e-mail cím: tajepiteszet@uni-mate.hu
A felhasználni térképi adatok forrása: Szabó Lilla építész munkája,			

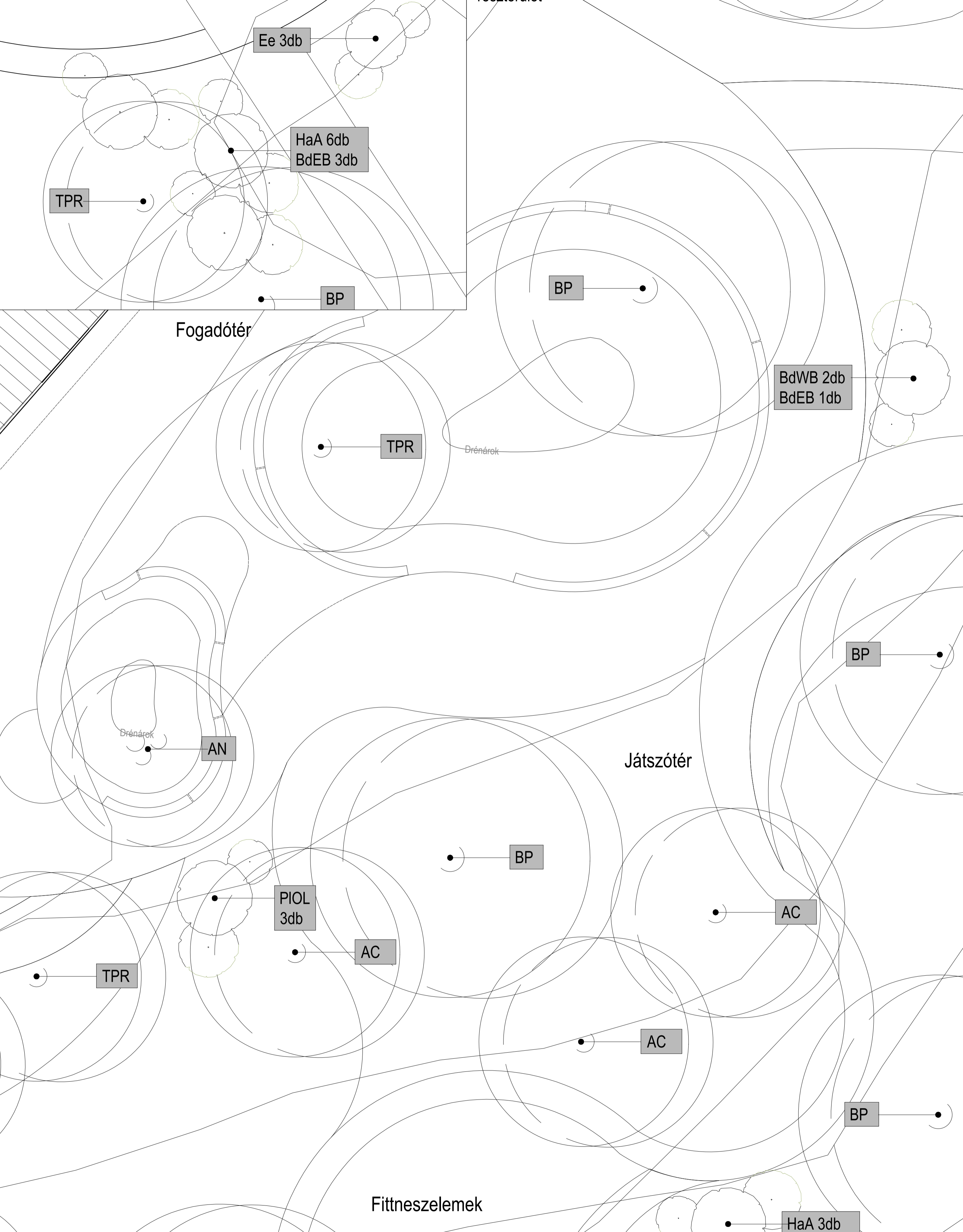
Jelmagyarázat

	Nagyméretű lapburkolat		Stabilizált szőrt burkolat		Ivokút		Műves burkolat sziklafotel típuszikkalával
	Gyep		Évelő kiültetés		Falajtakaró évelő kiültetés		Lombhullató fák
	Gyep		Évelő kiültetés		Falajtakaró évelő kiültetés		Cserjefolt
	Gyep		Évelő kiültetés		Falajtakaró évelő kiültetés		Pad

 MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYESÜLET Tájékoztató: Tájékoztató a Tervezési és Díjazási Intézetekről	A diplomaterve címe: TATI KÁLVÁRIA-DOMB HELYSZÍNREHABILITÁCIÓJA TÖRTÉNETI, VALLÁSI EMLÉKHELYÉNEK MEGŰJÍTÁSA	Tervszám: T-KK.02. Tervlap címe: Kiemelt részterület kertépítészeti terve a fogadótérről
	Hallgató: Farkasi Emőke Konzulens: Christian-Oláh Brigitta Tanszékvezető: Dr. Sárospataki Máté	Intézetigazgató: Dr. Fekete Albert Szakfelelős: Dr. Jombach Sándor
Kertművészeti és Kertépítészeti Tanszék	Intézeti honlap: https://tajepiteszet.uni-mate.hu/ A felhasznált térképi adatok forrása: Szabó Lilla építész munkája,	Intézeti e-mail cím: tajepiteszet@uni-mate.hu

Szárazkert kiemelt részterület

Fogadótér kiemelt részterület

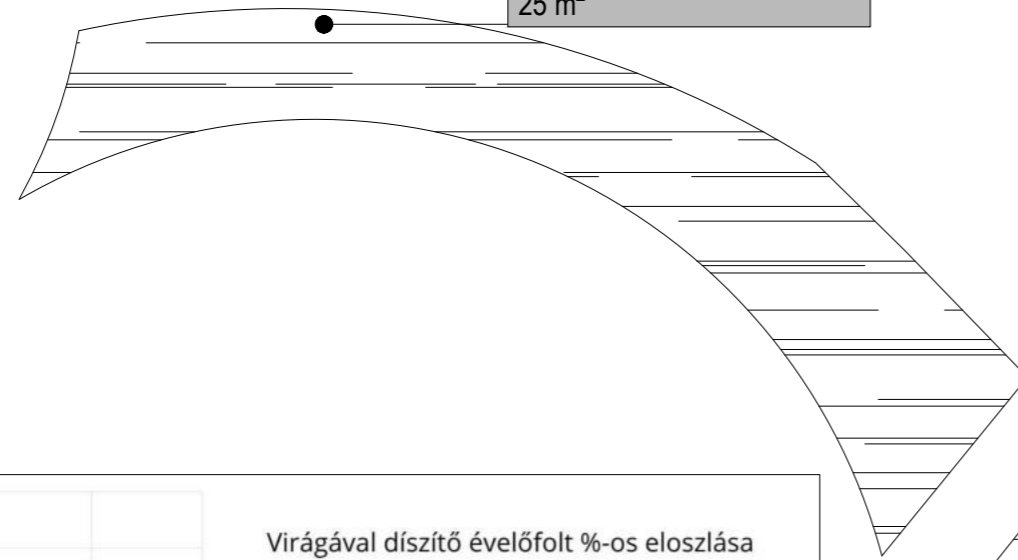
Fák kód	latin név	faiskolai minőség	db
AC	Acer campestre	Fld. 500/600	3
AN	Acer neglectum	BF Fld. 250/399	1
TPR	Tilia Platyhyllos 'Rathaus'	BF Fld. 250/400	3
BP	Betula pendula	Fld. 400/450	5

Cserjék kód	latin név	faiskolai minőség	db
PIOL	Prunus laurocerasus 'Otto Luyken'	Kont.5L 40/60	3
HaA	Hydrangea arborescens 'Annabelle'	Kont.3L 30/40	9
BdEB	Buddleja davidii 'Empire Blue'	2L 40/60	4
BdWB	Buddleja davidii 'White Ball'	2L 20/30	2
Ee	Euonymus europeus	2L 40/60	3

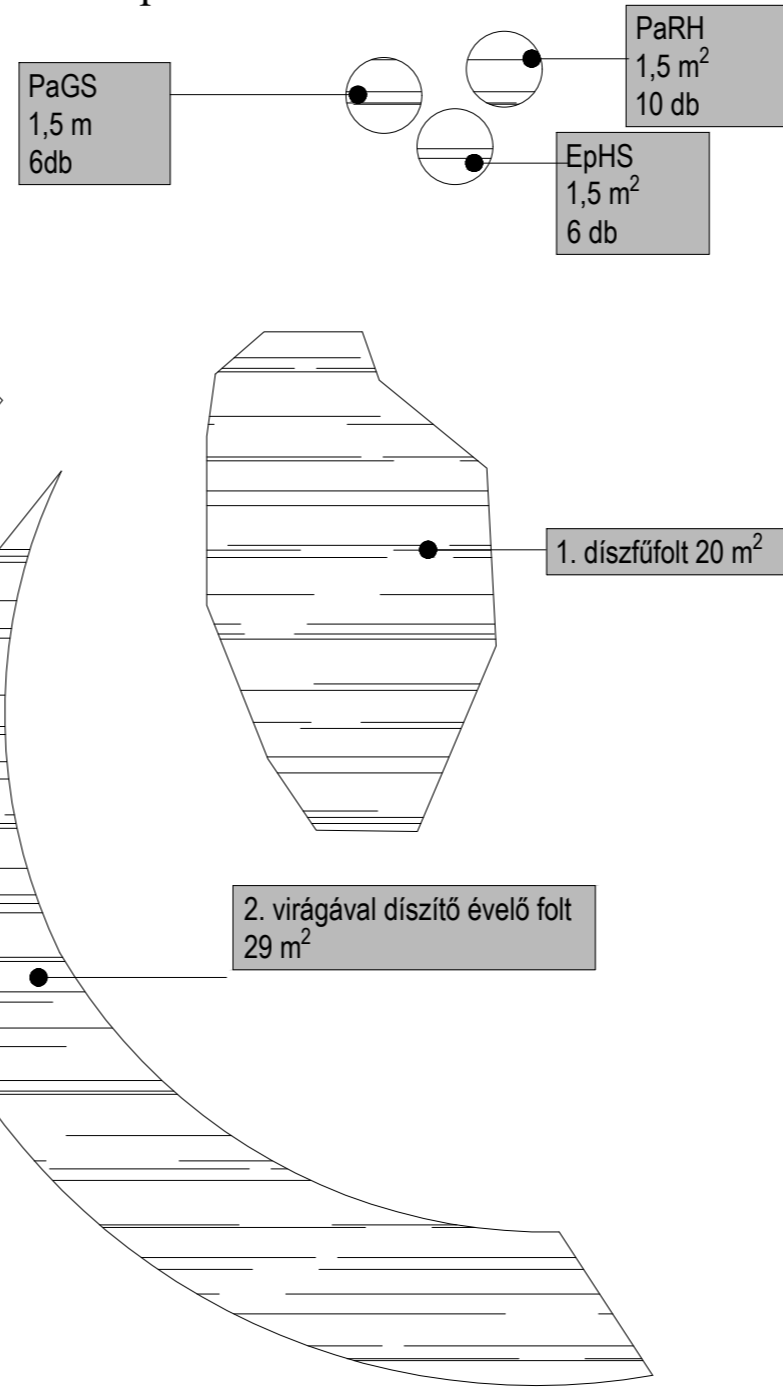
	A diplomaterv címe: TATAI KÁLVÁRIA-DOMB HELYSZÍNREHABILITÁCIÓJA TÖRTÉNETI, VALLÁSI EMLÉKHELYÉNEK MEGÚJÍTÁSA		Tervszám: T-N/01
	Hallgató: Farkasdi Emöke		Tervlap címe: Növénykiültetési terv kiemelt részterületekre Fák, cserjék
	Konzulens: Christian-Oláh Brigitta		Dátum: 2025. 11. 11.
	Tanszékvezető: Dr. Sárospataki Máté		Méretarány: 1: 100
Kertművészeti és Kertépítészeti Tanszék	Intézetigazgató: Dr. Fekete Albert		Szakfelelős: Dr. Jombach Sándor
	Intézeti honlap: https://tajepiteszet.uni-mate.hu/		Intézeti e-mail cím: tajepiteszet@uni-mate.hu
Az intézet címe: 1118 Budapest, Villányi út 29-43.		A felhasznált térképi adatok forrása: Szabó Lilla építész munkája,	

Szárazkert kiemelt részterület

Díszfű folt példakiültetése a szárazkertből

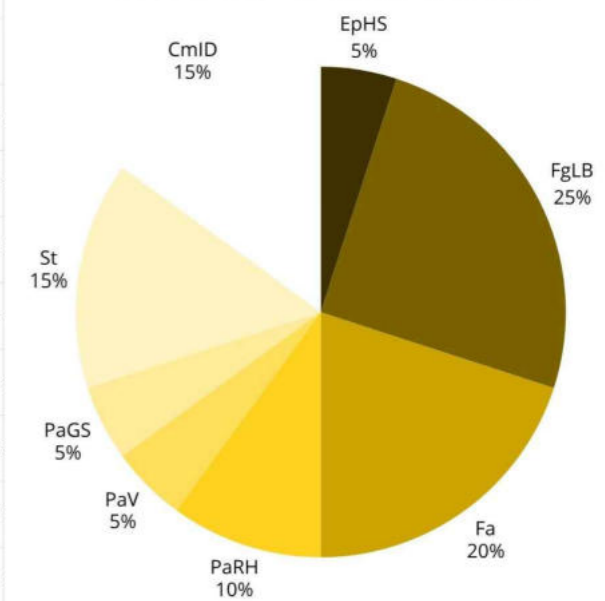

Virágával díszítő évelőfolt példakiültetése

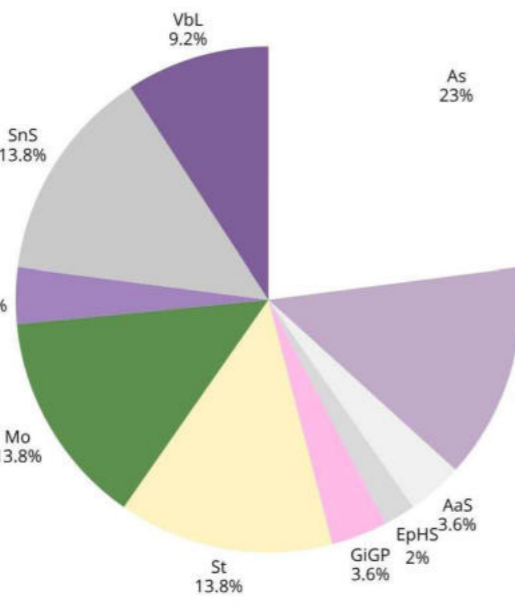
kód	latin név	db/m ²	%/ kiültetésfolt m ²	db
EpHS	Echinacea purpurea 'Happy Star'	4	5	4
FgIB	Festuca glauca 'Intens Blue'	16	25	80
Fa	Festuca 'Azurit'	22	20	88
PaRH	Pennisetum alopecuroides 'Red Head'	7	10	14
PaV	Pennisetum alopecuroides 'Viridescens'	5	5	5
PaGS	Pennisetum alopecuroides 'Gelb Stiel'	4	5	5
St	Stipa tenuissima	9	15	27
CmID	Carex morrowii 'Ice Dance'	10	15	30

Díszfű foltok százalékos eloszlása

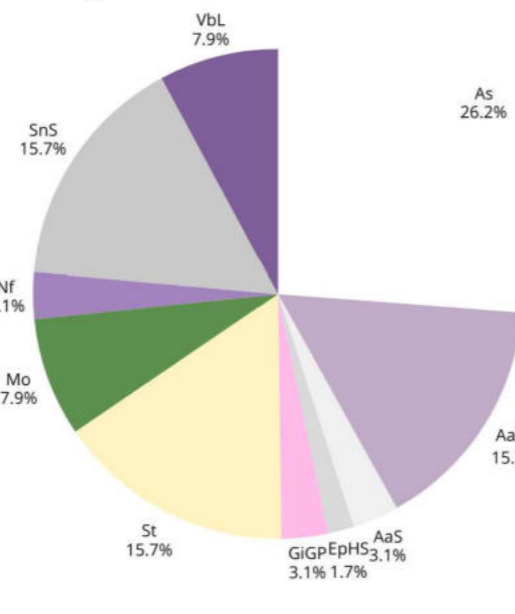
kód	latin név	db/m ²	%/ kiültetésfolt	db
As	Anemone sylvestris	15	15	45
AaEP	Aster ageratoides 'Eleven Purple'®	9	15	27
AaS	Aster ageratoides 'Starshine'®	7	5	7
EpHS	Echinacea purpurea 'Happy Star'	4	5	4
GIGP	Gaura lindheimeri 'Gambit Pink'	7	5	7
St	Stipa tenuissima	9	15	27
Mo	Malissa officinalis	7	10	21
Nf	Nepeta x faassenii	7	5	7
SnS	Salvia nemorosa 'Schneehügel'	9	15	27
VbL	Verbena bonariensis 'Lollipop'	6	10	18

Virágával díszítő évelőfolt %-os eloszlása

kód	latin név	db/m ²	%/ kiültetésfolt	db
As	Anemone sylvestris	15	15	60
AaEP	Aster ageratoides 'Eleven Purple'®	9	15	36
AaS	Aster ageratoides 'Starshine'®	7	5	7
EpHS	Echinacea purpurea 'Happy Star'	4	5	4
GIGP	Gaura lindheimeri 'Gambit Pink'	7	5	7
St	Stipa tenuissima	9	15	36
Mo	Malissa officinalis	7	10	18
Nf	Nepeta x faassenii	7	5	7
SnS	Salvia nemorosa 'Schneehügel'	9	15	36
VbL	Verbena bonariensis 'Lollipop'	6	10	18

Virágával díszítő évelőfolt %-os eloszlása

Vezérnövények

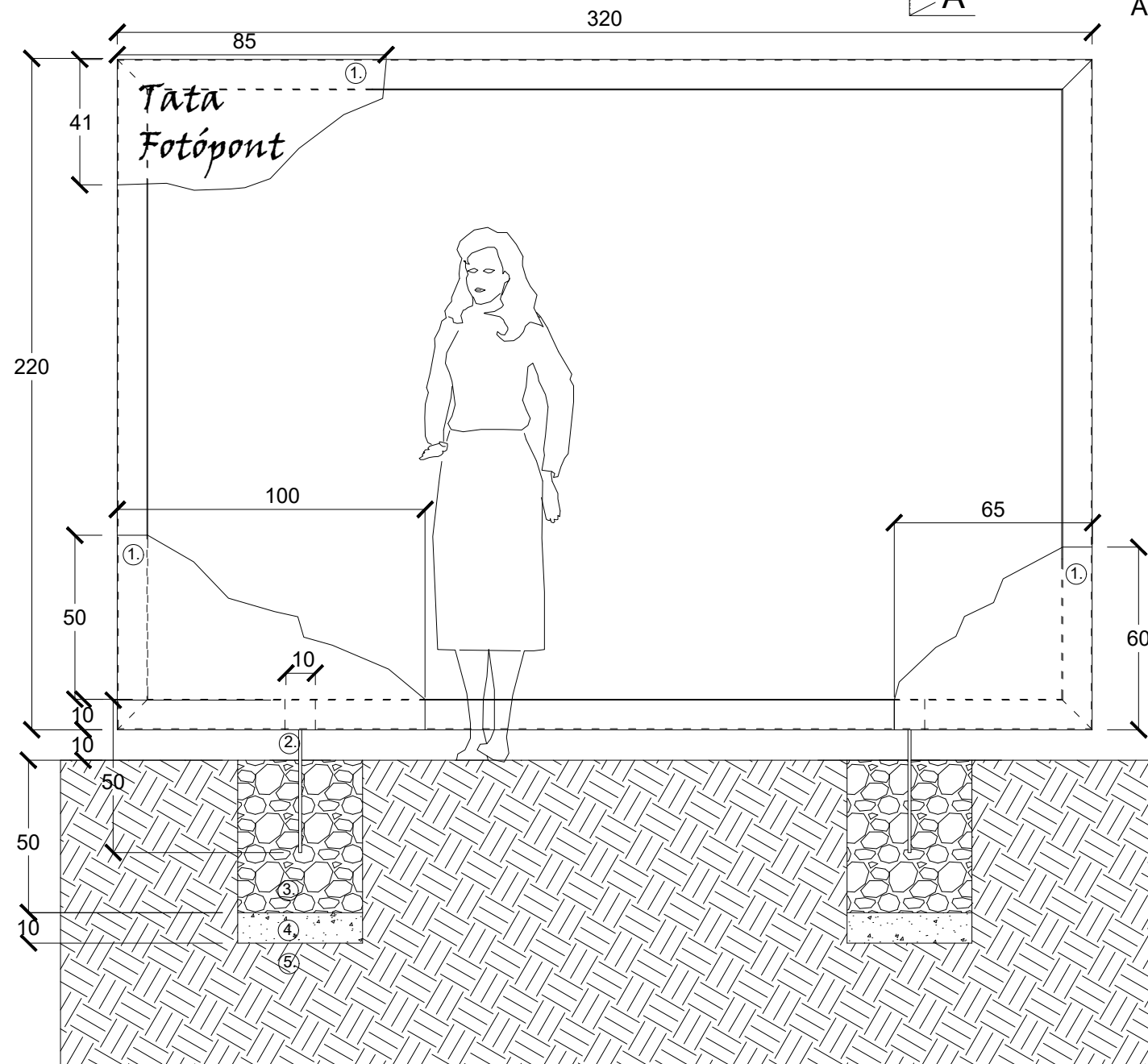
A diplomaterv címe: TATAI KÁLVÁRIA-DOMB HELYSZÍNREHABILITÁCIÓJA TÖRTÉNETI, VALLÁSI EMLÉKHELYÉNEK MEGÚJÍTÁSA	Tervszám: T-N/02.
Hallgató: Farkasdi Emőke	Tervlap címe: Növénykiültetési terv kiemelt részterületen
Konzulens: Christian-Oláh Brigitta	Évelő kiültetés
Tanszékvezető: Dr. Sárospataki Máté	
Kertművészeti és Kertépítészeti Tanszék	Intézetigazgató: Dr. Fekete Albert Szakfelelős: Dr. Jombach Sándor
	Dátum: 2025. 11. 11.
	Méretarány: 1: 100
Az intézet címe: 1118 Budapest, Villányi út 29-43.	Intézeti honlap: https://tajepiteszet.uni-mate.hu/ Intézeti e-mailcím: tajepiteszet@uni-mate.hu
A felhasznált térképi adatok forrása: Szabó Lilla építész munkája,	

Panorámatábla

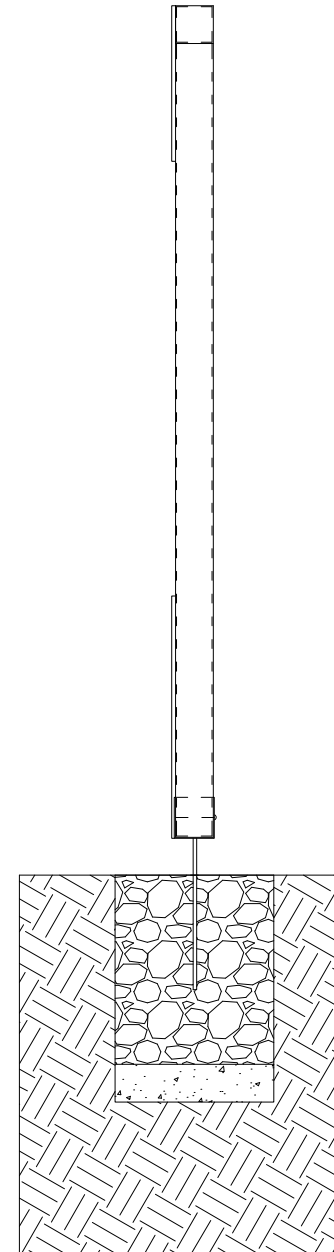
Felülnézet

Előlnézet

A-A Metszet

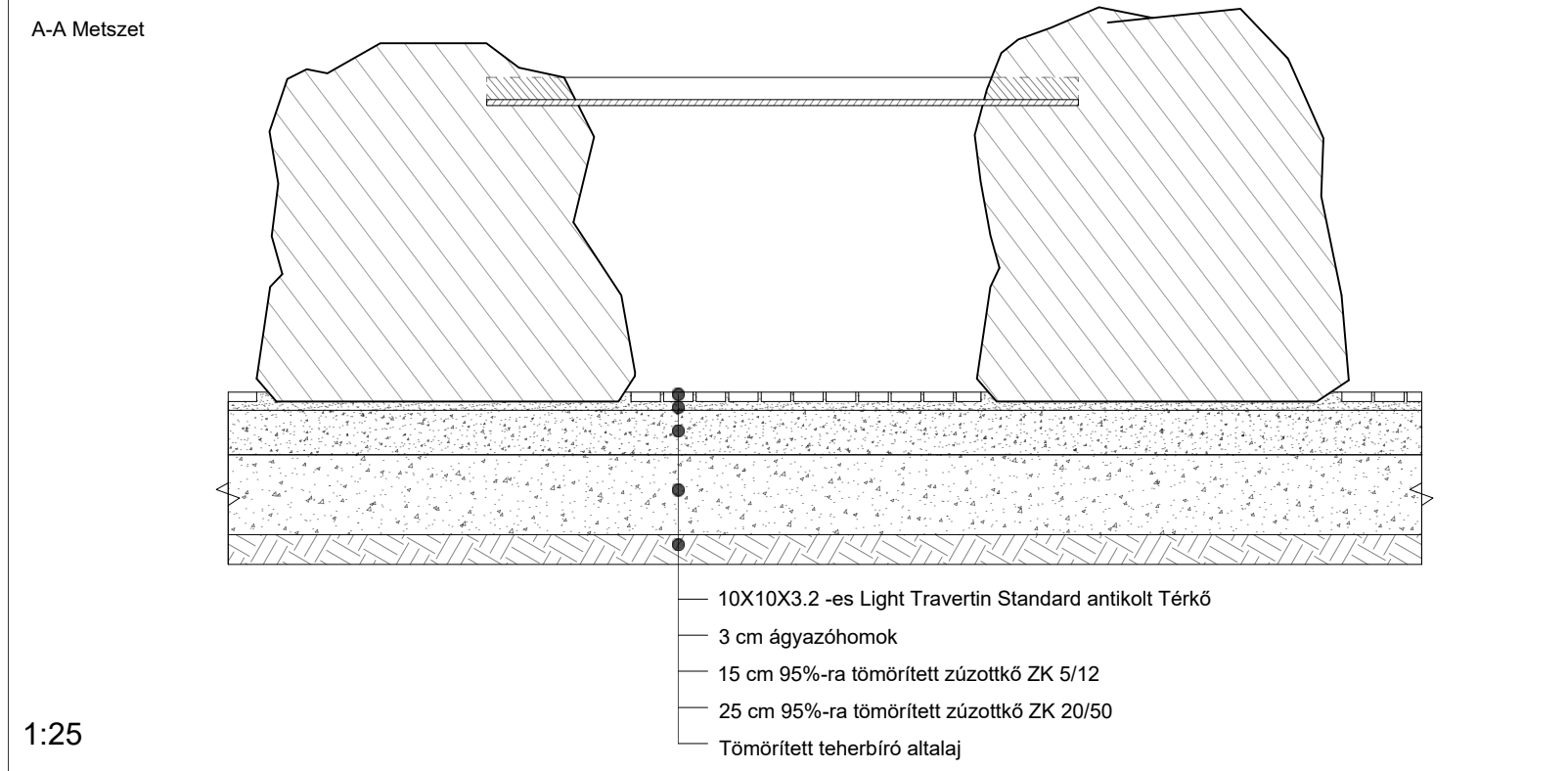
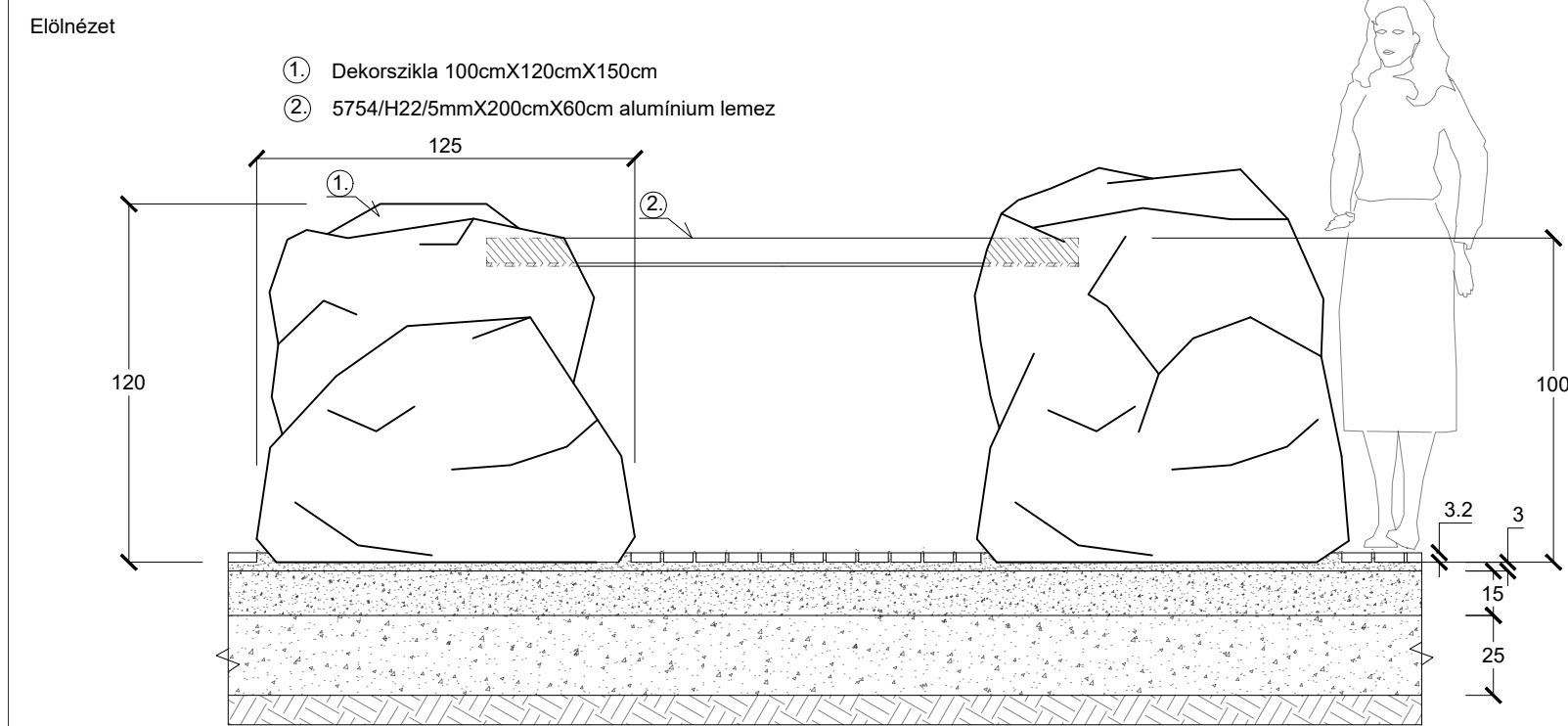
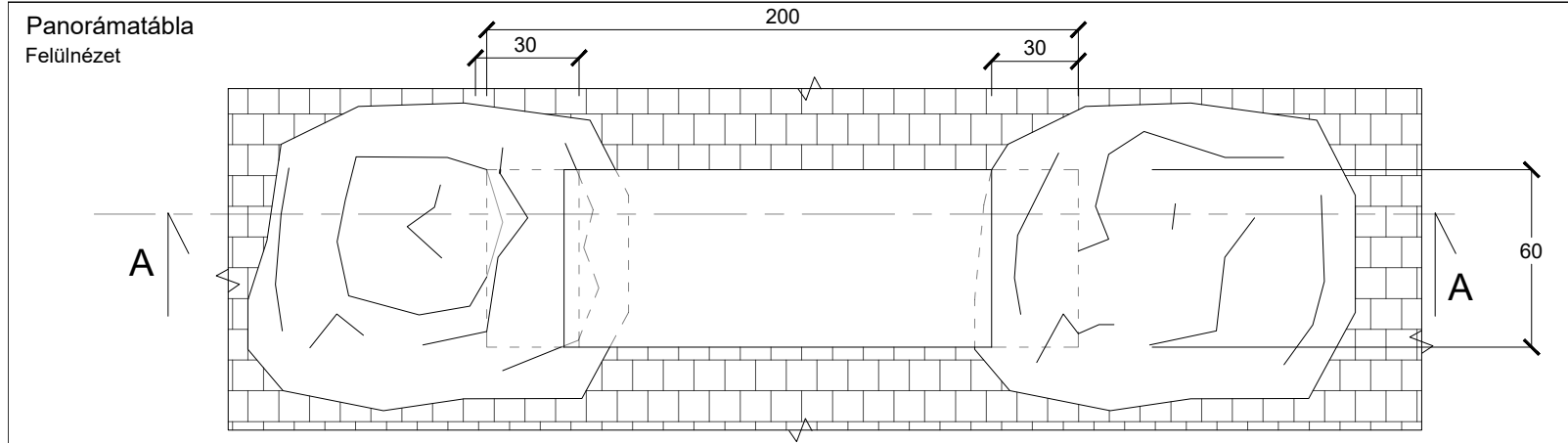

Látványkapcsolatok

- ① 3 mm 100X100-as vastag alumínium zárszelvény egymáshoz hegesztve; 2mm vastag Enkolit bitumenes hideg ragasztóanyag fémlemezekhez; 1 cm méretre vágott PVC tábla
- ② 100X100X100-as Betonozható oszloptartó
- ③ 50 cm beton pontalap C25/30
- ④ 10 cm 95%-ra tömörített zúzottkő ZK 20/50
- ⑤ Tömörített teherbíró altalaj

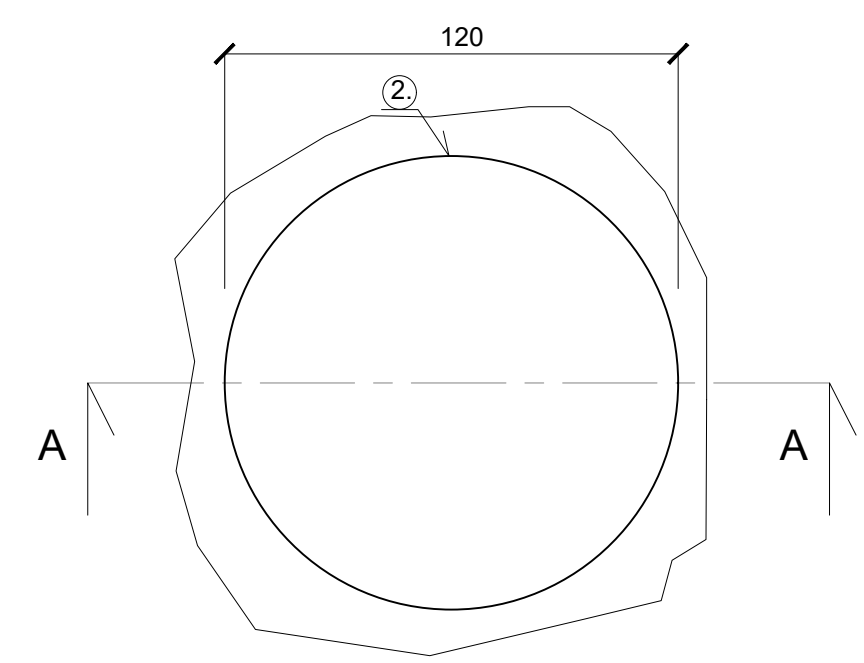
1:20

	A diplomaterv címe: TATAI KÁLVÁRIA-DOMB HELYSZÍNREHABILITÁCIÓJA TÖRTÉNETI, VALLÁSI EMLÉKHELYÉNEK MEGÚJÍTÁSA	Tervszám: T-RU/01.
	Hallgató: Farkasdi Emőke	Tervlap címe: Saját tervezésű információs panoráma és domborzati modell táblák és fotópont
	Konzulens: Christian-Oláh Brigitta Tanszékvezető: Dr. Sárospataki Máté	
Kertművészeti és Kertépítészeti Tanszék	Intézetigazgató: Dr. Fekete Albert Szakfelelős: Dr. Jombach Sándor	Dátum: 2025. 11. 11. Méretarány: 1: 20
Az intézet címe: 1118 Budapest, Villányi út 29-43.	Intézeti honlap: https://tajepiteszet.uni-mate.hu/ Intézeti e-mailcím: tajepiteszet@uni-mate.hu	A felhasznált térképi adatok forrása: xx xxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxx xxxxxxxx xxxxxxx xx xxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxx xxxxxxx xx xxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxx xxxxxx

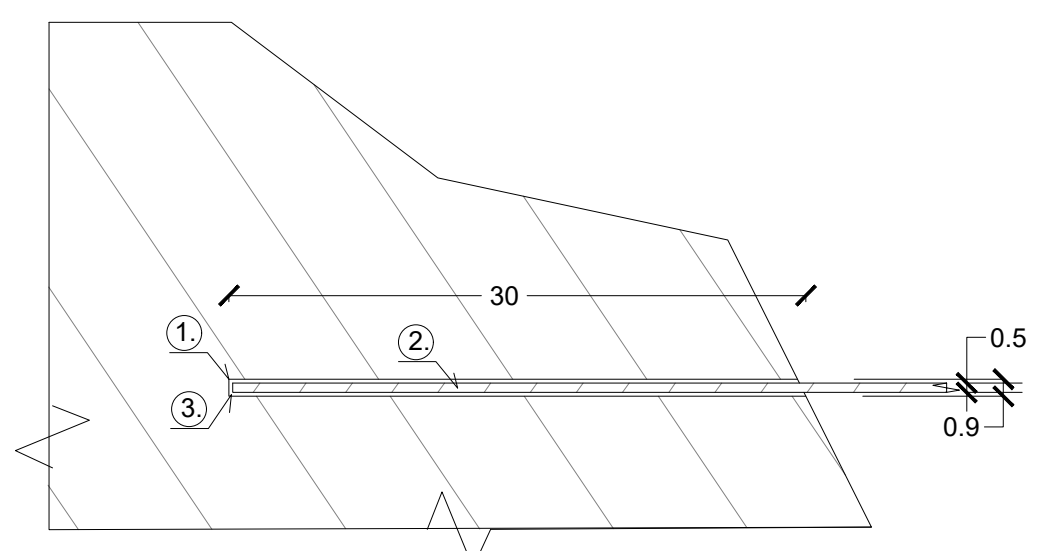
1:25

Domborzati modell a területről Felülnézet

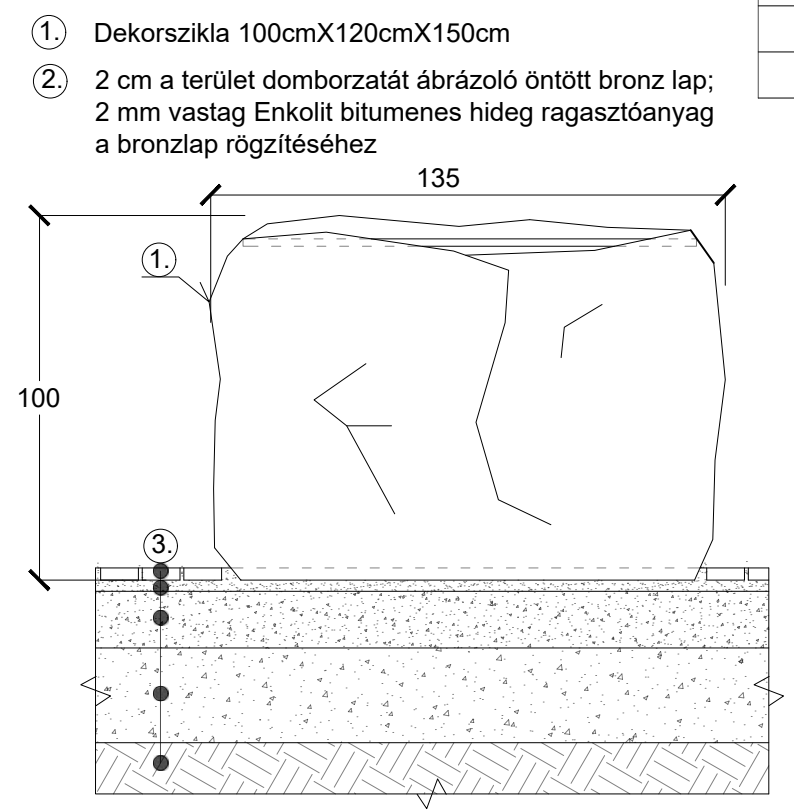
1:20

Panorámatáblák rögzítése

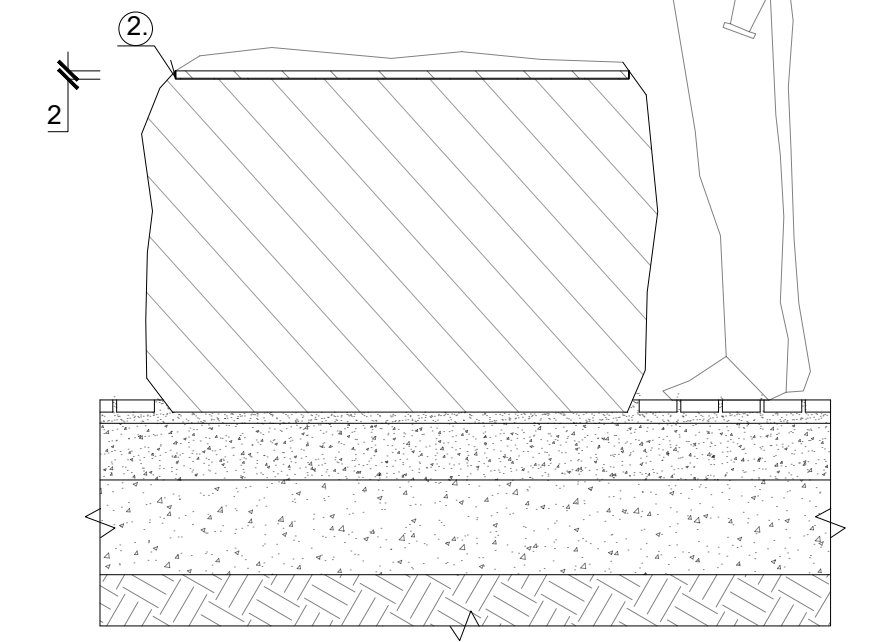

1:4

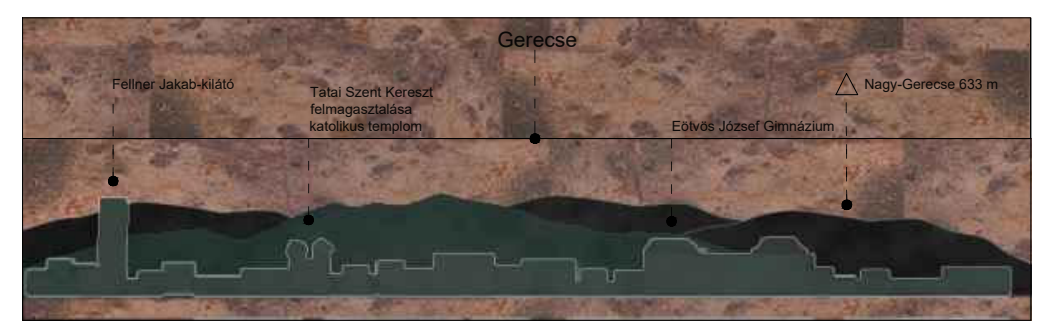
Előnézet

A-A Metszet

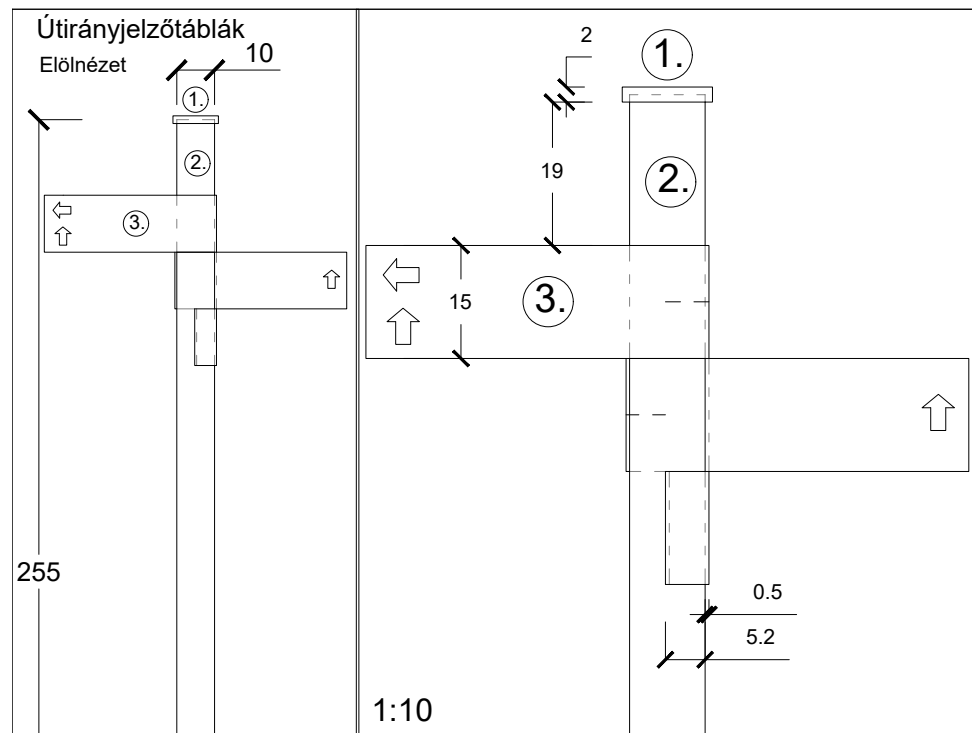

Fém információs felület (panorámatábla)

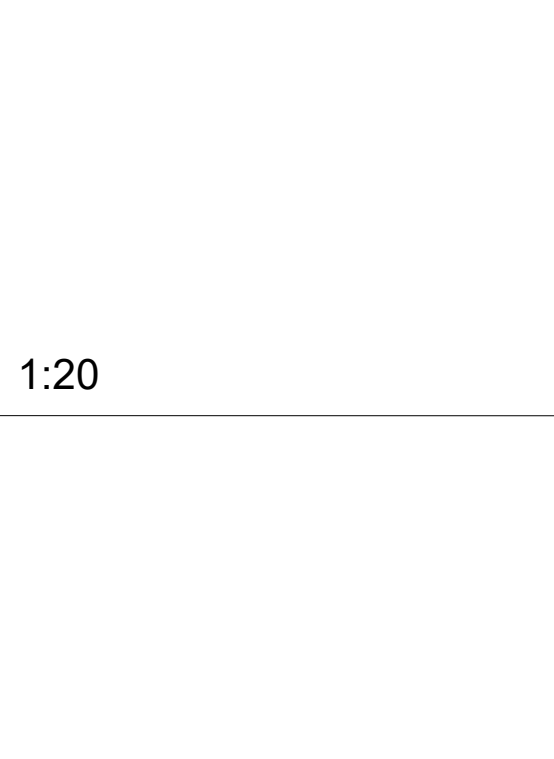
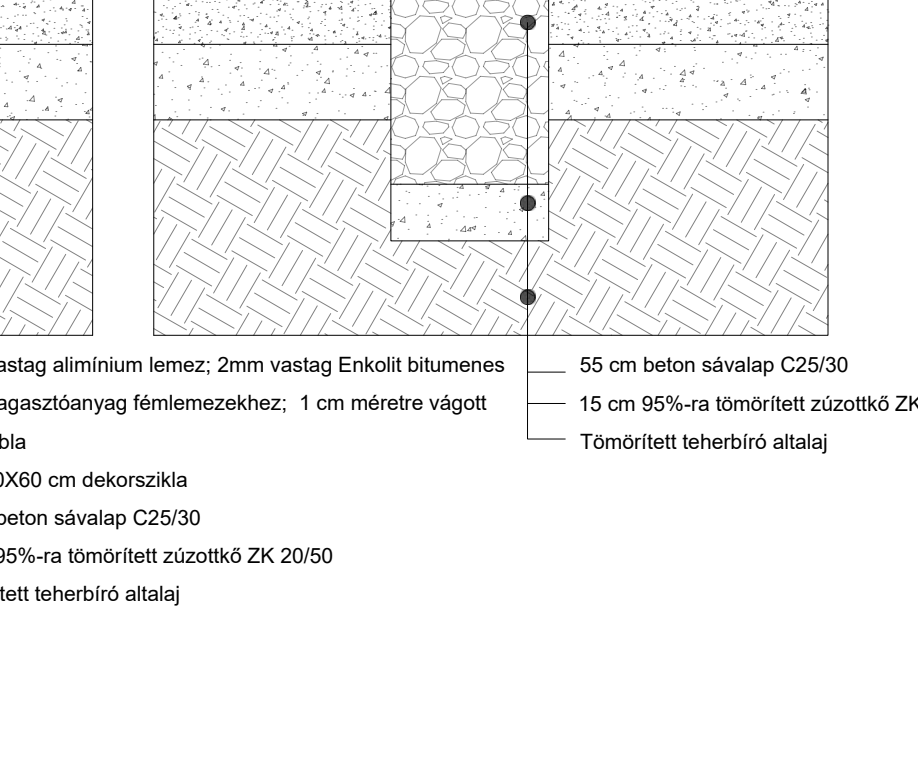
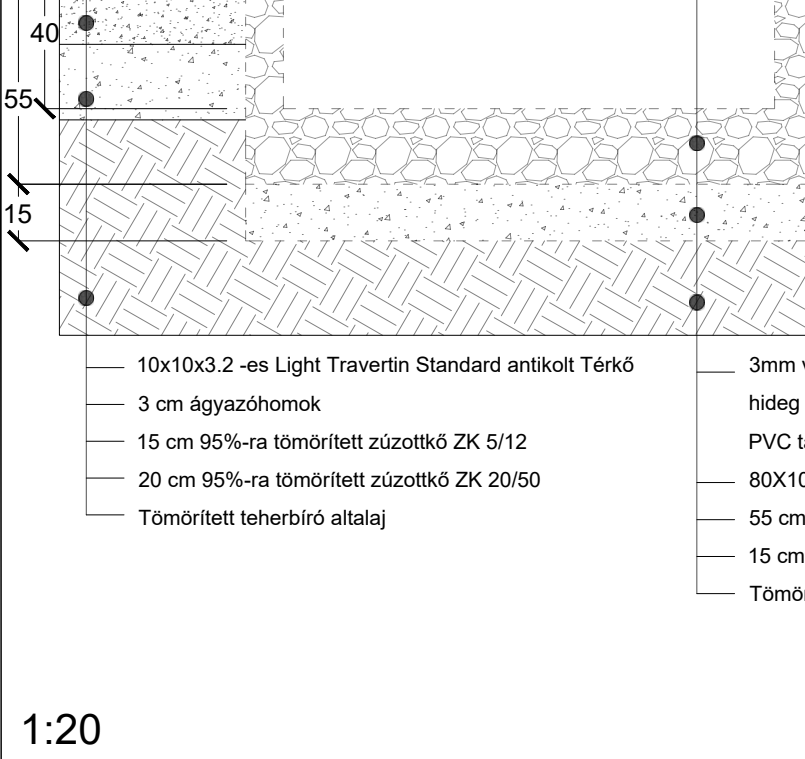
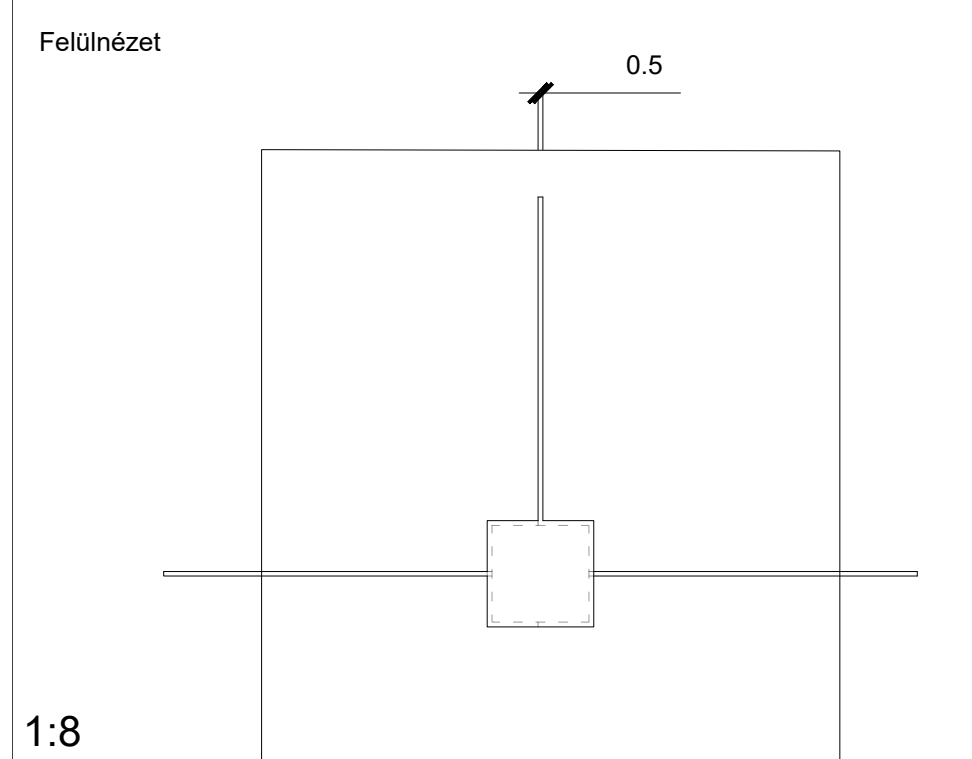
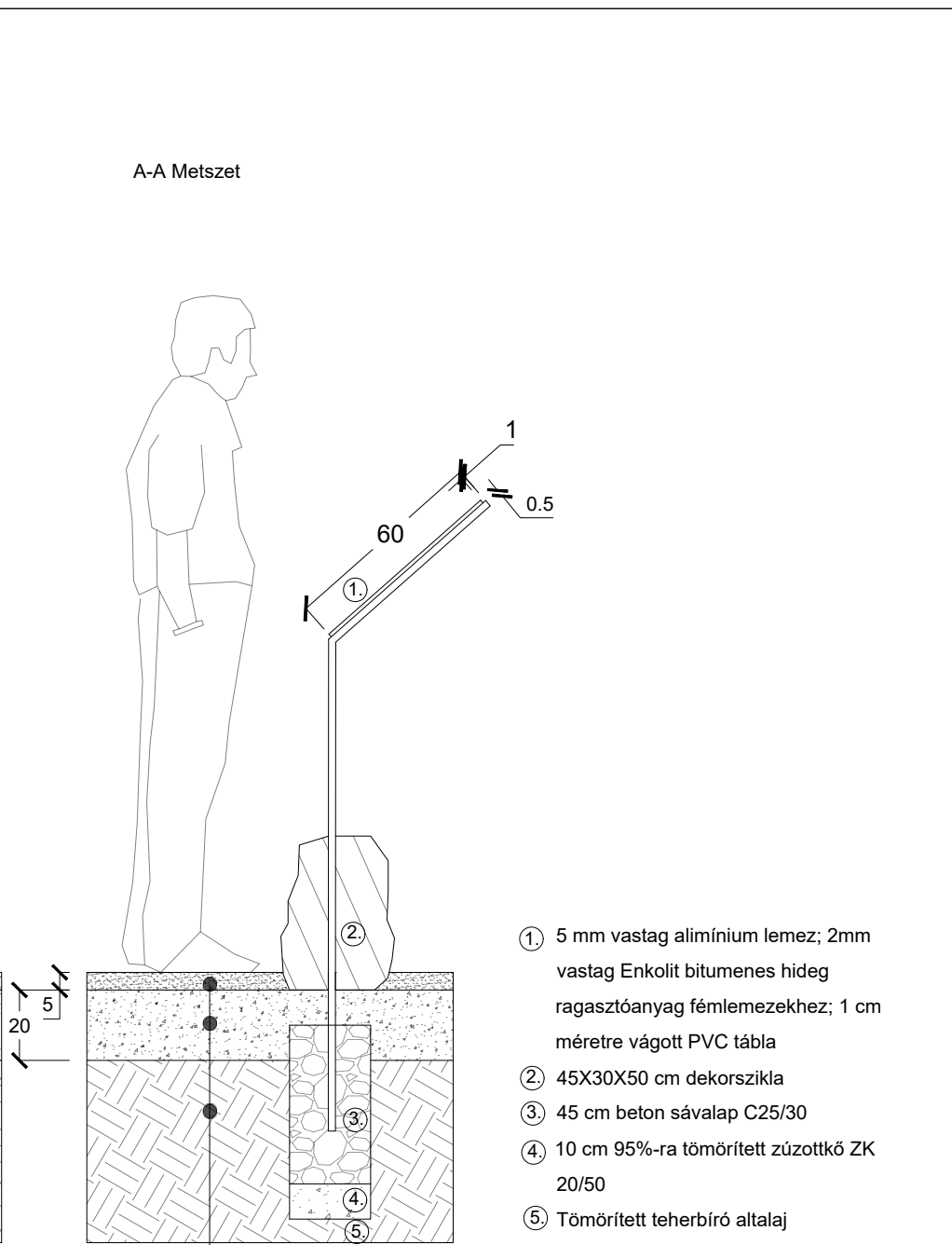
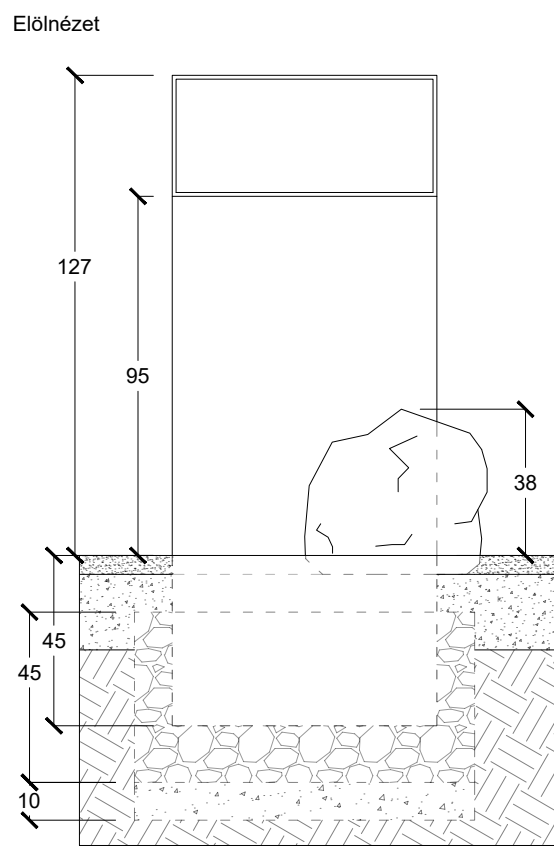
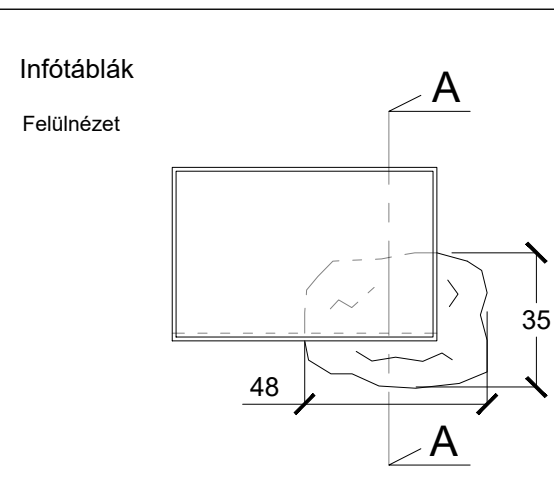
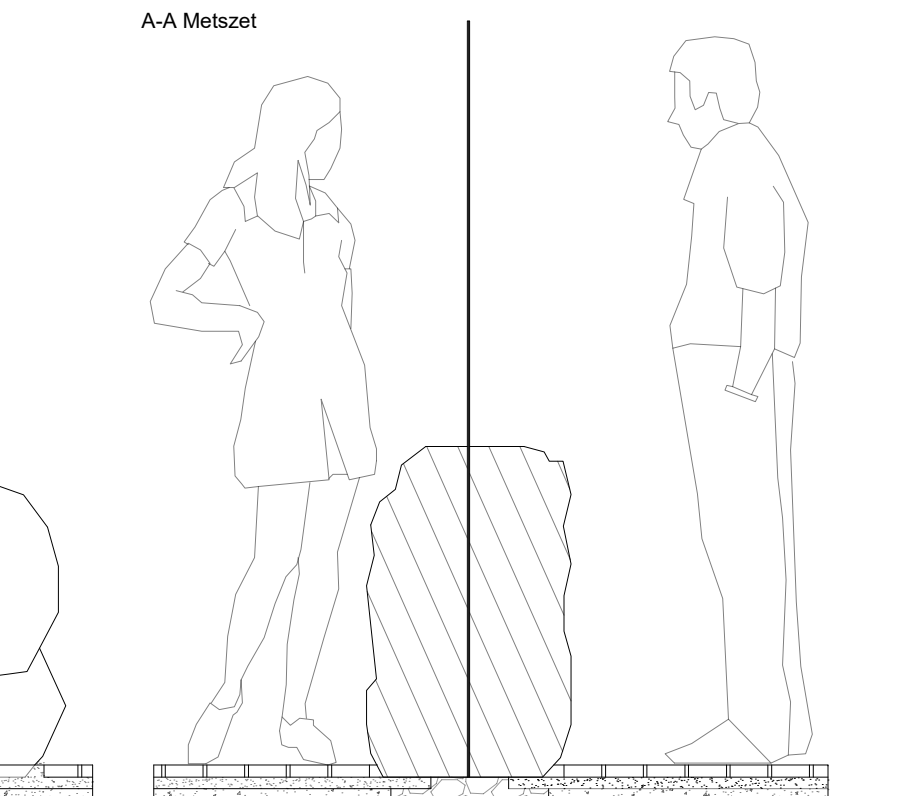
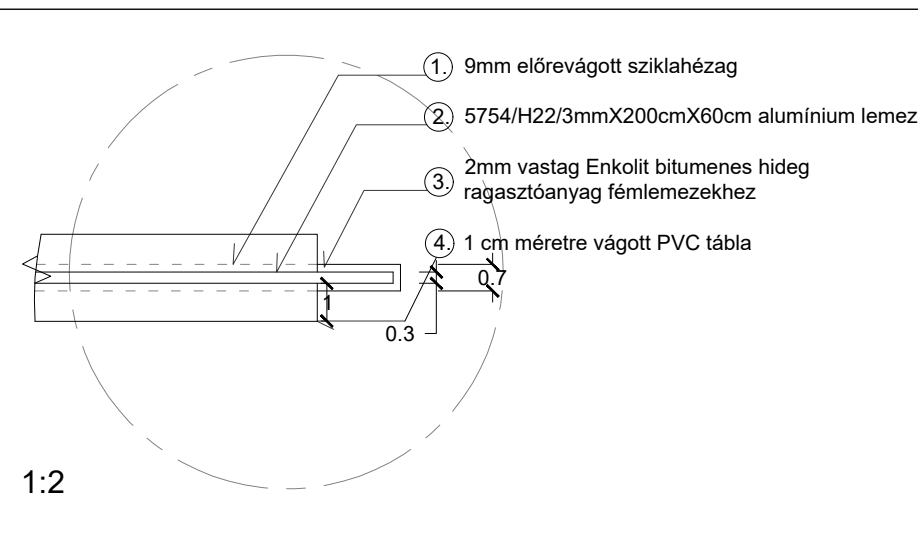
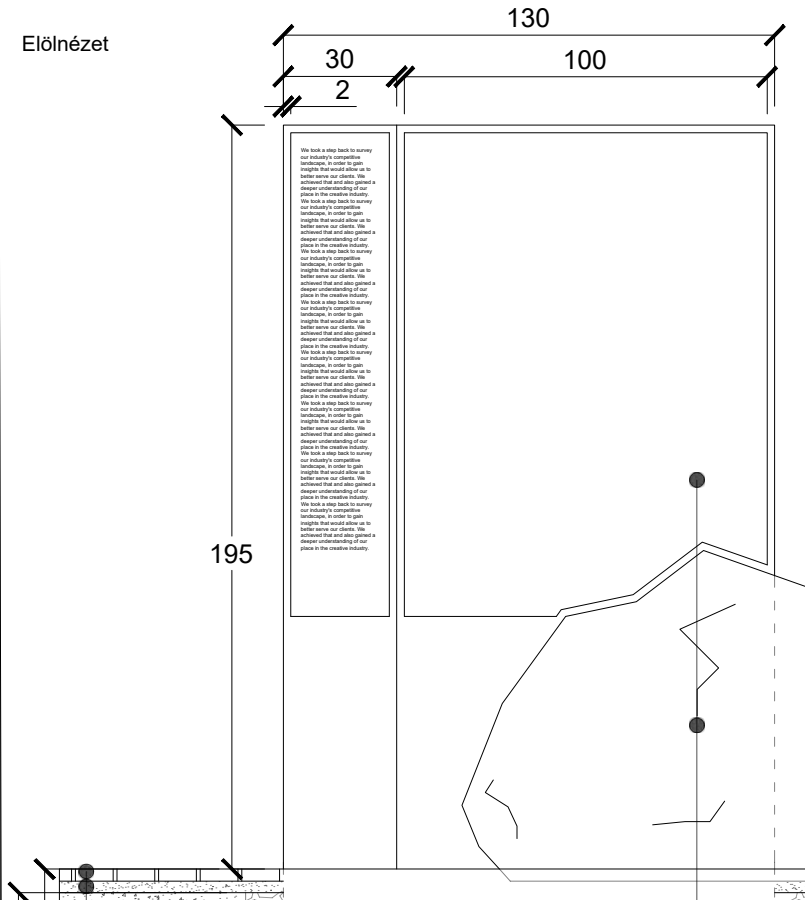
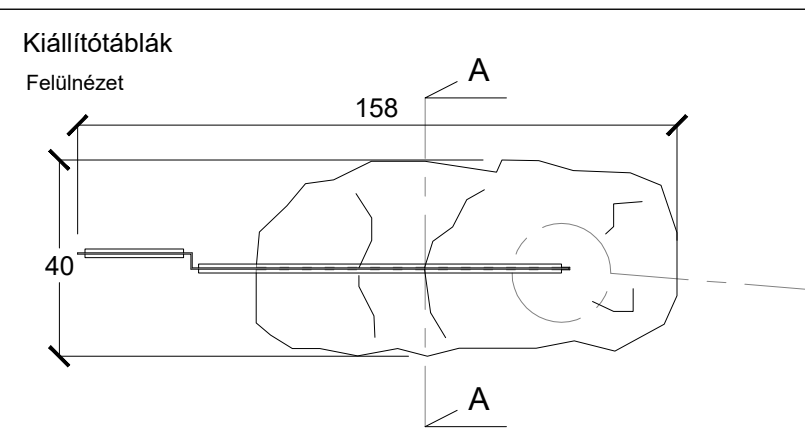

1:15

	A diplomaterv címe: TATAI KÁLVÁRIA-DOMB HELYSZÍNREHABILITÁCIÓJA TÖRTÉNETI, VALLÁSI EMLÉKHELYNEK MEGÚJÍTÁSA	Tervszám: T-RU/02. Tervlap címe: Saját tervezésű információs panoráma és domborzati modell táblák és fotópont
	Hallgató: Farkasdi Emőke Konzulens: Christian-Oláh Brigitta Tanszékvezető: Dr. Sárospataki Máté	Intézetigazgató: Dr. Fekete Albert Szakfelelős: Dr. Jombach Sándor
Kertművészeti és Kertépítészeti Tanszék	Intézeti honlap: https://tajepiteszet.uni-mate.hu/ Intézeti e-mailcím: tajepiteszet@uni-mate.hu	
Az intézet címe: 1118 Budapest, Villányi út 29-43.		

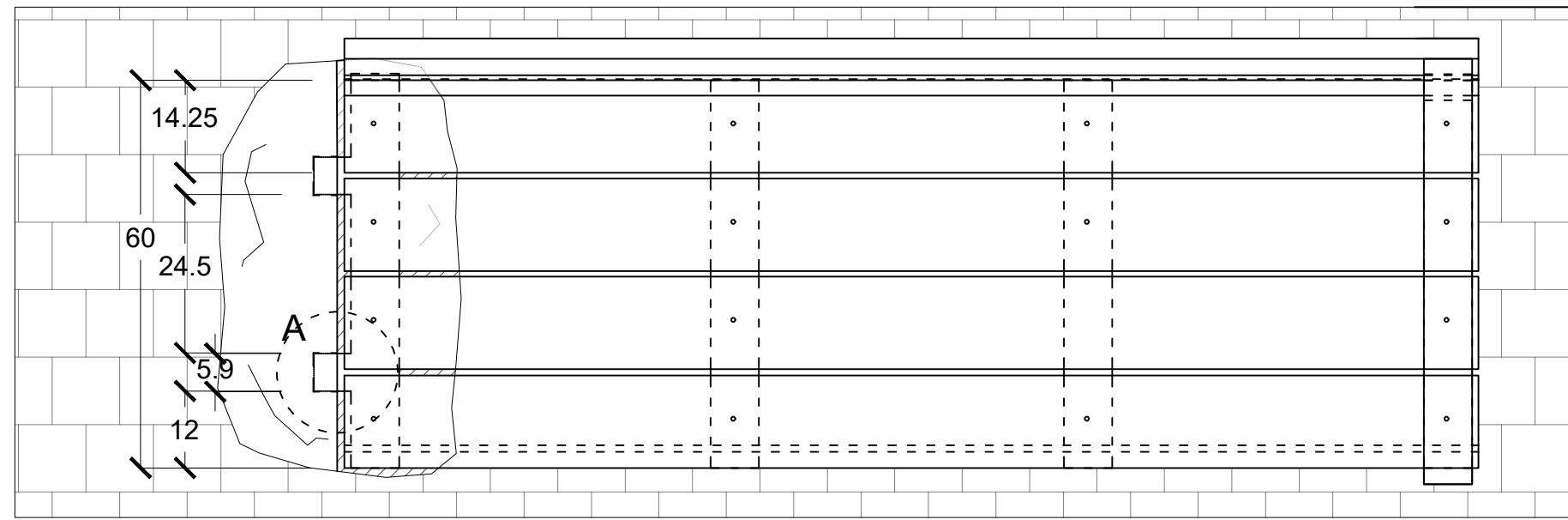
- ① Méretre vágott és hegesztett zárszelvényvég takaró
- ② 3 mm 100X100-as vastag alumínium zárszelvény
- ③ 2mm vastag Enkolit bitumenes hideg ragasztóanyag félemezekhez; 5 mm méretre vágott alumínium lemez feliratokkal
- ④ 45 cm beton pontalap C25/30
- ⑤ 10 cm 95%-ra tömörített zúzottkő ZK 20/50
- ⑥ Tömörített teherbíró altalaj

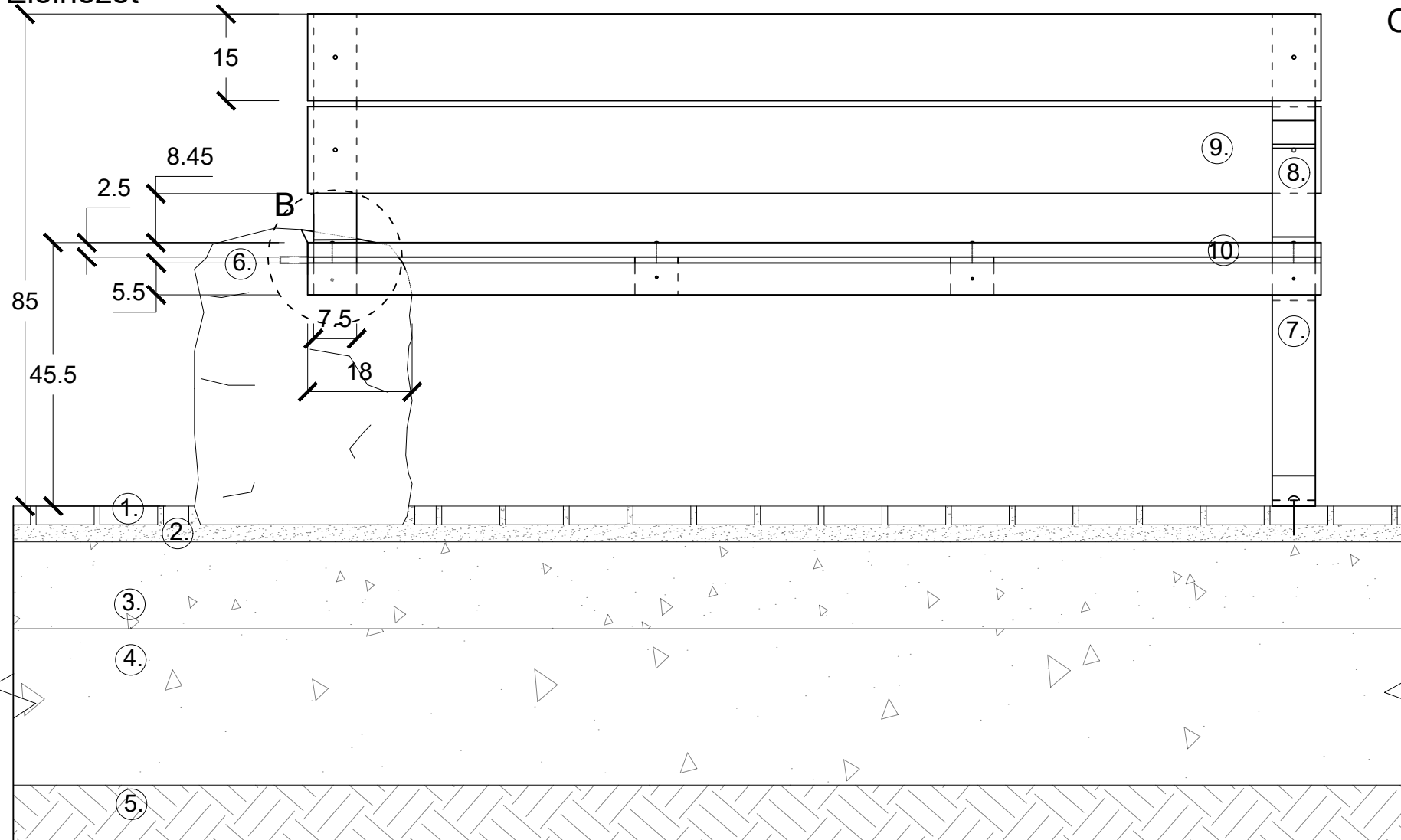
	A diplomaterve címe: TATAI KÁLVÁRIA-DOMB HELYSZÍNREHABILITÁCIÓJA TÖRTÉNETI, VALLÁSI EMLÉKHELYÉNEK MEGÚJÍTÁSA		Tervszám: T-RU/03.
	Hallgató: Farkasdi Emőke Konzulens: Christian-Oláh Brigitta Tanszékvezető: Dr. Sárospataki Máté		Saját tervezésű információs panoráma és domborzati modell táblák és fotópont
Kertművészeti és Kertépítészeti Tanszék	Intézetigazgató: Dr. Fekete Albert	Szakfelelős: Dr. Jombach Sándor	Dátum: 2025. 11. 11. Méretarány: 1:20, 8, 2
Az intézet címe: 1118 Budapest, Villányi út 29-43.	Intézeti honlap: https://tajepiteszet.uni-mate.hu/		Intézeti e-mail cím: tajepiteszet@uni-mate.hu

Pad

Felülnézet

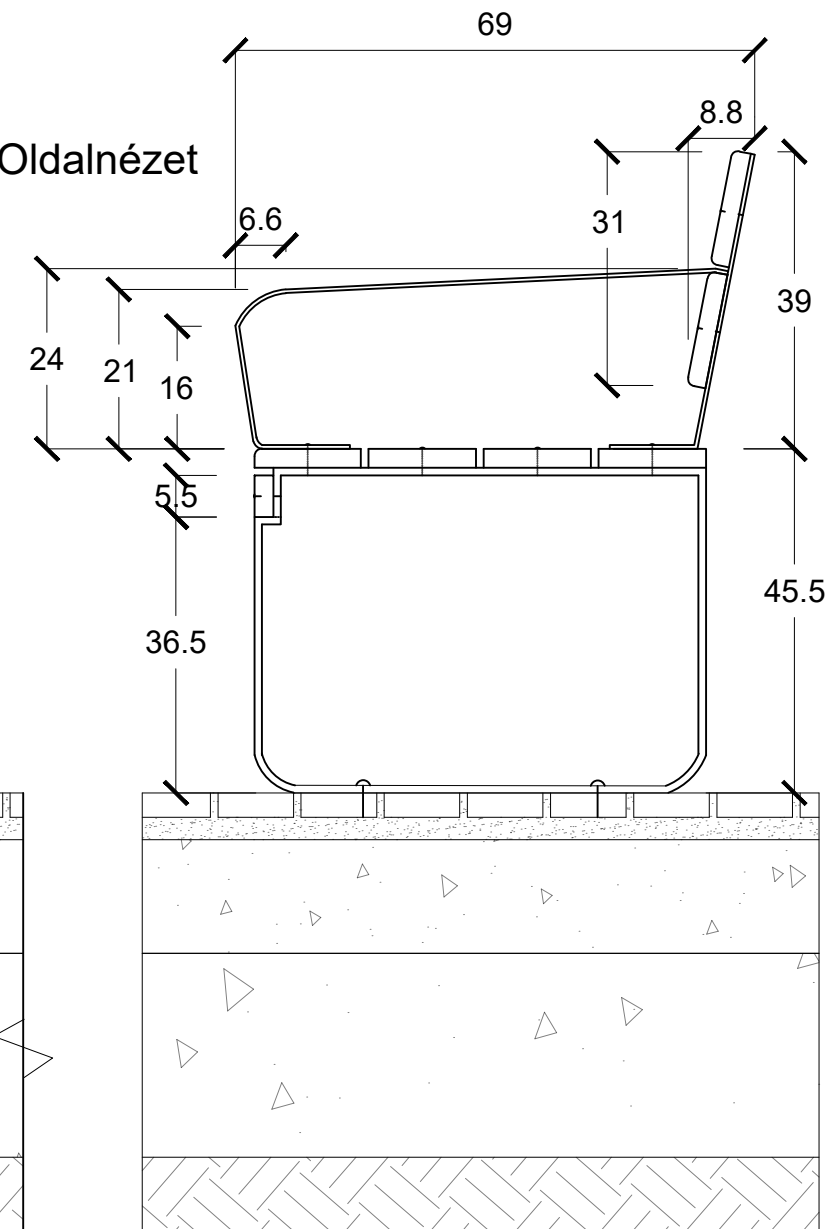

Előlnézet

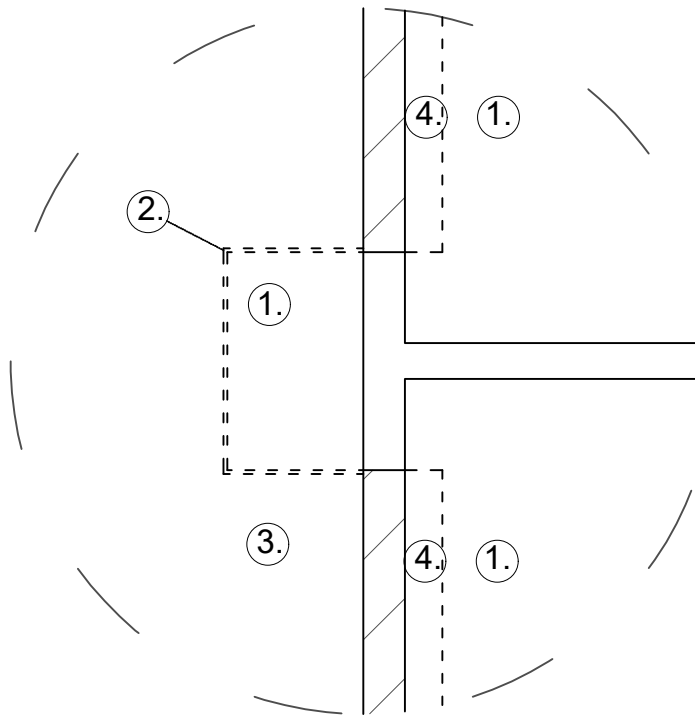
- ① 10x10x3.2 -es Light Travertin Standard antikolt Térkő
- ② 3 cm ágyazóhomok
- ③ 15 cm 95%-ra tömörített zúzottkő ZK 5/12
- ④ 25 cm 95%-ra tömörített zúzottkő ZK 20/50
- ⑤ Tömörített teherbíró altalaj
- ⑥ Dekorszikla
- ⑦ 1 cm vastag, 2K poliuretán fekete festékkel festett alumínium lemez
- ⑧ 5 mm vastag, 2K poliuretán fekete festékkel festett alumínium lemez
- ⑨ 15.22x2.5 cm gyalult és festett borovi fenyőléc
14.25x2.5 cm gyalult és festett borovi fenyőléc
- ⑩

Oldalnézet

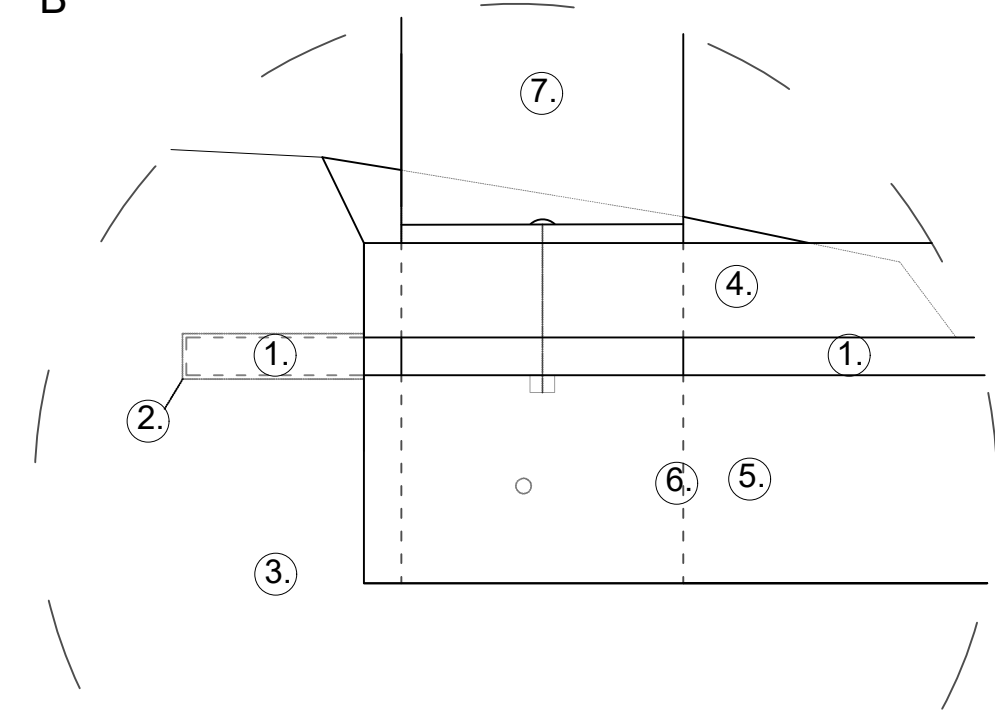

Rögzítés belenyagítás

A

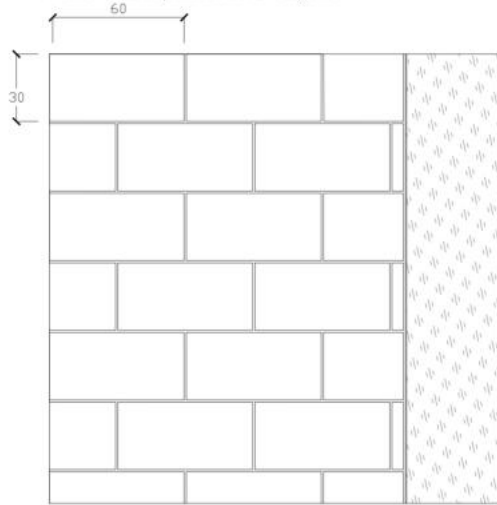
B

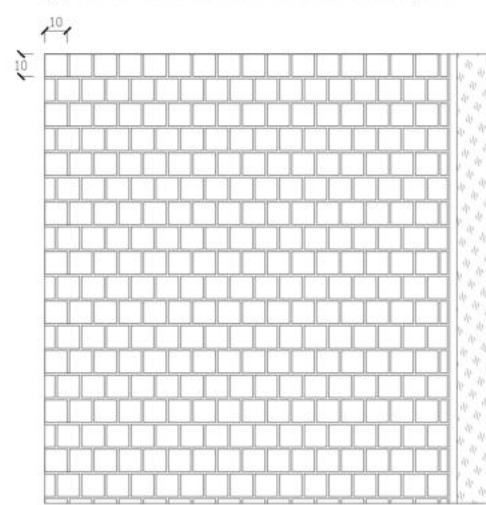
- ① 1 cm vastag, 2K poliuretán fekete festékkel festett alumínium lemez füllel;
- ② Faragott rész a fül behelyezéséhez; Enkolit bitumenes hideg ragasztóanyag fémlemezhez
- ③ Dekorszikla
- ④ 2.5X14.25 cm borovi gyalult és festett fenyőléc
- ⑤ 2.5x5.5 cm borovi gyalult és festett fenyőléc
- ⑥ 1 cm vastag, 2K poliuretán fekete festékkel festett, hajlított alumínium lemez;
- ⑦ 5 mm vastag, 2K poliuretán fekete festékkel festett alumínium lemez

 <p>MATE MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM És állatorvosi településtervezési és földmérési intézet</p>	<p>A diplomaterve címe: TATAI KÁLVÁRIA-DOMB HELYSZÍNREHABILITÁCIÓJA TÖRTÉNETI, VALLÁSI EMLÉKHELYÉNEK MEGÚJÍTÁSA</p>	<p>Tervszám: T-RU/04.</p>
	<p>Hallgató: Farkasdi Emőke</p> <p>Konzulens: Christian-Oláh Brigitta</p> <p>Tanszékvezető: Dr. Sárospataki Máté</p>	<p>Tervlap címe: Saját tervezésű pad; információs, -panoráma, -domborzati modell táblák és fotópont</p>
<p>Kertművészeti és Kertépítészeti Tanszék</p>	<p>Intézetigazgató: Dr. Fekete Albert Szakfelelős: Dr. Jombach Sándor</p>	<p>Dátum: 2025. 11. 11.</p> <p>Méretarány: 1: 20, 8, 2</p>
<p>Az intézet címe: 1118 Budapest, Villányi út 29-43.</p>	<p>Intézeti honlap: https://tajepiteszet.uni-mate.hu/ Intézeti e-mail cím: tajepiteszet@uni-mate.hu</p>	

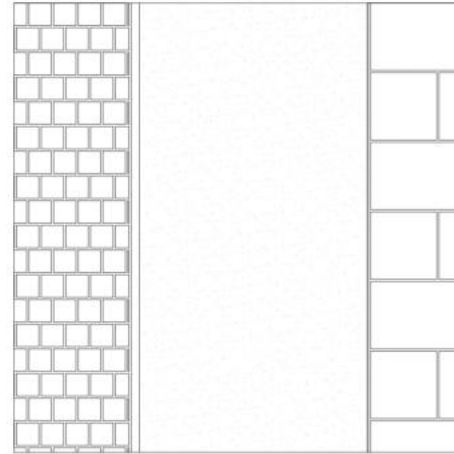
ASTI® Natura lapok kiosztás és rétegrend

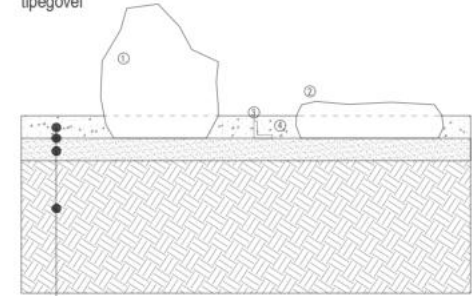
Light Travertin Standard antikolt Térkő kiosztás és rétegrend

Light Travertin Standard antikolt Térkő, Stabilizer burkolat és ASTI® Natura lapok csatlakozása

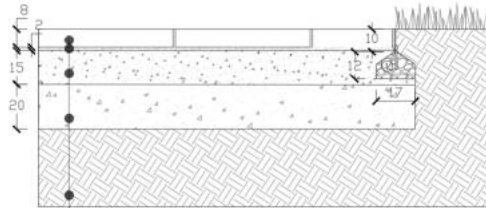

Kavicsburkolat dekorsziklával díszítéssel és tipegővel

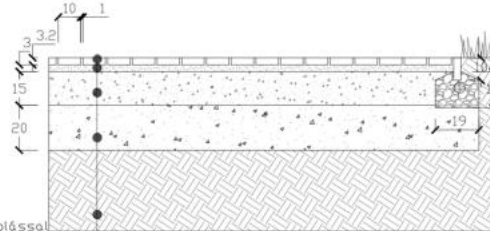
- 10 cm kulé kavics 24-50 mm
- 200 g/m² vastag geotextil
- 10 cm 95%-ra tömörített honokos kavics H0/22
- 95%-ra tömörített teherbíró altalaj

- ① Mészkö 0,5-1 m-es, 20-30cm-es dekorsziklák
- ② Lapos szürke kavics 10-50 cm
- ③ 78 mm úgyásszegély, műanyag gyepszegély, fekete (6x1 méter) hajlítható, leszurótűskével
- ④ 10 cm fehér zúzottkő 20-50 mm

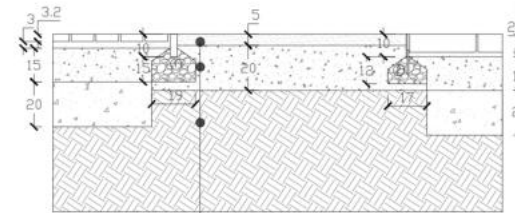
- 60X30X8cm-es ASTI®Natura lapok, 1 cm homokhézagolással
- 3 cm ágyazóhomok
- 15 cm 95%-ra tömörített zúzottkő ZK 5/12
- 20 cm 95%-ra tömörített zúzottkő ZK 20/50
- Tömörített teherbíró altalaj

- ① 5 mm vastag acélszegély/Időjárás álló (léggörri) korrózióálló szerkezeti acélemez
- C16/20 beton pontalap rögzítőpálcákkal

- 10X10X3,2cm-es Light Travertin Standard antikolt Térkő, 1 cm homokhézagolással
- 3 cm ágyazóhomok
- 15 cm 95%-ra tömörített zúzottkő ZK 5/12
- 20 cm 95%-ra tömörített zúzottkő ZK 20/50
- Tömörített teherbíró altalaj

- ③ 3,2 mm vastag Light Travertin Standard antikolt Térkő C16/20 beton sávalap

- 5 cm Stabilizer®burkolat tömörítve
- 20 cm 95%-ra tömörített zúzottkő
- fagyálló aléptírnny ZK0/22
- Tömörített teherbíró altalaj

- ③ 3,2 mm vastag Light Travertin Standard antikolt Térkő C16/20 beton sávalap
- ④ 5 mm vastag acélszegély/Időjárás álló (léggörri) korrózióálló szerkezeti acélemez
- C16/20 beton pontalap rögzítőpálcákkal

ASTI Natura világoszürke laburkolat

Stabilizer burkolat

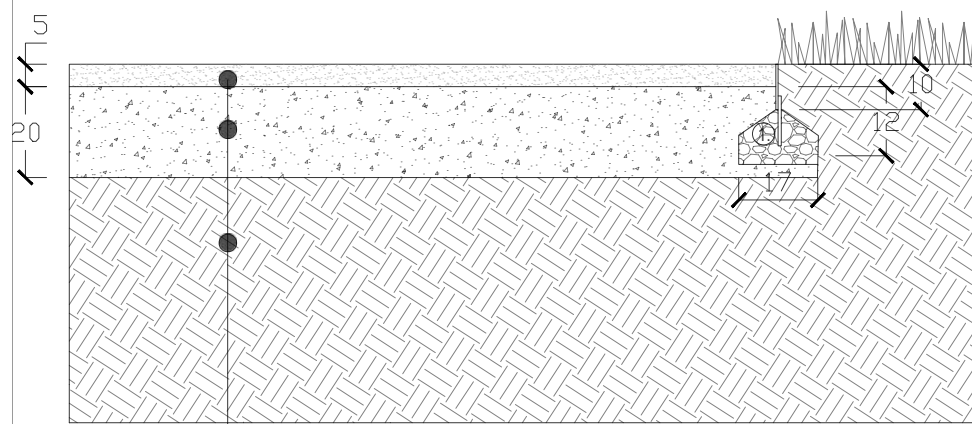
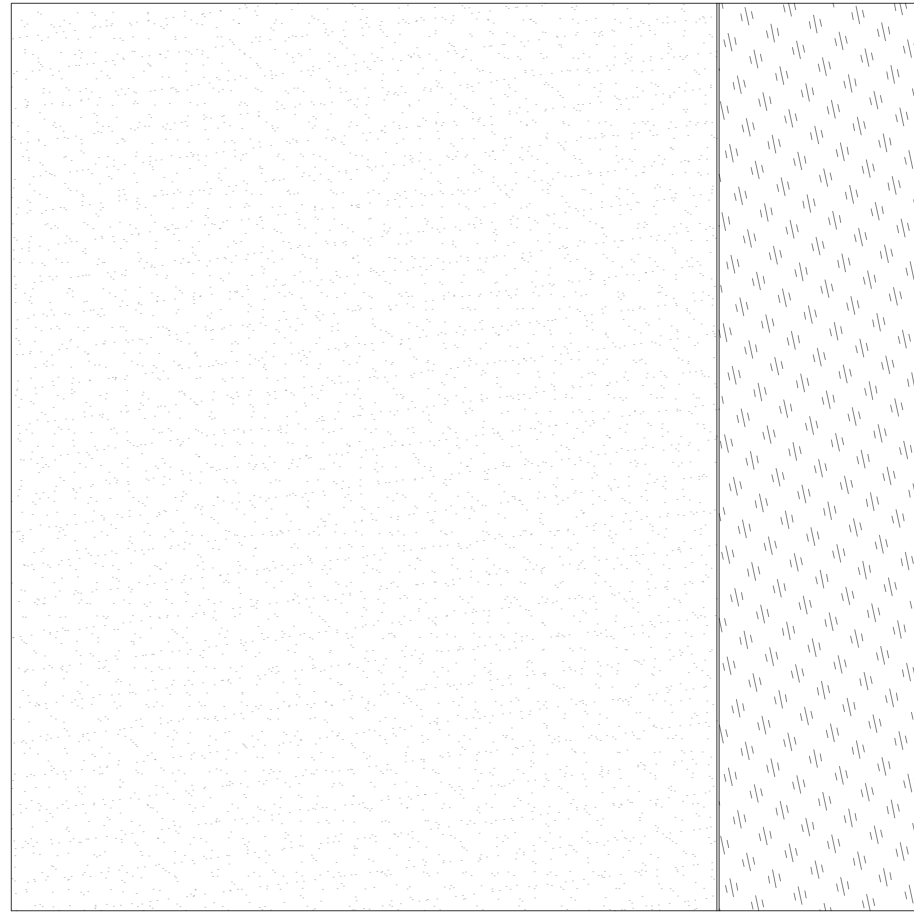

Light Travertin Standard antikolt Térkő

	A diplomaterve címe: TATAI KÁLYÁRIA-DOMB HELYSZÍNREHABILITÁCIÓ	Tervezőm: T-RB-01
	TÖRTÉNETI VALLÁSI EMLEKHELYEK MEGŐRÍTÉSE	Tervep címe: Burkolat rétegrend és rakománya
Helyszín: Farkasdi Émléke Konzulens: Christian-Oláh Brigitta Tanszékvezető: Dr. Sárospataki Máté	Intézkedő: Dr. Fekete Albert Szakfelelős: Dr. Zombach Sándor	Dátum: 2025. 11. 11. Méretarány: 1:15
Kertművészeti és Kertépítészeti Tanszék	Intézkedő honlap: https://tajeptiszert.uni-mate.hu/ A felhasználható térképi adatok forrása:	Intézkedő e-mail cím: tajeptiszert@uni-mate.hu
Az intézkedő címe: 1118 Budapest, Villányi út 29-43.		

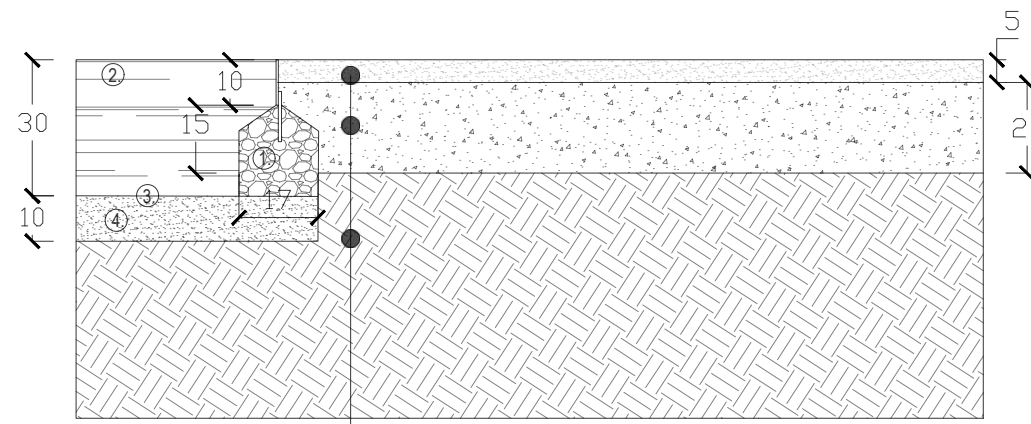
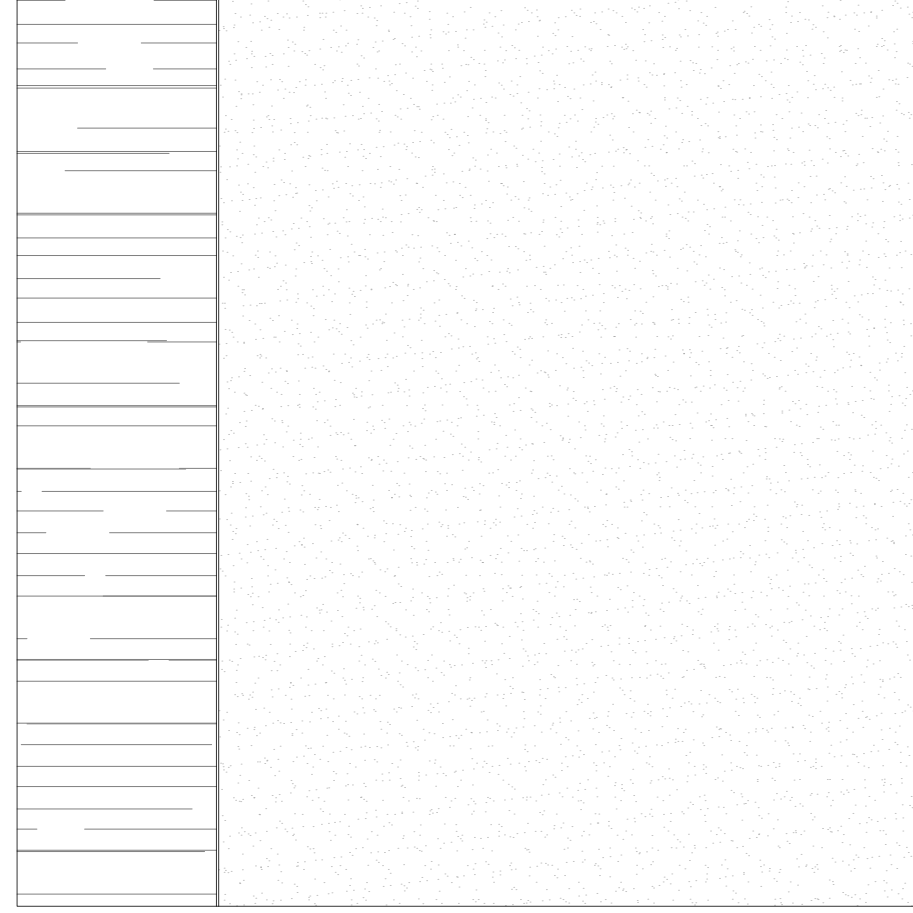
Stabilizer sétautak és gyep csatlakozás fém szegéllyel

- 5 cm Stabilizer®burkolat tömörítve
- 20 cm 95%-ra tömörített zúzottkő fagyálló alépítmény ZK0/22
- Tömörített teherbíró altalaj

- ① 5 mm vastag acélszegély/időjárás álló (légkörüi) korrózióálló szerkezeti acéllemez
- C16/20 beton pontalap rögzítőpálcákkal

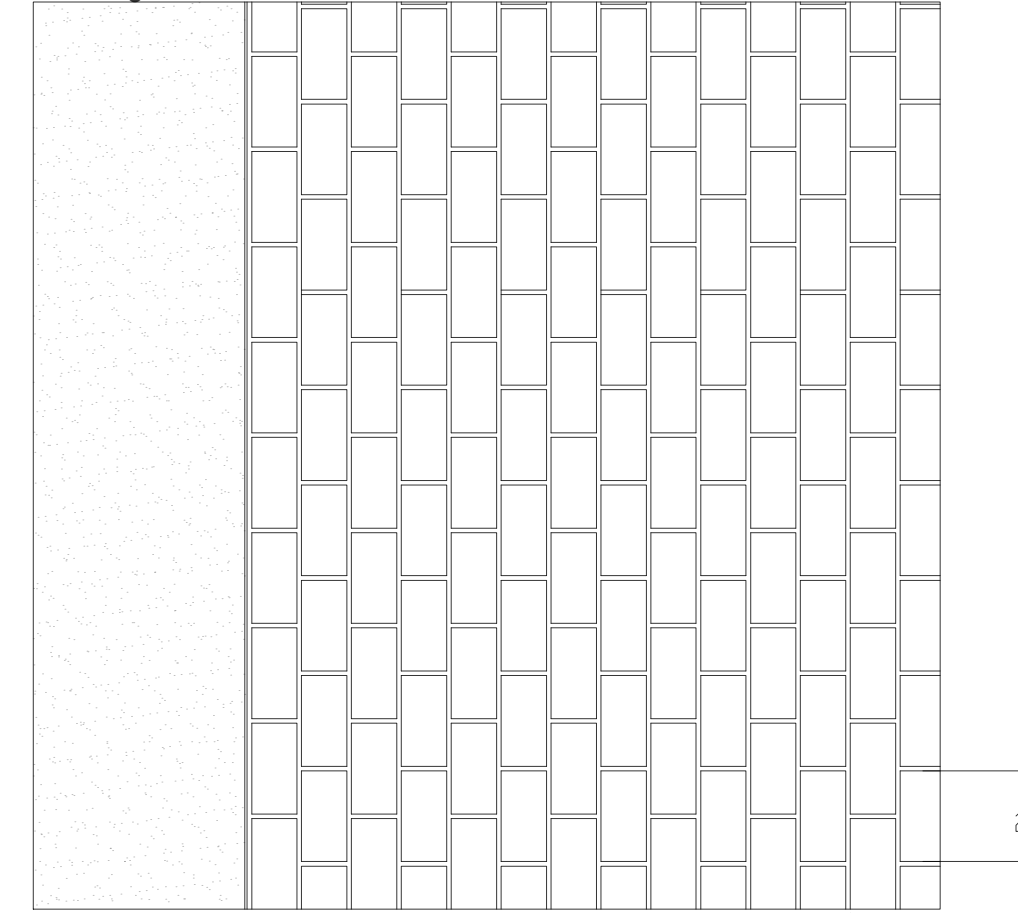
Stabilizer sétautak és mulcs csatlakozása

- 5 cm Stabilizer®burkolat tömörítve
- 20 cm 95%-ra tömörített zúzottkő fagyálló alépítmény ZK0/22
- Tömörített teherbíró altalaj

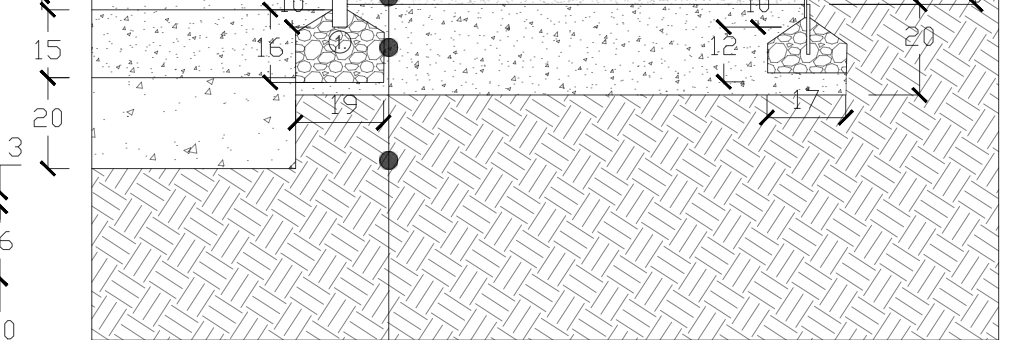
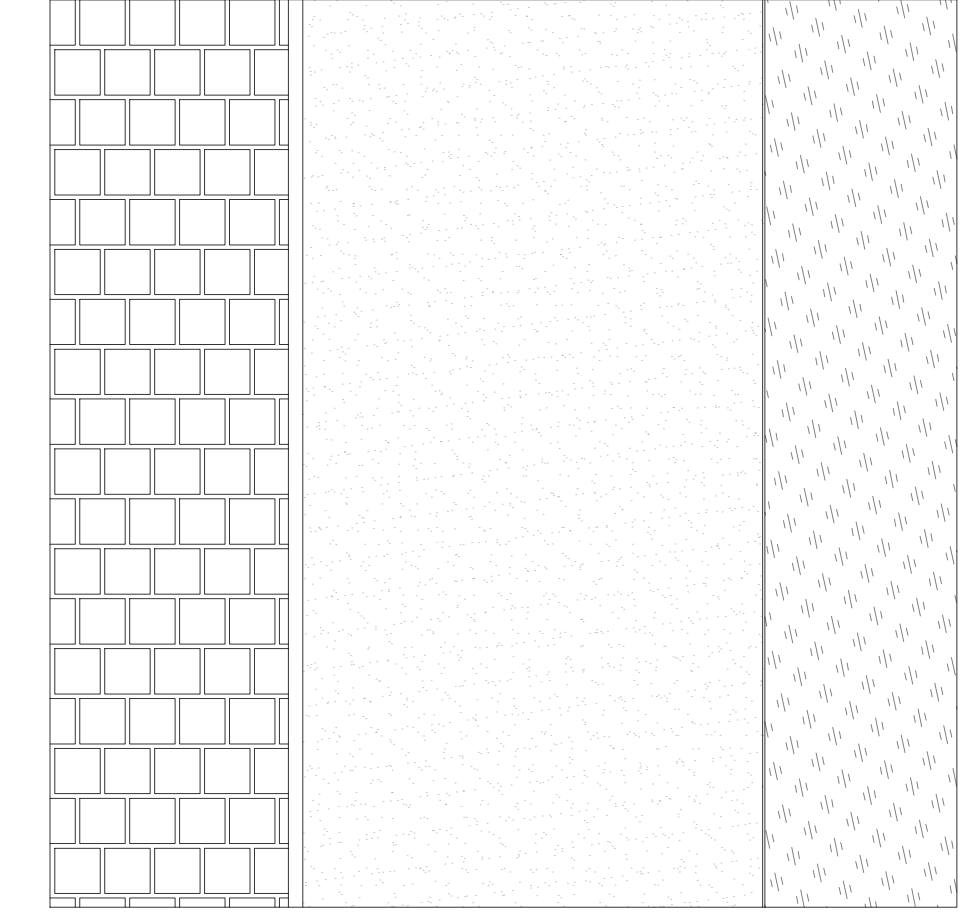
- ① 5 mm vastag acélszegély/időjárás álló (légkörüi) korrózióálló szerkezeti acéllemez
- C16/20 beton pontalap rögzítőpálcákkal
- ② 30 cm vastag ütéscsillapító mulcs réteg
- ③ 200g/m² vastag geotextil
- ④ 10 cm 95%-ra tömörített homokos kavics HK0/22

Citytop homoksárga térkő, hajlékony alapozás parkolónak, rakásminta és rétegrénd

- 10X10X6cm-es Light Citytop homoksárga Térkö, 1cm homokhézagolással
- 3 cm ágyazóhomok
- 15 cm 95%-ra tömörített zúzottkő ZK 5/12
- 20 cm 95%-ra tömörített zúzottkő ZK 20/50
- Tömörített teherbíró altalaj

Light Travertin Standard antikolt Térkö, Stabilizer burkolat és gyep csatlakozása

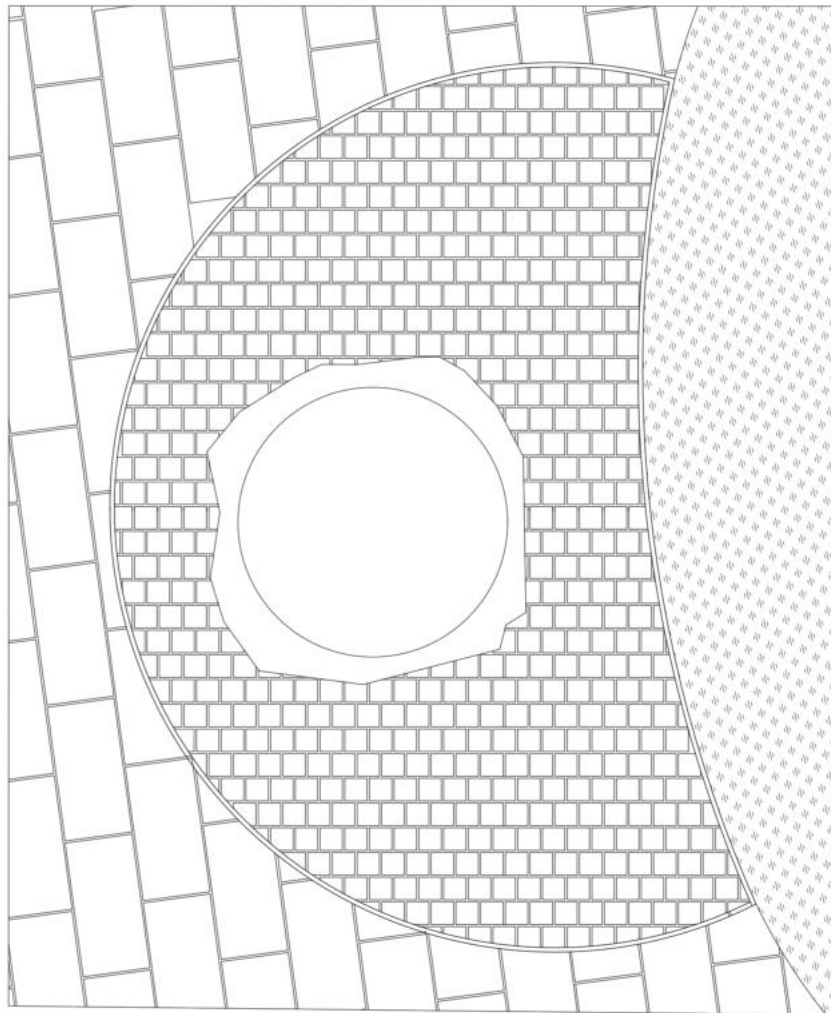

- 5 cm Stabilizer®burkolat tömörítve
- 20 cm 95%-ra tömörített zúzottkő fagyálló alépítmény ZK0/22
- Tömörített teherbíró altalaj

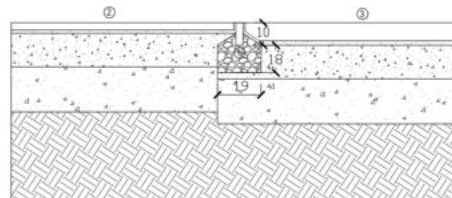
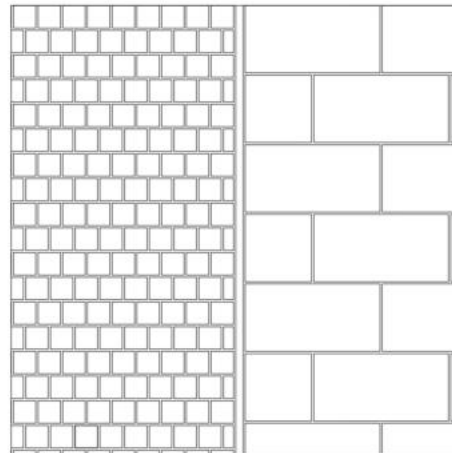
- ① 3.2 mm vastag Light Travertin Standard antikolt Térkö
- 20 cm C16/20 beton sávalap

	A diplomaterv címe: TATAI KÁLVÁRIA-DOMB HELYSZÍNREHABILITÁCIÓJA TÖRTÉNETI, VALLÁSI EMLÉKHELYÉNEK MEGŐJÍTÁSA	Tervszám: 7./B Tervlap címe: Burkolat rétegrénd és rakásminta
	Hallgató: Farkasdi Emőke Konzulens: Christian-Oláh Brigitta Tanszékvezető: Dr. Sárospataki Máté	Intézetigazgató: Dr. Fekete Albert Szakfelelős: Dr. Jombach Sándor
Kertművészeti és Kertépítészeti Tanszék	Az intézet címe: 1118 Budapest, Villányi út 29-43.	Intézeti honlap: https://tajepiteszet.uni-mate.hu/ Intézeti e-mailcím: tajepiteszet@uni-mate.hu A felhasznált térképi adatok forrása: Szabó Lilla építész munkája,

Light Travertin Standard antikolt Téréő és ASTI® Natura lapok rakásminta a domborzati modellnél

Light Travertin Standard antikolt Téréő és ASTI® Natura lapok csatlakozása

- ① 32 mm vastag Light Travertin Standard antikolt Téréő C16/20 beton sávalap
- ② 32 cm vastag Light Travertin Standard antikolt Téréő burkolat
- ③ 8 cm vastag ASTI®Natura burkolat

ASTI Natura világosszürke laburkolat

Light Travertin Standard antikolt Téréő

 MATE MATE Mérnöki és Építészeti Társaság Építészeti és Építészeti Társaság	A diplomaterv címe: TATAI KÁLVÁRIA-DOMBI HELYSZÍNHABILITÁCIÓ	Tervezőm: 7./C
	TÖRTÉNETI, VALLÁSI EMLEKHELYÉNEK MEGŐRZÉSE	Tervep címe: Burkolat részterv és rakásminta
	Hallgató: Farkasdi Emília	
	Konzulens: Christian-Cliáh Brigitta	
	Tanzsűvezető: Dr. Sárospataki Mária	
Kertművészet és Kertépítészeti Tanszék	Intézetigazgató: Dr. Fekete Albert Szakfelelős: Dr. Zombach Sándor	Dátum: 2025. 11. 11.
		Méretarány: 1:15
Az intézet címe: 1118 Budapest, Vilányi út 29-43.	Intézeti honlap: https://tjajepiteszet.uni-mate.hu/ Intézeti e-mail cím: tjajepiteszet@uni-mate.hu	A felhasználó térképi adatai forrása: